

BLAŽENI

ALOJZIJE STEPINAC

ISSN 1331-2529

»Jedno od najvećih zala našega vremena jest besavjesnost ljudi, kojima je povjerena sudbina drugih.«

(BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC)

God. 6 (1999.) 10. veljače | GLASNIK POSTULATURE | Broj 1–2 | Cijena 5 kn

Blaženi Alojzije Stepinac, Moli za nas!

»Alojzije Stepinac – znak opraštanja i pomirenja, znak nade«

Govor Ivana Pavla II. na javnoj audijenciji održanoj na Trgu Sv. Petra u Vatikanu, 7. listopada 1998. o njegovom pohodu Hrvatskoj i proglašenju blaženim Alojzija Stepinca.

Od prošloga sam petka do prošle nedjelje bio u drugom pastirskom pohodu Hrvatskoj. Dok mi još uvijek pred očima lebde prizori s tog hodočašća, želim se kratko zaustaviti s vama u razmišljanju o njegovom značenju i smjestiti ga u okvir povijesnih zbivanja kojima je zahvaćena ne samo Hrvatska nego i cijela Europa.

Prije svega zahvaljujem Bogu koji mi je omogućio doživjeti to tako dojmljivo iskustvo. Sa zahvalnošću mislim potom na predrage biskupe u Hrvatskoj, jednako kao i na gospodina Predsjednika Republike, na ostale vlasti i na sve koji su omogućili taj ponovni susret Petrova nasljednika i hrvatske nacije, koja mu je uvijek, više od trinaest stoljeća ostala vjerna.

Tema pohoda odjekuje u riječima koje je uskrsli Isus upravio apostolima »Bit ćete mi svjedoci« (Dj 1, 8) Bilo je to dakle hodočašće u *znaku svjedočenja.* S tih sam obzora mogao u duhu obnoviti dvotisućljetnu povijest: od mučenika iz doba rimskih progona do onih iz doba nedavne komunističke vladavine: od svetoga Dujma, biskupa u Solinu, gdje je bilo staro primasovo sjedište, do kardinala Alojzija Stepinca, zagrebačkoga nadbiskupa, čije je proglašenje blaženim bilo vrhunac mojega boravka u Hrvatskoj. Tako se svečani bogoslužni čin visoko izdiže nad pozadinom povijesnih zbivanja, koja sežu u doba staroga Rima, u vrijeme kada u toj zemlji još nisu prebivali Hrvati.

Druga središnja točka mojega apostolskog putovanja bila je proslava 1700. obljetnice grada Splita. Oba su ta događaja praćena *marijanskim hodočašćem:* najprije u nacionalnom svetištu u Mariji Bistrici, a potom Gospi od Otoka u Solinu, u najstarije svetište posvećeno Djevici Mariji u Hrvatskoj. Ovo je vrlo značajna činjenica. Naime, kada se jedan narod suoči s trenutcima muke i križa, vrlo snažno, kao ni u jednoj drugoj zgodi, osjeti povezanost s Kristovom Majkom, te mu ona postaje znak nade i utjehe. Tako je bilo u mojoj domovini, u Poljskoj, tako je bilo i u Hrvatskoj i u svakoj drugoj kršćanskoj naciji koja je bila izložena teškim povijesnim iskušenjima.

In Te, Domine, speravi (U Te se, Gospodine, uzdam) bilo je geslo kardinala Alojzija Stepinca, na čijem sam se grobu zadržao u molitvi čim sam stigao u Zagreb. U njegovu je liku sažeta *cijela tragedija koja je pogodila Europu tijekom ovoga stoljeća, obilježena velikim zlima fašizma, nacizma i komunizma.* U kardinalu Alojziju Stepincu blista u punini *katolički odgovor:* vjera u Boga, poštivanje čovjeka, ljubav prema svima, potvrđena praštanjem, jedinstvom s Crkvom vođenom Petrovim nasljednikom.

Ivan Pavao II. u obredu proglašenja blaženim kardinala Stepinca u Mariji Bistrici 3. listopada 1998.

Uzrok progona i lažnog sudskog postupka protiv kardinala Alojzija Stpinca bilo je njegovo odlučno odbacivanje više puta ponovljenih zahtjeva režima da se odijeli od Pape i od Apostolske Stolice i da stane na čelo nekakve »hrvatske narodne crkve«. On je, međutim, više volio ostati vjeran Petrovu nasljedniku. Zbog toga je bio oklevetan i potom osuđen.

Na naslovnici: *Stjepan ĐUKIĆ-PIŠTA: Blaženi Alojzije Stepinac na suđenju, ulje na platnu, Zagreb 1998.*

U njegovu proglašenju blaženim prepoznajemo pobjedu Kristova Evanđelja nad totalitarnim ideologijama; pobjedu Božjih prava i savjesti nad nasiljem i ugnjetavanjem; pobjedu praštanja i pomirbe nad mržnjom i osvetom. Blaženi Alojzije Stepinac na taj način predstavlja Hrvatsku koja želi oprostiti i pomiriti se, očistivši sjećanje od mržnje i pobjeđujući zlo dobrom.

Odavno sam želio poći u poznato *svetište Majke Božje Bistričke.* Providnost je htjela da se ta želja ostvari prigodom proglašenja blaženim kardinala Alojzija Stepinca. On je, sve od početka svoje biskupske službe, svake godine osobno, pješačeći, vodio zavjetno hodočašće grada Zagreba u bistričko svetište, udaljeno pedesetak kilometara od glavnoga grada. Činio je to sve dok komunističke vlasti nisu zabranile svaku vrst vjerskoga očitovanja.

Stari i časni drveni kip Bogorodice s Djetetom, koji su u 16. stoljeću u vrijeme otomanskih provala vjernici bili prisiljeni sakriti da bi ga očuvali od svetogrđa i uništenja, *na određeni način predstavlja patničku povijest hrvatskog naroda tijekom* više od trinaest stoljeća. Proglašenje blaženim kardinala Alojzija Stepinca u tom svetištu, *s pohodom Splitu* sljedećega dana, valja motriti u svjetlu zbivanja koja sežu u davna vremena, kada je grad Split bio u sastavu Rimskoga carstva.

Današnji grad Split, koji u sebi uključuje staro solinsko biskupsko sjedište, čuva u svojoj središnjoj jezgri palaču i mauzolej cara Dioklecijana, koji je bio jedan od najokrutnijih progonitelja kršćana. Ali upravo stoljeće kasnije, mauzolej je pretvoren u katedralu, i u nju su postavljene relikvije svetoga Dujma, solinskoga biskupa i mučenika. Zadržao sam se u molitvi pred njegovim relikvijarom, prolazeći u mislima širokim povijesnim obzorima od Dioklecijana do zbivnja u ovom našem stoljeću, obilježenu ništa manje okrutnim progonima, ali i osvijetljenu likovima mučenika koji nisu manje blistavi od onih starih.

4. U Solinu se, u kojemu je smješteno *marijansko svetište posvećeno Gospi od Otoka,* nalaze *najstariji tragovi kršćanstva* u onom kraju. Upravo sam tako želio susresti, vjeroučitelje, nastavnike i profesore te pripadnike crkvenih udruga i pokreta, uglavnom mladež. Na tom smo mjestu *uspomena* na kršćanske korijene molili za *budućnost* Crkve i propovijedanje Evanđelja.

Prostrana područja na kojima valja raditi jesu prije svega *obitelj, život i mladež,* kao što sam podsjetio na susretu s članovima Hrvatske biskupske konferencije. Kršćani su na svim tim područjima pozvani pružati dosljedno kršćansko svjedočenje, bilo što se tiče osobnih bilo zajedničkih opredjeljenja. Liječenje ratnih rana, izgradnja pravednog i čvrstoga mira, te navlastito ponovna uspostavava moralnih vrednota, koje su ugrozili prijašnji totalitarizmi, zahtijevaju dug i strpljiv rad, u kojemu je potrebno neprestano svraćati pozornost na duhovnu baštinu što su je stekli očevi.

Lik blaženoga Alojzija Stepinca za sve predstavlja točku oslonca u koju valja upirati pogled da bi se njome nadahnjivali i na nju oslanjali. Njegovim se proglašenjem blaženim pred nama pokazala, imajući pred očima minula stoljeća, borba između Evanđelja i Protuevanđelja, koja zahvaća cijelu povijest. Mučenik naših dana, kojega se oni stariji još uvijek sjećaju, postaje veliki znak te borbe: Crkva se sve od vremena kada su se iz ruševina Rimskoga carstva počele oblikovati nove društvene zajednice, a kada na obale Jadrana počeše stizati Hrvati, zatim u teškim vremenima otomanske vlasti, pa sve do našega burnog i dramatičnog stoljeća, neprestano suočavala s izazovima zla, propovijedajući riječ Evanđelja neustrašivom odvažnošću.

Mons. Juraj Batelja, postulator, zahvaljuje Svetome Ocu za beatifikaciju kardinala Stepinca

Hrvati su, prihvativši tu riječ i primivši krštenje, u razdoblju od više od trinaest stoljeća očuvali svoju vjernost Kristu i Crkvi, te je ponovno potvrdili na pragu trećega tisućljeća. Svjedok je toga zagrebački nadbiskup, blaženi mučenik Alojzije Stepinac! Njegov je lik povezan s likovima mučenika iz davnih vremena: suprotno Dioklecijanovim nakanama, progoni su prvih stoljeća učvrstili nazočnost Crkve u starome sijetu. Molimo Gospodina da, po zagovoru Djevice Marije, *Odvjetnice Hrvatske, najvjernije Majke,* progoni iz naših dana urode novim procvatom crkvenoga života u Hrvatskoj i u cijelom svijetu.

»Kao što se bršljan hvata čvrstoga hrasta da se može popeti u vis i održati, tako se i mi pripinjemo uz Krista Gospodina da bismo živjeli.«

(A. STEPINAC, *Nagovor prigodom blagoslova temeljnog kamena za crkvu Krista Kralja u Trnju u Zagrebu*, 27. listopada 1940.)

Tim riječima blaženog Alojzija Stepinca obraćam se vama, dragi čitatelji ovoga broja Glasnika Postulature. Ulazimo u 6. godinu kako ovaj časopis dolazi pred vaše oči, u vaše ruke i u vaše obitelji. On je izvršio veliko djelo širenja istine o svetosti i mučeništvu zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca. Proslavljajući 5. obljetnicu njegova postojanja i ulazeći u slijedeće razdoblje, želim zahvaliti svim svećenicima koji su ovaj časopis spremno prihvatili i omogućili da ga Božji narod može primati.

Zahvaljujem svim suradnicima, piscima članaka i svjedočanstava, koji su bez ikakove nadoknade, iz čiste ljubavi prema istini, obogaćivali javnost i povijest svojim spoznajama i svojom vjerom. Zahvaljujem svim darovateljima, koji su nesebičnim darom pridonosili da je postupak za beatifikaciju kardinala Stepinca prispio k sretnom završetku. Znademo iz iskustva, i Evanđelje nas u tom stavu podupire, da je u udovičinom novčiću danom u hramu bio predočen najveći dar, sva imovina jedne siromašne udovice.

Kao promicatelj postupka za proglašenje blaženim kardinala Stepinca želim istaknuti, da su upravo ljudi s manjim ekonomskim mogućnostima, uz molitvenu, prinijeli i najveću materijalnu potporu te je beatifikacija kardinala Stepinca mogla prispjeti k sretnu završetku. Budući da svaki dobri dar dolazi od Boga, uvjeren sam da će i blaženi Alojzije uzvratiti svojim zagovorom i pomoći svima onima, koji su po njegovoj beatifikaciji doprinijeli osvjetljavanju Božjeg, Kristovoga lica, po žrtvi kojom se naš blaženik ugradio u djelo Kristova otkupljenja, čuvajući vanjsko jedinstvo Katoličke crkve u Jugoslaviji, u neraskidivoj povezanosti s Rimom, i unutarnje jedinstvo, sačuvavši čvrstu svezu između biskupa i svećenstva, te svećenstva i Kristovih vjernika laika.

Ulazeći u 6. godinu postojanja Glasnika, sada blaženog Alojzija Stepinca, preporučam se dobroti čitatelja, suradnika i darovatelja, kako bismo prispjeli k sretnom završetku kanonizacije, tj. proglašenju svetim kardinala Alojzija Stepinca. To je naša radost. To je naša obveza. Naše molitve neka budu protkane nakanom, da se među nama dogodi osobiti znak Božjeg djelovanja. Naime, izmolimo po zagovoru blaženog Alojzija spokoj duši, mir savjesti, zdravlje tijela, društvenu pravdu. Za kanonizaciju je potrebno da se na Alojzijev zagovor dogodi jedno čudo, tjelesno ozdravljenje, jedan izvanredni Božji zahvat u prilikama gdje medicinska znanost ne nalazi ni rješenja ni lijeka, da mrtva priroda poprimi život.

A vjerujemo da će nam Bog na Alojzijev zagovor učiniti tu milost, udijeliti taj dar, pružiti tu radost. Neka stoga naše molitve budu protkane zazivima ponajprije za vječno naše spasenje, a onda i željama za zdravlje tijela.

Naime, Stepinac nije prolazna stvarnost, ni čisti povijesni događaj. Njegova opredijeljenost za čovjeka, njegovo zastupanje ljudskih prava, kritika svake diktature, oslonjenost na Boga, takovog su značaja i zamašaja, da nikoga ne mogu ostaviti ravnodušnim. To je pokazalo i koprcanje njegovih neprijatelja, Božjih neprijatelja, koji su pred Alojzijevu beatifikaciju pokušavali baciti sjenu na njegov lik.

A sveci su Božje djelo. Sada još više shvaćamo koliko je Bog tom našem sunarodnjaku bio bliz, koliko ga je podržavao i krijepio, i na kraju nama predao kao najslađu baštinu.

Beatifikacija kardinala Stepinca izvršena je na temelju progona pretrpljenog u zatvoru. Njegovo ispaćeno tijelo, položeno u grobnicu u Zagrebačkoj katedrali, nosi sve ožiljke jednog strašnog vremena i mržnje, koji su se oborili na Boga i na njegovu osobu. Zato su nam dragi i ti sveti ostaci njegova tijela, relikvije. Iskazujemo im počast iz ljubavi prema onome koji je bio potpunoma prožet Božjim duhom. Čašćenje svetih relikvija, naime, nije baština srednjega vijeka. Ono je baština Crkve. Nepoznata žena iz Evanđelja ozdravila je dotičući se Isusove haljine (Lk 8, 42–48). Djela apostolska nam svjedoče da su vjernici upotrebljavali »rupce ili rublje s Pavlova tijela pa bi s njih nestajalo bolesti i zli duhovi iz njih

Južna strana Bistričke Kalvarije bijaše ispunjena Božjim narodom, koji je svojom nazočnošću svjedočio ljubav prema kardinalu Alojziju Stepincu

izlazili« (Dj 19, 12). Najstarije svjedočanstvo o čašćenju relikvija zabilježeno je u crkvi u Smirni 156. godine, a zabilježeno je u knjizi mučeništva sv. Polikarpa: »Vjernici su sakupili njegove kosti, dragocjenije od svega blaga i skuplje od zlata, i položiše ih na prikladno mjesto da bi se zajednica mogla oko njih okupiti svake godine na dan njegove smrti.« Ta baština čašćenja svetih relikvija prispjela je do naših dana.

Čašćenjem relikvija kardinala Stepinca želimo ne samo počastiti Krista patnika u žrtvi Alojzijeva života, nego i ojačati svoju vjeru u uskrsnuće tijela i u vječni život. Sigurno nam je drag svaki spomen na tako časnu osobu, koja je ures čovječanstva i ponos Katoličke crkve. Stoga i njegove moći moramo častiti u vjerničkom duhu, pohranjivati ih i čuvati na doličnom mjestu, i s njima se ophoditi u skladu crkvene discipline.

Isto je tako s njegovim slikama. Nažalost, do sada nijedan umjetnik u Hrvatskoj nije uspio ostvariti lik blaženog Alojzija Stepinca koji bi udovoljio zahtjevima kršćanske pobožnosti. Osjeća se žurba kod mnogih svećenika i pastoralnih djelatnika da se što prije u njihovim crkvama, kapelama ili kućama postavi blaženikova slika. Molim i preporučam razboritost u naručivanju Blaženikovih slika, da žurnost ne preduhitri vjerničku osjetljivost za svete stvari, dobar ukus i zahtjeve umjetničkog oblikovanja i rada.

Blaženi Alojzije Stepinac je nadahnuće, vrelo, zadatak. Nadahnuće za činjenje lijepa i dobra u Božjim očima. Vrelo ispravnih spoznaja o vječnom i zemaljskom životu. On je uzor koji vodi k Isusu Kristu, jedinom otkupitelju čovjeka, i kao takav zadatak za proučavanje i nasljedovanje. Svijet nema velikana takva duha i svjedoka evanđeoskih vrijednosti u 20. stoljeću kakav je bio Alojzije Stepinac.

On je osobito vjernicima nadahnuće za proživljeniji kršćanski život i stvaralaštvo. Preporučam da njegov način susretanja Boga, po svakodnevnom čitanju Svetoga pisma, zaživi u našim obiteljima. Neka roditelji svoju novorođenu djecu imenuju imenom blaženog Alojzija Stepinca, a hrvatski čovjek istine o njemu traži i nalazi u njegovoj pisanoj baštini.

Neka nam svima budu na trajan poticaj riječi što ih je Blaženi Alojzije izgovorio s propovjedaonice Zagrebačke katedrale, 29. lipnja 1942., kad je cenzura Nezavisne Države Hrvatske bila zabranila objavljivanje govora pape Pia XII. održanog prigodom njegova 25-godišnjeg jubileja: »*Dragi moji vjernici! Jedno od najvećih zala našega vremena jest polovičnost u pitanjima našega vjerovanja. Ne pravimo si nikakve iluzije ni u ovom pitanju, u pitanju poštivanja autoriteta Sv. Petra i njegovih nasljednika rimskih papa. Ili jesmo ili nismo katolici! Ako jesmo, onda valja da se to odrazuje na čitavoj liniji našega života. Ne možemo biti u crkvi katolici, a na ulici napadati kao pogani odredbe Namjesnika Kristovog izdane za opće dobro, a koje možda ne konveniraju našem ličnom raspoloženju. Ne možemo danas, jer nam to možda konvenira, hvaliti Svetoga Oca, a sutra u novinama crvenom olovkom križati njegove riječi i govore, izrečene samo u jednom cilju, dovesti ljude Bogu. Nitko ne može tražiti, da papa pogazi općenita načela prava i poštenja, da zadovolji pojedinim nemogućim zahtjevima. A htjeti se silovito oboriti na instituciju od Boga postavljenu, znači udarati glavom o pećinu, jer stoji tamo do vijeka: 'Ti si Petar, i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju i vrata paklena neće je nadvladati!'*« (Alojzije kardinal Stepinac, nadbiskup zagrebački: *Propovijedi, govori, poruke 1941.–1946.*, str. 118.)

Juraj Batelja, postulator

Hvala svim čitateljima, štovateljima blaženog Alojzija Stepinca u domovini i širom svijeta, za molitve i darove kojima nesebično i velikodušno promiču glas svetosti i mučeništva kardinala Alojzija Stepinca.

Alojzije • Viktor! Čist • Pobjednik!

Govor prigodom otvaranja moćnika blaženog Alojzija Stepinca; uoči beatifikacije u Zagrebačkoj katedrali, 1. listopada 1998.

Preuzvišeni gospodine Nadbiskupe! Uzoriti gospodine Kardinale, braćo i sestre u Kristu Isusu!

Liturgijska čitanja za Službu riječi: 2 Kor 4, 6–16; Mt 10, 26–33

Ne bojte se!

Božja nas je riječ sabrala i potaknula na razmišljanje o svjedocima za Krista u neprijateljskom svijetu. Isus govori o ljudskoj zlobi, sudovima, bičevanjima, nevjernicima; strahotama što ih svijet izmišlja i provodi protiv prijatelja Božjih.

Ohrabrujuća je Isusova riječ: »Ne bojte se onih koji ubijaju tijelo, a duše ne mogu ubiti!« (Mt 10, 28)

Kristova Crkva danas živi povlašteni trenutak dovršetka 2. tisućljeća otkako ju je Isus Krist postavio da u svijetu bude »stup i utvrda« njegove istine (usp. 1 Tim 3, 15). Upravo u zakoračaju prema 3. tisućljeću ona, zasađena i u hrvatskom narodu, doživljava radost uzdignuća jednog od svojih sinova na čast oltara, putokaza k Božanskoj istini.

Božji narod je još za života Časnog Sluge Božjega Alojzija Stepinca, a osobito nakon njegove smrti, svjedočio o njegovoj svetosti i mučeništvu. Taj glas postajao je sve snažniji i prodorniji: od Zagreba do Rima, iz Rima diljem svijeta, do svakog dobronamjernog čovjeka. Papa Ivan XXIII je o tome progovorio u propovijedi prigodom svečanih zadušnica za njega, u bazilici sv. Petra u Vatikanu, 18. veljače 1960.: »Ostavio nas je naš pastir, izvor žive vode, za čijeg je umiranja sunce pomrčalo... Bio je doista vjerna i pobudna slika Dobrog Pastira. Ponajprije u neumornu i gorljivu apostolskom radu.« (Usp. BENIGAR A., *Alojzije Stepinac...*, Zagreb 1993, str. 792s.)

»Iz tame je zasjalo svjetlo« (2 Kor 4, 6). U srcu našeg Alojzija osvijetlilo je slavu Božju na licu Kristovu. Sveci i mučenici su majstorsko djelo Boga Stvoritelja. Stoga to lakše u njegovu životu prepoznajemo lice Krista, koji je prošao zemljom čineći dobro i liječeći svaku nemoć u narodu.

Ne budite zabrinuti što ćete govoriti pred sucima ovoga svijeta. »Dat će vam se u onaj čas«, reče Isus. Alojziju je bilo dano razaznati Božji glas, prepoznatljiv u šutnji. Tko ima mirnu savjest, nema se čega bojati. On radosno podnosi protivnosti zbog vjernosti Bogu i još sretan što u svojem tijelu nosi, osjeća smrtne patnje Isusove, jer se u njemu očituje život Isusov (2 Kor 4, 7s.).

Mržnja progonitelja nije jenjala. Kardinal Stepinac ju je opisao u jednom od svojih posljednjih pisama iz sužanjstva, 16.I.1960., ovim riječima: »Mržnja progonitelja kipi na mene i dalje, nadajuć se da će mi ipak na koncu slomiti živce. Bog je međutim jači. U Njega sam uvijek stavljao svoju nadu i nisam se prevario. Ne ću se prevariti ni ubuduće. Bolje je časno poginuti negoli sramotno živjeti kao izdajnik Crkve. Znam da ona ne će propasti, ali će prije ili kasnije propasti oni koji rade na njezinoj propasti. U Njega se i nadalje uzdam!« (AP, sv. XIV, str. 808)

Nadbiskup A. Stepinac na završetku misija u župi Sv. Ivana u Zelini 1934.

Uzdao se i, osvjedočen »da sve prolazi a Bog ostaje!«, radosno je trpio sa svojim narodom. Dana 13. siječnja 1959. napisao je mons. Smiljanu Čekadi, biskupu skopskom, navodeći riječi pape Pia X. francuskim biskupima: »Moja je jedina žalost, da me nema među vama, da trpim i sa vama bijem bojeve Božje... Ostavite vaše palače... Ne primajte ništa od onoga, koji hoće da od Crkve učini ropkinju, pa niti jedne pare, da utažite svoju glad. U vašim kušnjama, u vašoj boli gledajte samo Krista Isusa, lišena svega, gola, raspeta!«

Pisao je istome prelatu 23. srpnja 1954.: »**Budite odlučni**! Ako je potrebno pod mač ići ćemo. Ako na križ, idemo i tamo uz milost Božju, ali popuštanja sotoni nema! Čim bi dobili u svoje ruke kler preko CMD, gotovo je s Crkvom... Radije ovdje dalje trpim i umirem negoli se vratiti na položaj uz uvjete, koje bi oni željeli. Meni bi krvavo trebala promjena radi zdravlja. Ali ne tražim milosti od sotone niti idem izvan zemlje na njegovu želju, već ostajem sa svojim klerom i pukom u životu i smrti. Bog nas ne će napustiti. Napustio bi nas, kad bi mi njega napustili iz straha ili koristi pred komunizmom. Bog naš ostaje! *Nemo speravit in Domino et confusus est!* ('Nitko tko se pouzdao u Gospodina, nije se postidio'.«, (Sir 2, 10) /usp. Vg 2, 11/.

Svjedočite !

Sveti Pavao reče: »Mi se uvijek, dok smo živi, predajemo smrti zbog Isusa.« (2 Kor 4, 11). Uživljujući se u te Pavlove riječi, blaženi je Alojzije zapisao u svojim »Katehetskim propovijedima«, na temu »Nepravedna osuda«, sljedeće: »*A koliko je nepravednih osuda palo kroz vjekove protiv Isusa u suđenju njegovih slugu!... Iz nepravedne osude Isusove slijedi da iz ljubavi prema Njemu budemo uvijek spremni uzeti na se osudu sa strane ljudi radi Imena Isusova... Ima naivčina, koji misle, da će s tobožnjom civilizacijom nestati zauvijek i proganjanja Crkve i njezinih vjernika. To je velika zabluda. Jer kako veli apostol, svi, koji pobožno hoće da žive u Isusu Kristu, trpjet će progonstvo... Ako dakle ljudi nepravedno sude o tebi, a pogotovo ako bi se desilo ikada, da budeš sudski osuđen radi tvoje vjernosti Kristu, raduj se i veseli se, jer Isus trpi u tebi! Onaj Isus, koji je trpio u sv. Petru, koji je trpio u Ivanu, koji je trpio u Jakovu, koji je trpio u Andriji, koji je trpio u ostalim svetim apostolima. Onaj Isus koji je trpio u milijunima svetih mučenika za vrijeme progona u rimskom carstvu; onaj Isus, koji trpi i danas u svima onima, koji su progonjeni radi vjere. A kad se s Isusom trpi, onda sve biva lako.*« (*Katehetske propovijedi*, izd. Nadbiskupski Duhovni Stol u Zagrebu /pripremio N. BORIĆ/, Zagreb 1956., sv. II, str. 186s.)

Kardinal Stepinac je u mučeništvu gledao intimno poistovjećenje Crkve kroz stoljeća s Kristom, u njegovoj muci i smrti.

Potpuno sudjelovanje na Kristovom pashalnom misteriju, u jedinom posredniku između Boga i ljudi, u kojem se ostvaruje puno zajedništvo između Boga i čovjeka (usp. Iv 2, 21), odsijeva u pastirskoj službi blaženoga Alojzija Stepinca čovjeka, kršćanina, svećenika, biskupa, kardinala čiji je život okrunjen mučeništvom.

Poput Krista, Dobroga pastira koji polaže život za svoje ovce (usp. Iv 10, 11), on, naš Alojzije Stepinac, u svojoj je vlastitoj osobi živio sjedinjenje s pashalnim Otajstvom, sve do žrtvovanja vlastitog života. On je po življenom mučeništvu iskusio zbilju osobne Pashe, prolazeći iz junačkog svjedočanstva ljubavi prema Kristu i solidarnosti s braćom do vijenca slave obećanog vjernim slugama. On je, kako veli sv. Pavao »sve pripisivao Bogu, ništa sebi« (2 Kor 4, 7).

Junačko svjedočanstvo kardinala Stepinca na diku je hrvatskog naroda, iz kojeg naš novi Blaženik potječe, i Crkve iz koje dolazi, a činom beatifikacije stavljeno je na divljenje cijeloj Crkvi i svem svijetu. Prvi su kršćani prenosili svete moći i uzdizali ih na vidljivo mjesto na čašćenje puka Božjega. Taj prijenos i uzdignuće bila je onodobna beatifikacija i kanonizacija. Mi uzdižemo svete moći našega novoga Blaženika, Alojzija Stepinca, koje tako snažno svjedoče o Bogu Stvoritelju, da nam budu poticaj i ohrabrenje za nasljedovanje Isusa Krista u vlastitom životu, dok iščekujemo uskrsnuće tijela i vječni život.

Radujte se!

Božjega čovjeka vodi Duh Božji. Isusovi snažni govori i Isusova divna djela, sve je to strujilo iz sile Duha Božjega. I blaženi Alojzije Stepinac djelovao je snagom Duha. Kad ga je Božji narod gledao onako zanosno i kad ga je slušao onako radosno, ćutio je kako iz njega i na njih prelazi snaga njegova duha. I vjernici su poprimali i usvojili Stepinčev duh, zavoljeli sve što je i on volio, odbacivali sve što je on odbacivao. Pa zašto bi mu inače ona manjina Božjih protivnika branila s njim se družiti?! Radi toga su ga potpuno izolirali u Lepoglavi, radi toga su ga pomno držali i u krašićkoj izolaciji. Bojali su se njegova duha. Bojali su se da njegov duh i nas ne preuzme (usp. J. GJURAN, *Divnih li i dragih vremena!*, u: *Sluga Božji Alojzije Stepinac*, Glasnik Postulature, br. 4 /1998/, 84).

Dobro se zna kakvoga je i čijega tko duha. S kim se družiš, onakav si! – kaže naš narod. Tko se s Bogom iskreno druži, na njega djeluje Božji Duh. Blaženi je Alojzije Stepinac doista s Bogom živio. Bio je pun Božjega Duha, a od njega je taj Duh malo pomalo prelazio na Kristove vjernike i u njima djelovao. Tu je razlog što neprijatelj nije mogao zavarati Božji narod niti ga predobiti za sebe, jer je bio Stepinčevoga duha, Božjega Duha. Mogli su ga mučiti, zatvarati, globiti, linčovati, mogli su mu sve oduzeti, ali ne besmrtne duše iz stada Dobroga pastira.

Tu je snagu Božji narod primao od blaženoga Alojzija Stepinca, a on ju je primao od Gospodina Isusa. A Isusov Duh je Duh milosrđa, dobrote, istine, pravde, ljubavi i mira. Blaženi je Alojzije Stepinac bio takvoga duha. Zato ćemo zastajati pred njegovim moćima u ovoj katedrali, na mjestu gdje od njegove mučeničke smrti i pokopa cvijeće nije uvenulo niti su

svijeće ugasle. To sad Petar naših dana navješćuje, to glas s neba potvrđuje.

Na proslavi 100. obljetnice rođenja Alojzija Stepinca, u Krašiću 8. svibnja ove godine, naš je kardinal Franjo Kuharić orisao našega Blaženika ovim riječima: »Alojzije Stepinac bijaše Božji glas i Božji svjedok u teškom vremenu naše suvremene povijesti, u teškom vremenu koje je proživljavao hrvatski narod, u teškom vremenu koje je proživljavala i Crkva u njemu, u teškom vremenu kad su tolike bezbožne ideologije i zablude satirale bezdušno, okrutno milijune ljudskih života.

On je bio baš izabran za to vrijeme, **Alojzije Viktor! ČIST! POBJEDNIK** (*Sluga Božji Alojzije Stepinac*, Glasnik Postulature, br. 4 /1998/, 89).

Veli crkveni naučitelj, Sv. Efrem, koji bijaše, poput Blaženoga Alojzija, učitelj i tumač Svetoga Pisma, a govorio je pred više od tisuću godina o snazi svjetla koje svijetli s grobova mučenika: »*Da, kosti mučenika još posjeduju znakove života, i tko može reći da nisu žive? Da, one su živi spomenici, tko u to može sumnjati? One su tvrđave koje su nedostupne kradljivcima, utvrđeni gradovi zaštićeni od gusara, jaki i visoki tornjevi koji pružaju zaštitu od ubojica. Onaj tko je ugrožen od otrova zavisti i izdajstva, koji truju dušu, od mučenika će dobiti protulijek protiv svakog otrova.*« (J.S. ASSEMANI, *S.P.N. Ephraem Syri Opera Omnia*, Romae, 1746, sv. III, str. 194.)

Da, blaženi Alojzije mučenik, iz ovoga moćnika sada štiti vjernike iz neba dok štuju njegove tjelesne ostatke. On ih štiti od duhovnoga zla ovoga vremena, od otrova i ropstva grijeha, i nadahnjuje ih da čvrsto stoje u vjeri, kao što je on stajao, i Bog ga je uzvisio.

U kardinalu Alojziju Stepincu svi suvremeni mučenici imaju simbol i primjer.

On je na sudu 3. listopada 1946. održao govor kao svjedok Božje istine, slobode Crkve i ljudskih prava. Kazao je: »*Znajte, Isus Krist je Bog! Za Njega smo spremni umirati, a danas je nauka to, da on uopće nije postojao!... Ja vam kažem, gospodine državni tužioče, da uz ovakve uvjete nije Crkva slobodna, nego da će za kratko vrijeme biti istrebljena. Krist je temelj kršćanstva... Optuženi zagrebački nadbiskup zna za svoje uvjerenje ne samo trpjeti nego i umrijeti!*« (A. Benigar: *Alojzije Stepinac*, Zagreb, 1993., str. 539).

Završio je riječima: »*A što se tiče mene i moga suđenja, ja ne trebam milost, savjest mi je mirna.*« (nav. mj., str. 542).

Tako govore mučenici. Ima još jedna oznaka kršćanskog mučenika. On trpi i umire s ljubavlju prema Bogu ali i prema svojim progoniteljima. Poziv na opraštanje, poziv na molitvu za progonitelje, poziv na ljubav prema njima, unatoč njihovih zabluda, odjekuje kroz mnoge njegove pisane i usmene poruke!

U svojoj duhovnoj oporuci od 28. svibnja 1957. piše u zaključku: «*Konačno, jer je Bog ljubav, kao što veli apostol, ljubite se među sobom! Pomažite se uvijek bratski među sobom. Budite jedno srce i jedna duša! Ali ljubite i neprijatelje svoje, jer je zapovijed Gospodnja!*« (nav. mj., str. 843)

Blaženi Alojzije Stepinac, mučenik, svojim životom, svojom svetošću i svojim mučeništvom u punom smislu zaslužuje da na njega primijenimo riječi apostola Pavla Timoteju: »*Dobar sam boj bio, trku završio, vjeru sačuvao. Stoga pripravljen mi je vijenac pravednosti kojim će mi u onaj Dan uzvratiti Gospodin, pravedan sudac; ne samo meni, nego i svima koji s ljubavlju čekaju njegov Pojavak.*« (2 Tim 4, 7–8)

Pobožnost Svetoga Oca prema blaženom Alojziju ne iznenađuje one koji poznaju njegov nauk i njegovo vodstvo Katoličke crkve u treće tisućljeće. Papa nas uči:

»*Crkva prvog tisućljeća rodila se iz krvi mučenika... Na kraju drugog tisućljeća, Crkva je ponovo postala Crkva mučenika. Progonstva vjernika – svećenika, redovnika i laika – proizvela su veliku sjetvu mučenika na različitim stranama svijeta... To se svjedočanstvo ne zaboravlja... U našem stoljeću ponovo imamo mučenike.*« (Apostolsko Pismo: *Tertio Millennio Adveniente*, br. 37.)

»Ne bojte se!«, veli Isus. »Radujte se!«, potiče nas naš Spasitelj. »Budite vjerni Isusu Kristu i Katoličkoj crkvi!«, potiče nas naš Alojzije Stepinac. Neka on zagovara Crkvu našu, narod i domovinu našu, moli za mir među nama i u svijetu, za slobodu potlačenih i obespravljenih, za Crkvu na ulasku u treće tisućljeće.

Dr. Juraj Batelja,
postulator

Hvala Vam što čitate i drugima omogućujete primati glasnik »Blaženi Alojzije Stepinac«. Ako navrijeme podmirite svoje obveze prema Glasniku, moći će redovito izlaziti i biti vjesnik Blaženikovih vrlina, kojima ga je Bog proslavio za dobro svoje Crkve i hrvatskog naroda. Glasnik može svaki čitatelj i svjedok obogatiti svojim dopisom i uspomenama na kardinala Stepinca, ili fotografijom iz njegova života. Ako ste bili dionik koje svečanosti priređene u njegov spomen, izvijestite o tome putem Glasnika sve prijatelje i štovatelje kard. Stepinca.

»DOBAR SAM BOJ BIO, TRKU ZAVRŠIO, VJERU SAČUVAO« (2 Tim 4, 7)

Propovijed kardinala Franje Kuharića, u Zagrebačkoj katedrali, 11. listopada 1998., na Misi zahvalnici za pohod Hrvatskoj Ivana Pavla II. i proglašenje blaženim Sluge Božjega Alojzija Stepinca

»Dosudi mi pravo, Gospodine, jer hodim u nedužnosti, i uzdajuć se u Gospodina ja se ne pokolebah« (Ps 26/25, 1)

Ivan Pavao II. podjeljuje radost beatifikacije kardinala Stepinca s kardinalom Kuharićem

Pruzvišeni Apostolski nuncije, Dragi oče Nadbiskupe i dragi oče Biskupe,

Draga braćo svećenici, redovnici i časne sestre, draga djeco i mladi, draga braćo i sestre u Isusu Kristu!

»Pjevajte Gospodinu pjesmu novu, jer učini djela čudesna« (Ps 98/97, 1)

1.

U današnjem evanđelju Isus daje pouku svojim učenicima, kako je plemenito zahvaljivati Bogu za njegove darove. Čudesno je ozdravio deset gubavaca, »a samo jedan, i to Samarijanac, došao zahvaliti i podati slavu Bogu« (Lk 17, 18) »A gdje su ona devetorica?« – upitao je Isus.

Zahvalnost je plemenitost duše.

Danas slavimo Misu zahvalnicu. Želimo iskrenom dušom reći naš »Tebe Boga hvalimo« za pohod Svetoga Oca Ivana Pavla II. Crkvi u Hrvata u zemlji Hrvata. To je njegov drugi pohod našoj domovini. Želimo zahvaliti milosrdnom Bogu za proglašenje blaženim zagrebačkog nadbiskupa kardinala Alojzija Stepinca! Želimo ovom božanskom žrtvom Sina Božjega zahvaliti Ocu neizmjernog veličanstva za sretno odvijanje svetih događaja kojima smo bili svjedoci. Sve su to bili Božji darovi, a »svaki dobar dar, svaki savršen poklon odozgor je, silazi od Oca svjetlila« (Jk 1, 17).

2.

Dok pjevamo zahvalnicu Bogu, izričemo i zahvalu ljudima koji su u pripravi za svete događaje uložili svoje znanje, svoje vrijeme, svoju vjeru i ljubav. To su crkveni i državni Odbori, sa svim njihovim brojnim suradnicima. To su arhitekti, projektanti, radnici na gradilištima i cestama. Tko ih može nabrojiti? To su liturgičari, umjetnici, pjevači i razni poslužitelji! To su djelatnici sredstava priopćavanja tiska, radija i televizije, koji su u radosna slavlja uključili milijune gledatelja i slušatelja u domovini i u svijetu! To su djelatnici u prometu i čuvari reda i sigurnosti. To je i Hrvatska vojska, koja je izvršila velike radne zahvate na cestama i prostorima na kojima su se odvijali vjernički susreti sa Svetim Ocem. U našu je zahvalu uključen svaki prinosnik dara, svaki koji je bilo na koji način darovao sebe u pripravama i događanjima slavlja! Hvala tehničkom osoblju bilo koje struke!

Kardinal Franjo Kuharić predvodi Misu zahvalnicu za proglašenje blaženim Alojzija Stepinca, u Zagrebačkoj katedrali, 11. listopada 1998.

Konačno, kako ne zahvaliti kardinalima, nadbiskupima, biskupima, provincijalima, svećenicima, redovnicima i redovnicama za njihovo sudjelovanje! Kako ne zahvaliti stotinama tisuća hodočasnika i pobožnika, djece, mladih i odraslih, koji su, unatoč poteškoćama, dohrlili u susret Papi, našem velikom dobročinitelju! Došao je k nama Kristov namjesnik na zemlji i kao Petrov nasljednik! Došao je kao *»Hodočasnik Evanđelja«* s porukom Evanđelja u hrvatsku zemlju, koju je u svojim govorima nazvao *milom, plemenitom, prelijepom i blagoslovljenom.* Svima hvala za pjesmu, pobožnost, pažnju, i iskazanu ljubav Papi Ivanu Pavlu II. Bila mu je to utjeha!

3.

Na uzletištu u Zagrebu kazao je Sveti Otac: »Ovaj pohod miloj Hrvatskoj počimam riječima ljubavi i nade. Neka ona pridonese da se zemlja, koja je sastavni dio Europe, izgrađuje na trajnim vrijednostima. Želja mi je da iz davnih kršćanskih korijena ove zemlje provre jaka bujica limfe koja će sada već u zori novoga tisućljeća osigurati procvat istinskoga humanizma za buduće naraštaje.« Proživjeli smo blagoslovljene dane Božje milosti i doživjeli smo konačno dan da papa, svojim najvišim autoritetom u ime Isusa Krista i Crkve, izvrši proglašenje blaženim časnoga Slugu Božjega Alojzija Stepinca!

Bili smo svjedoci kako se u misteriju povijesti događa znak Božje prisutnosti. U velikoj drami ljudske povijesti, ne rijetko tragičnoj, odvija se splet svjetla i tame, dobra i zla. Događaju se neprijateljstva i sukobi, nepravde, mržnje i ratovi. Ali u to tkanje s mnogo tame utkane su i niti istine, ljubavi, pravednosti i svetosti. A u svemu tome često puta neshvatljivom zbivanju odvija se tajanstveni Božji plan koji će biti savršeno otkriven u vječnosti, ali i u povijesti bljesne očitost toga plana.

4.

Proglašenje blaženim zagrebačkog kardinala Alojzija Stepinca već je u vremenu objava Božjega pravorijeka!

Sjetimo se onoga prizora iz komunističke sudnice 3. pa 11. listopada 1946. upravo prije 52 godine!

3. listopada zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac govori svoju ispovijest vjere. U svom pozdravu upućenom Svetom Ocu u Mariji Bistrici sadašnji je zagrebački nadbiskup Josip kazao: »Došli ste ovdje da izvršite beatifikaciju Sluge Božjega, čin svojega vrhovnoga apostolskog autoriteta. I to baš na dan 3. listopada, kada je Alojzije Stepinac – na taj dan godine 1946. – pred komunističkim sudom, nevin, održao svoj znameniti svjedočki govor.«

»Nije to bio govor u svoju obranu. Bila je to ispovijest za koje je svetinje živio, koje svetinje brani i za koje je spreman, čiste savjesti, svaki čas umrijeti. A to su: Bog, Isus Krist – pravi Bog i pravi čovjek, čast presvete Bogorodice, Crkva Božja, svetost ženidbe, pravo mladih na zdravi vjerski odgoj, kao i temeljna prava koja po Bogu ima svaki čovjek.«

Da, to je bila ispovijest vjere mučenika koji je, mirom svoje čiste savjesti, pripravan položiti život u ljubavi koja ide do kraja i kroz smrt ulazi u vječni život! Iz te ljubavi on nije isključio ni svoje tužitelje ni svoje suce ni lažne svjedoke ni publiku koja ga je mrzila.

Tijesan je bio prostor, ta sudnica u kojoj mu je 11. listopada 1946. – upravo na spomendan Materinstva Bl. Djevice Marije – izrečena nepravedna osuda na 16 godina zatvora. Bila je to osuda i Katoličke crkve! Bila je to osuda bogoljublja, čovjekoljublja i kršćanskoga rodoljublja zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca. Da bi se nekako pred svijetom opravdala ta osuda, izmišljene su teške klevete, i laži su sijane svijetom, koje još i danas u nekim svjetskom medijima odjekuju. Optužba je stalno vikala, a obrana je bila okovana zabranama i utamničena u šutnju.

5.

Nedužni osuđenik stajao je pred sucima uspravan, neslomljiv, s pogledom u budućnost u kojoj će Bog ispraviti nepravde. Svjesno je trpio za Istinu. Sveti Otac je kazao u homiliji proglašenja blaženim Alojzija Stepinca: »Dobro je znao da ne može popuštati kada je u pitanju istina, jer istina nije roba kojom se može trgovati. Zbog toga mu je bilo draže prihvatiti patnju nego li izdati svoju savjest i iznevjeriti obećanje dano Kristu i Crkvi.«

Nadbiskup Alojzije Stepinac je pred sudom bio slobodan. Slobodan je čovjek čiste savjesti. Mučenik je pobjednik nad zlom. Mučenici svojom žrtvom pobjeđuju svoje progonitelje. »Očima se bezbožničkim čini da oni umiru i njihov odlazak s ovoga svijeta kao nesreća... ali oni su u miru.« (Mudr 3, 3)

6.

U čistoj savjesti bila je sigurnost osuđenog i ocrnjenog nadbiskupa Alojzija Stepinca. Sjetimo se danas ovdje njegove javne poruke svećenicima i javnosti u Okružnici 17. prosinca 1945. U sredstvima javnog priopćavanja bijesnila je mržnja protiv njegove časne osobe i svete službe, a on odgovara: »Na sve optužbe, koje su izravno ili neizravno uperene na nas, možemo u cijelosti kazati: nemamo si ništa predbacivati. Savjest nam je čista i mirna pred Bogom, koji je najvjerniji svjedok i pravedni sudac svih naših koraka.

Savjest nam je čista i mirna pred katolicima ove države, koji mirno i trijezno prosuđuju događaje. Savjest nam je konačno čista i mirna pred hrvatskim narodom, kome krvnim vezama voljom Božjom pripadamo, pa mu po svom položaju svom dušom služimo, bez obzira na razna politička gledanja i političke stranke!« (F. kard. KUHARIĆ, *Poruke sa Stepinčeva groba*, Zagreb 1990., izd. Glas koncila, Zagreb, 1990, str. 68)

Čistoću i mir savjesti, kao i sveti život te mučeništvo, potvrdio je Sveti Otac beatifikacijom Sluge Božjega.

7.

Kako se je izmijenila scena na pozornici povijesti 3. listopada 1998. u usporedbi sa scenom 11. listopada 1946.!

Onda u tijesnoj dvorani suda nepravedna osuda nevinoga, a sada, pred očima cijele Crkve i svijeta, uzudignuće na čast oltara. Tako Bog mijenja scenu!

Takav se znak dogodio i u Splitu. Car Dioklecijan odlučio je svojom carskom moći iskorijeniti kršćane iz svoga imperija. Među mnogim žrtvama toga progona bio je i salonitanski biskup Dujam. Usred svoje palače gradi svoj mauzolej. Ni ne sluti da gradi katoličku katedralu, u kojoj će počivati relikvije sv. Dujma. Već od sedmog stoljeća njegov je mauzolej katolička katedrala Gospina uznesenja na nebo. Papa Ivan Pavao II., rimski Biskup, molio je u toj katedrali 4. listopada ove godine. I to je znak kako Bog mijenja povijesnu scenu. Tako Bog ispravlja nepravde nanesene njegovim mučenicima.

8.

Od početka svoje povijesti Crkva je častila mučenike kao zaštitnike i uzore vjernosti. Na grobovima mučenika hranila je svoju vjeru, učvršćivala svoju vjernost, umnožavala svoju odlučnost da životom slijedi Isusa Krista na putu križa, s čvrstom nadom u uskrsnuće tijela i život vječni. S takvom pobožnošću i vjerom dolazimo i mi ovdje u katedrali na grob blaženoga mučenika Alojzija!

I u suvremenoj Crkvi potrebno je poticajno svjedočanstvo mučenika i svetaca da se Crkva obnavlja duhovno, moralno, crkveno. Sveci i mučenici čine Crkvu vjerodostojnom i uvjerljivom u navještanju Evanđelja. Oni su najdragocjenije blago Crkve.

Sveti Otac je kazao u Mariji Bistrici 3. listopada: »Oni su svojom žrtvom, ujedinjeni s Kristovim patnjama, pružili posebno svjedočanstvo koje, unatoč zubu vremena, ništa ne gubi na svojoj rječitosti, nego nastavlja ižarivati svjetlo i širiti nadu.« Misleći pak na nebrojene mučenike u ovom stoljeću, osobito pod komunizmom, Papa nastavlja: »... Ima i mnogo drugih pastira i običnih vjernika, koji su krvlju potvrdili svoju vjernost Kristu.«

9.

Mučenici i sveci ne smiju biti zaboravljeni, jer oni i svojim blaženstvom žive s Crkvom i za Crkvu, da budu trajno nadahnuće, znak i poziv na obraćenje.

Zato i Sveti Otac našeg blaženog Alojzija povjerava našem trajnom pamćenju, a to znači štovanju s raspoloženjem nasljedovanja. Ovo su njegove riječi: »Pred očima Presvete Djevice ugledni sin ove blagoslovljene zemlje biva uzdignut na čast oltara, u stotoj obljetnici svojega rođenja. To je povijesni događaj u životu Crkve i vaše nacije. Podnijevši u svome tijelu i duhu okrutnosti komunističkoga sustava, jedan od istaknutih likova Katoličke crkve, zagrebački nadbiskup kardinal Alojzije Stepinac, sada se povjerava sjećanju svojih sunarodnjaka s blistavim znamenjima mučeništva.«

Zato je Sveti Otac uskliknuo: »Prepuni smo danas radosti u zajedničkom zahvaljivanju Bogu za novi plod svetosti što ga hrvatska zemlja pruža Crkvi u osobi mučenika Alojzija Stepinca...« Neka te riječi bude u našem srcu trajnu zahvalnost!

10.

Uz beatifikaciju blaženoga Alojzija Stepinca, i sam pohod Kristova namjesnika na zemlji dar je Božji našoj Crkvi i našoj domovini! Na ovom svom drugom pohodu Hrvatskoj on je također došao kao »hodočasnik Evanđelja!« Evanđelje je njegova poruka ne samo vjernicima, nego i svim ljudima dobre volje jer Evanđelje je vječna Božja istina, Evanđelje je nezamjenjiv program života i odgojiteljska ljubav prema Bogu i čovjeku.

Papa je evanđeosku poruku uputio svima. I ta se poruka ne sluša kako bi se primijenila riječ: što je kazao ovima ili što je kazao onima, to se tiče drugih, a ne mene. Papina je riječ upućena mladima i odraslima, učenima i neukima, političarima, bez obzira na stranačku pripadnost. Upućena je ljudima kulture i javnih odgovornosti na svojim položajima. Evanđeoska poruka upućena je srcu i savjesti, i iskreno se može slušati samo s raspoloženjem: to meni govori! To je poziv meni da mijenjam svoj život, postupke, odnose obraćenjem, promjenom misli i srca.

11.

Misleći na našu slobodu i stečeni mir, govorio je na Žnjanu, 4. listopada: »Gospodin je učinio da je vaše dane rasvijetlio nadom. Opravdano je sada, dolaskom slobode i demokracije, očekivati novo proljeće vjere u vašim hrvatskim krajevima... Određenije rečeno, kršćani su u hrvatskim krajevima pozvani dati novo lice svojoj domovini posebno se zalažući da se u društvu ponovno učvrste etičke i moralne vrijednosti što su ih pokopali prijašnji totalitarizmi i nedavno ratno nasilje. Ta zadaća traži veliku snagu i odlučnu volju. A zadaća je žurna, jer bez tih vrijednosti nema ni prave slobode ni istinske demokracije.

Predstavnicima kulture i znanosti kazao je: »Nema uistinu pravoga napretka bez poštivanja etičkog opsega kulture, znanstvenoga istraživanja i cjelokupne ljudske djelatnosti. Današnji etički relativizam, koji uzrokuje tamnjenje moralnih vrijednosti, pogoduje širenju postupaka koji vrijeđaju dostojanstvo ljudske osobe, a to predstavlja ozbiljnu zapreku humanističkom razvoju na raznim područjima života.« (3. 10. 1998. u Nuncijaturi)

Povijesno iskustvo moralo bi već jednom uvjeriti ljude, da poštivanje Božjih načela života gradi kulturu života, pokušaji da se gradi svijet bez Boga, vodi u kulturu smrti.

12.

Mladima u Solinu, pozivom na primjer blaženoga Alojzija, Sveti Otac je uputio riječ: »Blaženi Alojzije Stepinac ostavio je poseban primjer kršćanskog svjedočanstva. On je službu naviještanja Evanđelja ispunio prije svega svojom patnjom za Crkvu, a svoju poruku vjere zapečatio smrću. Draža mu je bila tamnica nego sloboda i to samo zato da bi obranio slobodu Crkve i njezino jedinstvo. Nije se strašio okova kako ne bi bile okovane riječi Evanđelja!«

Iz toga primjera Papa potiče mlade: »Odlučnu ulogu ima izbor pravih, a ne prividnih vrijednosti; izbor prave istine, a ne poluistine ili možda lažnih istina. Ne vjerujte onima koji vam obećavaju lagana rješenja. Bez žrtve ne može se sagraditi ništa veliko!«

13.

Papa nam je govorio iz srca srcu. I onda kad govori o »nezaboravnom i nezaboravljivom« blaženom Alojziju i onda kad se obraća slušateljima, i onda kad spominje Hrvtsku, govori s toplinom glasa oca i prijatelja.

Neki pitaju: Zašto? Papa Ivan Pavao II. nastupa nepristrano prema svima kojima upućuje svoju riječ, ali osobito je osjetljiv za patnju čovjeka i naroda, i zato u takvim susretima želi biti posebno bliz kao tješitelj i branitelj.

Iz iskustva povijesti svoga poljskog naroda, koji je u povijesti triput bio brisan, diobama između moćnih susjeda, s geografske karte, a u ovom stoljeću i četvrti put podijelili su ga među sobom dva bezbožna sustava, iz toga iskustva on razumije i našu povijest tolikih patnja. Nismo osvajali tuđe, a uvijek smo bili izloženi nasilnim nasrtajima s Istoka i sa Zapada, sa Sjevera i s Juga! Osim toga, mislim da je osjetljiv u ljubavi prema nama zbog činjenice da je naša pradomovina Bijela Hrvatska, krakovski kraj, još uvijek i njegova domovina!

Drugi put nas je pohodio jer je to želio. Došao je s darom beatifikacije nadbiskupa kardinala Alojzija Stepinca, da ga u srcu Hrvatske uzdigne na oltar, da nam ga predloži za uzor života i da potvrdi i na njega primijeni riječi apostola Pavla: »Dobar sam boj bio, trku završio, vjeru sačuvao. Stoga pripravljen mi je vijenac pravednosti kojim će mi u onaj Dan uzvratiti Gospodin, pravedan sudac; na samo meni nego i svima koji s ljubavlju čekaju njegov dolazak!« (2 Tim 4, 7–8)

Zahvalni smo Svetom Ocu za sve što je za nas učinio i čini. Završavam njegovim oproštajnim riječima na uzletištu u Splitu (4. 10. 1998.)

»Dragi hrvatski puče, neka te Bog blagoslovi. Djevica Marija, Odvjetnica Hrvatske, Najvjernija Majka, neka bdije nad tvojom sadašnjošću i tvojom budućnošću! Njoj povjeravam svaki tvoj naum slobode, mira i napretka u solidarnosti, svaku tvoju nadu i svako tvoje zalaganje za ljudske i vjerske vrijednosti.

Neka Bog blagoslovi Hrvatsku!«

Tako neka bude! Amen!

+ Franjo kard. Kuharić
zagr. nadb. u m.

PROCVJETALA RUŽO

Kako da iz oka
Suze ne poteku,
Gledajući puka
Nepreglednu rijeku.

Što se sa svih strana
U svetište slijeva,
Majci našoj Bistričkoj
Pjesme hvale pjeva.

U svetištu njezinom
Naš hrvatski mučenik
Kardinal Stepinac
Postao je blaženik.
Papa Ivan Pavao II.
Primio se dara,
Da uzvisi kardinala
Na časti Oltara.

Diljem naše domovine
Vidjeti je dika,
Razdragana, sretna lica
Zbog svog blaženika.

Procvjetala Ružo
Bistričkog oltara,
Daj i nama za bližnjega
Ljubavi i dara!

Vinka MEDAKOVIĆ,
Supljak (Primošten)

»To sad nebo navješćuje i glas s neba potvrđuje!«

BEATIFIKACIJA SVIH HRVATSKIH MUČENIKA

Preč. Josip Gjuran, svjedok u postupku proglašenja blaženim kard. Stepinca, pozdravlja Svetog Oca nakon euharistijskog slavlja u Mariji Bistrici

Doista su to bili dani naše velike radosti. Tih je dana sve u Hrvatskoj bilo u pokretu: hodočasnici – pješaci prema Mariji Bistrici, stotine tisuća hodočasnika iz svih krajeva naše zemlje i mnogih iz dalekog inozemstva, pješaci, autobusi, vlakovi, sve je bilo usmjereno prema bistričkom svetištu. Blaženi naš Mučenik, lepoglavski i krašićki robijaš, predraga naša Gospa, Crna Gospa Bistrička, bili su naša radost. I hodočasnik mira, naš Bijeli Otac ponovno je doletio k nama da uzvisi našega mučenika nacizma i komunizma, a s njim i sve ono golemo mnoštvo *hrvatskih mučenika* od naše prapovijesti sve do ovih dana.

Kad u Zagrebačkoj katedrali neizostavno posjetite grob blaženog kardinala Alojzija, odlazeći od njegova groba pogled će vam privući nekoliko velikih ploča na južnom zidu katedrale. Te će vas ploče podsjetiti da tu, u kripti ispod vaših nogu, počivaju posmrtni ostaci još i nekoliko drugih naših plemenitih mučenika: Petra Zrinskog, Frane Krste Frankopana, Petrove žene i Franove sestre, divne i svete mučenice Katarine Zrinske Frankopanke i jednoga od njezinih sinova, dijete-mučenik. »Drago moje srce« pisao je ban Petar Zrinski svojoj voljenoj ženi Katarini samo nekoliko sati prije svojega mučeništva: »Sutra ob deveti vuri budu meni glavu sekli, a tulikajše tvojemu milom bratcu. Mi smo denes jedan od drugoga srčno oprošćenje uzeli...« Tako pisati i to neposredno pred svoju mučeničku smrt, to može samo svetac. A svi ti naši doista su bili sveti i mučenici. Uz njih je i div Eugen Kvaternik i Toma Bakač Erdödy, a diljem domovine nebrojene tisuće.

»To sad nebo navješćuje i glas s neba potvrđuje!«, odjekivalo je dolinom bistričkog svetišta. Što to nebo navješćuje i potvrđuje? To da je Alojzije kard. Stepinac doista svet i da jest mučenik, i da od sada smijemo i najslužbenije slaviti liturgijski spomenblagdan svakoga 10. veljače.

Mi smo to već do sada činili, ali ovo nam je sada čast, radost i priznanje i samoga neba. Zato smo ustrajno i uporno molili. To smo i Crkvi i svjetskoj javnosti neoborivim dokazima dokazivali i dokazali, a ta slavlja i u sjevernoj i u južnoj Hrvatskoj: u Mariji Bistrici, Solinu, Splitu, sve su to potvrdila. Tom beatifikacijom blaženoga nadbiskupa Alojzija beatificirani su svi naši mučenici od stoljeća sedmog do naših dana. Mi smo ih sve uključili u zajednički naziv HRVATSKIH MUČENIKA već onda, kad smo pred dvadesetak godina osnivali i gradili naše novo župno središte u kanadskom gradu Mississaugi nedaleko velegrada Toronta, u južnom Ontariju. Kardinal Franjo Šeper već je onda to jasno i otvoreno naglasio svemu onom golemom mnoštvu okupljenom na slavlju posvete te nove naše crkve u Mississaugi 5. srpnja 1978. Naglasio je da tu crkvu posvećujemo svim hrvatskom mučenicima, na čelu s mučenikom Alojzijem kard. Stepincem.

Doista: od sv. Duje do bl. Alojzija. Četrnaest stoljeća našega mučeništva i mučenika. Na tim našim mučenicima lomila su se osmanlijska, nacifašistička, komunistička i četnička zvjerstva i razaranja. Crkve na Zapadu, koje nisu iskusile ni nacifašizam ni komunizam, ponašaju se kao da tih zala nije bilo. I meni osobno znali su nerijetko kanadski svećenici predbacivati nekakvu našu suradnju s nacistima. I toliko sam ih puta morao poučavati da smo mi Hrvati doduše bili pod nacističkom, fašističkom i komunističkom okupacijom i diktaturom, i to baš krivnjom zapadnih »saveznika«, ali da niti smo bili nacisti, niti komunisti, nego smo morali pronalaziti načina kako da ta nametnuta nam zla proživimo, a oni, ti zapadnjaci, bili su stvarni suradnici i savezni-

ci komunističkih zlotvora. Mi smo na našem mučeničkom križnom putu kroz svu povijest imali živu svijest o Gospinom zagovoru i neograničeno povjerenje u Crkvu. Ta naša Crkva u Hrvata bila je najsnažnija baš u doba nadbiskupa Stepinca: sve su nam hajdučki oduzeli, zatvarali su nas, linčovali, ubijali, proganjali, stotine tisuća našega svijeta rastjerali na sve strane svijeta, ali nisu nas slomili, niti su nas od blaženoga kardinala Stepinca uspjeli odvojiti. Naš nas je narod i tada hranio i branio, baš zato što smo bili Stepinčevoga duha.

I pao je taj naš mučenik blaženi Alojzije, pao je na tu našu mučeničku zemlju i donio obilan plod. S njime su mučeništvo podnosili i mnogi vjernici, brojni svećenici i biskupi. Svi ti pripadaju tom mnoštvu HRVATSKIH MUČENIKA, koje predvodi blaženi nadbiskup Alojzije.

Velika slika na pozornici župne dvorane naše torontske župe odavno to lijepo prikazuje. Tu su sliku nazvali »Hrvatski exodus«, a prikazuje mnoštvo hrvatskih prognanika pod okriljem i plaštem kardinala Stepinca.

Sveti Otac nas je nazvao narodom plemenite civilizacijske baštine. Izrazio je svoju zahvalnost Bogu što ga je ponovno doveo u Hrvatsku, gdje »brat mu je svaki, tu doma je taki«. Upravio je svoj pozdrav svim slojevima naše društvene zajednice, ali s posebnom ljubavlju obratio se hrvatskoj mladeži. Njima je uputio svoje očinske savjete:

- otvorite se i primite Krista koji kuca na vrata vaših srdaca;
- razvijajte kritički duh i naučite razlikovati dobro od zla, i nemojte biti površni u prosuđivanju;
- ostvarujte evanđeoska blaženstva.

Sveti Otac podsjetio je hrvatsku mladež i na točno određene odgovornosti koje svaki pojedinac ima i prema domovini i na raznim područjima djelatnosti, a to je preduvjet za poboljšanje samoga sebe.

Potrebno je da Crkva u Hrvata učvrsti zajedništvo svih svojih snaga. Kler i vjernici trebaju biti ustrajni u bratskom zajedništvu i zajedništvu s Papom. Obnovljena evangelizacija, koju ovaj Papa toliko naglašuje, dakako da je potrebna i svim našim društvenim slojevima. To traži pokrenuti sve životne snage Crkve: biskupe, svećenike, redovnike/ce, vjernike, svjetovnjake i to svuda: na području kulture, politike, gospodarstva.

Papa je naglasio i posebnu brigu oko odgoja svećenika, redovnika/ca, i na osobit način zauzetih vjernika laika. Svećenici trebaju biti istinski, radosni svjedoci Krista i Evanđelja, u skladu s preuzetim obavezama pri ređenju. Živjeti ono što propovijedamo.

Zna ovaj naš Papa dobro kako je baš nama teško ostvarivati ekumenski dijalog nakon što smo od »lažne braće« doživjeli tolike zločine, ali opet i opet podsjetio na uklanjanje nerazumijevanja, na olakšavanje međusobnog poštivanja, suradnje i služenja čovjeku. Dakako da nam je silno potrebna i istinska molitva i djelatnost, svjesno sudjelovanje u sakramentalnom i liturgijskom životu, posebno u euharistijskom, i to osobno i obiteljsko sudjelovanje.

Čovjekov život na zemlji donosi raznovrsne teškoće, ali te se teškoće ne rješavaju bijegom u hedonizam, konzumizam, u drogu, u alkohol. Sa životnim se teškoćama treba odvažno suočavati i rješenje tražiti u Evanđelju, poput blaženoga nadbiskupa Alojzija, koji je svojedobno pisao: »Nisu najveći patrioti oni koji najviše viču, nego oni koji najsavjesnije vrše zakon Božji.«

Sveti Otac nas je podsjetio i na mladenački zanos.

Podsjetio je, da je već blaženi nadbiskup Alojzije u onim prilikama upozoravao na kugu mladenačke malodušnosti.

Našu domovinu u himni nazivamo »lijepom«, a Sveti Otac nazvao ju je »plemenitom«. On zna da je ta naša zemlja i njen narod sastavni dio Europe, i vjeruje da smo doista »zauvijek okrenuli bolnu stranicu naše povijesti i da smo ostavili iza leđa strašne tragedije dvadesetoga stoljeća«. Iz njegovih ustiju u Božje uši! Naglasio je svoju želju da naša država »u sve savršenijem obliku priznaje i prihvaća temeljna ljudska prava svake osobe, od začeća do naravnoga kraja«.

Propovijedanje Evanđelja, odgoj savjesti, svjedočenje, molitva – u tome je tajna prave slobode – a u daru slobode i sva druga blaga višnji nam Bog daje, podsjetio je Papa hrvatsku mladež pred Stepinčevom katedralom. Našu mladež i sve nas.

»Hoće li blaženi Alojzije Stepinac od sada biti samo naše, rekli bismo, narodno i crkveno odlikovanje, ili će postati našim uzornikom?« pita dr. Bonaventura Duda u divnoj svojoj knjizi »Razmišljam o Alojziju Stepincu«. Baš to! Treba nam biti uzornikom, primjerom. Neka titula i naziv »uzoriti« ne bude tek prazna fraza nego punina značenja. Beatifikacija na Mariji Bistrici nije završni čin, nego sad počinje naše nasljedovanje.

J. Gjuran

Kardinal Alojzije Stepinac u govorima svetog oca Ivana Pavla II. u prigodi pohoda Hrvatskoj od 2. do 4. listopada 1998.

Za vrijeme svog Drugog apostolskog pohoda Republici Hrvatskoj od 2. do 4. listopada 1998. godine sveti otac Ivan Pavao II. u svojim je govorima, u Zagrebu, Mariji Bistrici, Splitu i Solinu, ime kardinala Alojzija Stepinca izričito spomenuo dvadeset i tri puta, a još k tome devet puta u govoru na Generalnoj audijenciji u Vatikanu, tri dana nakon tog posjeta, u srijedu 7. listopada. Želimo stoga ocrtati lik kardinala Stepinca, i od 3. listopada blaženika Katoličke crkve, kroz te i druge govore pape Ivana Pavla II.

ALOJZIJE STEPINAC MUČENIK I UZOR VJERE

Već na dolasku u zračnu luku Pleso, u Zagreb, 2. listopada papa Ivan Pavao II. je naglasio da taj drugi pastirski pohod Hrvatskoj ima, kao jednu od dvije središnje točke, proglašenje blaženim sluge Božjega Alojzija Stepinca, s kojim je povezano njegovo odavno priželjkivano hodočašće u hrvatsko marijansko nacionalno svetište, u Mariju Bistricu. Marija Bistrica i Solin, to hrvatsko marijansko prasvetište, dva su mjesta posebno značajna za vjersku povijest našega naroda, rekao je Papa. U tom nastupnom govoru Papa je nazvao Alojzija Stepinca *mučenikom i uzorom vjere*, pred kojim nije moguće ne ostati zadivljen, jer je s drugim svjedocima »žarkim svjetlom osvijetlio ovo stoljeće kojim se završava drugo kršćansko tisućljeće«.

Alojzije Stepinac i mladi

Tog istog dana kada je po drugi put stupio na hrvatsko tlo, sveti otac Ivan Pavao II., pozdravljajući mnoštvo okupljeno pred Zagrebačkom katedralom, nije zaboravio spomenuti da taj velebni spomenik vjere i umjetnosti čuva zemne ostatke Sluge Božjega kardinala Alojzija Stepinca.

Budući da su se te večeri pred Papom našli mnogi mladi, on im je uputio posebnu riječ pozdrava i poručio da ponovno otkriju bogatstvo vjere, iz koje treba crpiti snagu za odvažno i dosljedno svjedočenje. S tim u svezi naveo je riječi koje je nadbiskup zagrebački Alojzije Stepinac uputio mladima svojega doba: »Pazite na sebe i izgrađujte se, jer bez moralno izgrađenih i solidnih pojedinaca nema ništa. Nisu najveći patrioti oni koji najviše viču, već oni koji najsavjesnije vrše zakon Božji« (*Propovijedi, govori, poruke*, Zagreb 1996., str. 97).

Sveti Otac je također pozvao mlade da ne dopuste da im iščezne mladenački zanos napajan na živoj vjeri u Boga. Taj zdravi zanos, svojstven mladima, koji proizlazi iz vjere, ne poznaje malodušnost. Stoga je Papa naveo riječi Alojzija Stepinca kojima je poticao svoje svećenike: »Tjerajte kao kugu od naše mladeži svaku malodušnost, jer je nedostojna katolika, koji se diče ovim velikim imenom, kao što je ime Boga našega.« (*Pisma iz sužanjstva*, Zagreb 1998., str. 310).

Zadnjeg dana svog pastirskog pohoda, 4. listopada 1998., sveti otac Ivan Pavao II. susreo se u ma-

rijanskom prasvetištu Gospe od Otoka u Solinu s vjeroučiteljima, nastavnicima i predstavnicima crkvenih pokreta, među kojima su većina bili mladi ljudi. Podsjetivši okupljene da je došao u Solin nakon što je jučer u Svetištu Majke Božje Bistričke uzdignuo na čast oltara mučenika Alojzija Stepinca, osobito je naglasio Blaženikov *uzor kršćanskog svjedočanstva i evanđeoske slobode*. Blaženi Alojzije, rekao je tom prigodom Papa, ispunio je službu naviještanja Evanđelja »prije svega svojom patnjom za Crkvu, a svoju je poruku vjere zapečatio smrću«. Da bi obranio slobodu Crkve i njezino jedinstvo, draža mu je bila tamnica negoli sloboda. Nije se strašio okova, kako ne bi bile okovane riječi Evanđelja. Budući da je istinska kršćanska sloboda ostati vjeran Kristu i njegovoj Crkvi, Papa je u Solinu podsjetio na riječi blaženoga Alojzija Stepinca: »Nećete biti dostojni imena otaca vaših, ako budete dopustili da vas tko otrgne od pećine na kojoj je Krist sazidao svoju Crkvu!« (*Oporuka iz 1957.*).

Blaženi Alojzije Stepinac i Kristovo Vazmeno otajstvo

Na misi proglašenja blaženim Sluge Božjega kardinala Alojzija Stepinca u Mariji Bistrici, 3. listopada 1998., Papa Ivan Pavao II. je u propovijedi smatrao da će najprikladnije izraziti tajnu Stepinčeva svetačkog života, »kojega danas motrimo u slavi blaženika«, evanđeoskim Isusovim Riječima: »Ako pšenično zrno, pavši na zemlju, ne umre, ostaje samo; ako li umre, donosi obilat rod.«(Iv 12, 24). Naš novi blaženik na jedinstven je način sudjelovao po patnji u Kristovu Vazmenom otajstvu muke, smrti i uskrsnuća. Vrijedi navesti sljedeće Papine riječi o Blaženom Alojziju: on »poput pšeničnog zrna 'pade na zemlju', na ovu hrvatsku zemlju, te je umrijevši, donio 'obilat rod' (...). Prepuni smo danas radosti u zajedničkom zahvaljivanju Bogu za novi plod svetosti što ga hrvatska zemlja pruža Crkvi u osobi mučenika Alojzija Stepinca, zagrebačkog nadbiskupa i kardinala Svete Rimske Crkve«. Spominjući veliki broj mučenika koji su tijekom stoljeća nikli u ovim našim krajevima, Sveti Otac je ustvrdio da se među svima njima ističe »svijetla osoba kardinala Stepinca«. Kako se ne sjetiti da je još prije četiri godine, za svoga prvog pastirskog pohoda Hrvatskoj, papa Ivan Pavao II. nazvao kardinala Alojzija Stepinca »najsvjetlijim likom Crkve u Hrvata«!?

Blaženi Alojzije sudjelovao je u Vazmenom otajstvu ne prolijevanjem krvi, već dugotrajnim patnjama koje je morao nepravedno podnijeti. Polažući svoju sudbinu u Božje ruke, on je – podsjetio je Papa – zadnjih petnaestak godina bio podvrgnut neprekidnom nizu zlostavljanja posred kojih je odvažno i spremno izložio vlastiti život radi svjedočenja za Evanđelje i za jedinstvo Crkve. Prošlo je tek trideset i osam godina od njegove blažene smrti, i zato je Stepinčevo proglašenje blaženim za sve nas poseban razlog utjehe. Evo, kako je taj čin proglašenja blaženim opisao, ali i doživio, sam Sveti Otac Papa, koji je najprije rekao da se taj svečani čin odvija u hrvatskom marijanskom nacionalnom svetištu u Mariji Bistrici, kako su tražili hrvatski biskupi, i to na prvu subotu u mjesecu listopadu: »Pred očima Presvete Bogorodice ugledni sin ove blagoslovljene zemlje biva uzdignut na čast oltara, o stotoj obljetnici svojega rođenja. Ovo je povijesni događaj u životu Crkve i vaše nacije. Podnijevši u svojemu tijelu i duhu okrutnosti komunističkoga sustava, jedan od istaknutih likova Katoličke crkve, zagrebački nadbiskup kardinal Alojzije Stepinac, sada se povjerava sjećanju svojih sunarodnjaka s blistavim znamenjima mučeništva.« Vrijedi uočiti, i ne samo uočiti već i na mlađe generacije prenositi, da je Papa blaženog Alojzija u Mariji Bistrici nazvao *uglednim sinom Hrvatske* i jednim od *istaknutih likova Crkve*, čije mučeništvo ima *blistava znamenja*!

To mučeništvo blista zato što se ono dogodilo po uzoru na Isusa Krista, Dobrog Pastira, koji polaže život za svoje stado i to u posebno

SVETOM OCU

Ivane Pavle našeg vremena
ljubavlju budiš srca nam snena
podižeš svoju desnu ruku,
blagoslov daješ Hrvatskom puku.

Svaka je duša dirnuta tobom
kamen i more, djeca i ljudi
Želju za Kristom u svakom srcu
prisutnost tvoja snažno probudi.

Bistrica, Split i Salona stara
širom ti tvoja vrata otvara
Hrvatski narod u tebe gleda
Bog nam te posla kao dar s neba.

Klečiš i moliš za pravednika
ispred oltara sa Stepinčevim likom
molitve šalješ nebeskom Ocu
i proglašavaš ga blaženikom.

Pogledom gore uzdižeš Oče
Hrvatskog sina i mučenika.
Kada Duh Sveti milost na nas izlije
prestaje kiša, a sunce zasja.

Alojzije blaženik na prijesto će doći
Nebo se raduje i Nebeski Oci.
Ivane Pavle, sa tobom moli
Kristova Crkva, tvoji svjedoci.

Nek riječi tvoje u nama ostanu
sve zloće i mržnje neka prestanu
neka se ispuni kako sam reče
da nas povedeš u treće tisućljeće.

Vera Kalenik,
Pitomača

teškom povijesnim razdoblju. U blaženom nadbiskupu Alojziju kao da se spaja sveukupna tragedija koja je pogodila hrvatsko pučanstvo i Europu, u ovom stoljeću obilježenu trima velikim zlima: fašizmom, nacizmom i komunizmom. Sveti Otac je javno ustvrdio, da je naš novi blaženik sada u nebeskoj slavi, okružen svima onima koji su, kao i on, dobar boj bili, kaleći svoju vjeru u kušnjama i nevoljama. Potom je naveo Blaženikove riječi izgovorene 1943. usred Drugoga svjetskog rata: »Kakav poredak zastupa Katolička Crkva, kad se danas cijeli svijet bori za novi poredak? Mi, osuđujući sve nepravde, sva ubijanja nevinih, sve paleže mirnih sela, sva zatiranja sirotinjskih žuljeva ... odgovaramo ovako: Crkva je za onaj poredak, koji je napisan ne na raspadljivom papiru, nego u savjesti ljudskoj prstom Boga živoga« (*Propovijedi, govori, poruke*, Zagreb 1996., str. 179–180). Usred tih teških okolnosti, nadbiskup Alojzije bio je doista pravi pastir, branitelj progonjenih i vođa koji je pokazivao pravi put, bio je – kako reče Papa – »svojevrsni kompas da bi se narod znao orijentirati«. Koji je to put, odnosno načela koja je zastupao Blaženik sve do svoje mučeničke smrti? Vjera u Boga, poštivanje čovjeka, ljubav prema svima sve do praštanja, jedinstvo s Crkvom kojoj je na čelu Petrov nasljednik! Blaženi Alojzije dobro je znao da se ne može popuštati kad je u pitanju istina, jer istina nije roba kojom se može trgovati.

Sveti Otac Papa zahvalio je Trojedinom Bogu u Mariji Bistrici za ovaj novi dar milosti, uronjen u Vazmeno otajstvo: »Blagoslovljen budi Jedinorođeni Sine Božji i Spasitelju svijeta zbog Tvojega slavnog križa, koji je u zagrebačkom nadbiskupu Alojziju Stepincu postigao divnu pobjedu!«.

Na odlasku iz Hrvatske, idućeg dana 4. listopada 1998. u zračnoj luci Split, Sveti Otac je posvjedočio radost okupljenog mnoštva u Mariji Bistrici zbog proglašenja blaženim kardinala Alojzija Stepinca, budući da se »njemu iskazana čast na određeni način prelijeva i na sve vas«. No, Blaženikova baština i obavezuje, te nas je Papa pozvao da, dok se s pravom njime ponosimo, znademo biti na visini jedne takve baštine vjere, koja nam je predana u zalog.

Blaženi Alojzije – revan i odvažan pastir

Osim u Mariji Bistrici, Papa Ivan Pavao II. istaknuo je lik blaženog Alojzija Stepinca kao *revnog i odvažnog Pastira Crkve* i drugi dan, u Splitu 4. listopada 1998. Dok je na misi na Žnjanu ponovio kako je vjera za blaženog mučenika Alojzija bila životni program, u govoru hrvatskim biskupima u Nadbiskupskoj palači u Splitu ocrtao ga je kao revnoga i odvažnoga Pastira u našoj zemlji. Biskupi su naime, kao i blaženi nadbiskup zagrebački Alojzije, u zajedništvu s Petrovim nasljednikom postavljeni za svećenike, pastire i učitelje. Stoga ih je Petrov nasljednik potaknuo ovim riječima: »Potičem vas da i dalje slijedite primjere onih koji su, po uzoru na Dobrog Pastira, kao i blaženi Alojzije Stepinac, položili svoje živote za Kristovo stado i koji su radili na izgradnji crkvenog jedinstva.« Pravi pastir čuva Kristov nauk i jedinstvo Kristova mističnog Tijela, Crkve, spreman položiti i život za one koji su mu povjereni da ih vodi ovim zemaljskim putem prema vječnom životu.

Novi hrvatski blaženik – uzor opraštanja i pomirenja

Vrativši se u Vatikan, na uobičajenoj Generalnoj audijenciji srijedom, 7. listopada 1998. Papa Ivan Pavao II. govorio je o svom drugom apostolskom pohodu Hrvatskoj. U tom je osvrtu rekao, da je proglašenje blaženim kardinala Alojzija Stepinca bio *vrhunac* njegova boravka u Hrvatskoj. Podsjetio je na geslo nadbiskupa Stepinca: »U Tebe se, Gospodine, uzdam!«, i da se zadržao u molitvi na njegovu grobu čim je stigao u Zagreb.

Uzrok progona i lažnog sudskog postupka protiv kardinala Alojzija Stepinca bilo je njegovo odlučno odupiranje zahtjevima režima da se odijeli od Pape i Apostolske stolice, i da stane na čelo nekakve »hrvatske narodne crkve«. U liku novog blaženika, ponovio je Papa, sažeta je na neki način cijela tragedija koja je pogodila Europu u ovom stoljeću, obilježenu trima velikim zlima: fašizmom, nacizmom i komunizmom. Katolički odgovor na ta zla u punini blista u blaženom Alojziju, koji je bio nepokolebljiv kad su u pitanju vjera u Boga, poštivanje čovjeka, ljubav prema svima potvrđena praštanjem, jedinstvo s Crkvom vođenom Petrovim nasljednikom.

S tim u svezi, vrijedi podsjetiti na riječi Svetoga Oca izrečene u Vatikanu, pred ljudima različitih naroda, a kojima je našega blaženog Alojzija postavio za *uzor praštanja i pomirenja*: »U njegovu proglašenju blaženim prepoznajemo pobjedu Kristova Evanđelja nad nasiljem i ugnjetavanjem; pobjedu praštanja i pomirbe nad mržnjom i osvetom. Blaženi Alojzije Stepinac na taj način predstavlja Hrvatsku koja želi oprostiti i pomiriti se, očistivši sjećanje od mržnje i pobjeđujući zlo dobrim«. Ove su Papine riječi doista bremenite za sve kršćanske narode, a posebno za naš narod koji po uzoru na svojega Blaženika pred cijelim kršćanskim svijetom treba dati svjedočanstvo praštanja, pomirenja i nove nade.

Upravo po praštanju i pomirenju Evanđelje je kroz minula stoljeća izvojevalo pobjedu u borbi s Protuevanđeljem. Mučenik naših dana, blaženi Alojzije Stepinac, postaje veliki znak te borbe, ali i evanđeoske pobjede, jer dobro uvijek pobjeđuje zlo. Stoga, današnji Petrov nasljednik, papa Ivan Pavao II. iz središta kršćanskog svijeta poručuje svim kršćanima i ljudima dobre volje na pragu trećeg tisućljeća: »Lik blaženog Alojzija Stepinca za sve predstavlja točku oslonca u koju valja upirati pogled da bi se njome nadahnjivali i na nju oslanjali!«.

Slavko Zec

»U Stepinčevoj osobi sadržane su: čestitost, pobožnost, istinoljubivost i hrabrost«

Nekoliko riječi prigodom ponovnog dolaska Svetog Oca u Hrvatsku

Postavljam sebi i vama ovih dana pitanje: prepoznajemo li ovaj trenutak mi koji u njemu sudjelujemo? Jesmo li svjesni da je on povijest, u kojoj smo aktivni sudionici? Jesmo li shvatili smisao ovoga trenutka, i nemojmo misliti da će ga sasma točno shvatiti, da ga možda neće krivotvoriti (zar mogu fotografije i TV-snimci spriječiti to?). Odavno se povijest piše prema potrebama, i to ponajviše pobjednika i moćnika. Ona nije ni u jednoj knjizi svijeta toliko objektivna da bi mogla biti potpun odraz istine trenutka. Najčešće su u knjigama skupljene strahote zabluda obiju strana – i pobjednika i poraženih. U vrijeme kardinala Stepinca strijeljalo se ljude ako su bili filozofi koji su se suprotsavili službenoj doktrini. Nije slučajno da je tom prigodom stradao i jedan filozof povijesti sa Zagrebačkog sveučilišta. On je tumačio da povijest nije kaotični slijed unutar nekog urnebesa, nego da njome upravlja metafizička sila, razdjelnica koja razlikuje dva pola: zao i dobar. Ta je sila sadržavala u sebi svu tradiciju, principe i vrijednosti koje je trebalo zgaziti, a na kojima je svijet tisućljećima počivao. Znao je to i naš učitelj Alojzije Stepinac, i stoga je htio biti ono o čemu razmišljam ovih dana – SVJEDOK VREMENA. Papa nije uzalud rekao – BIT ĆETE MI SVJEDOCI! Mi smo dužni biti svjedoci ovoga vremena kad se papa, svi mi i kršćanski svijet, sjećamo našega učitelja Alojzija, koji je noseći svoj križ osamljenosti i patnje nešto kasnije (iza šezdesetih) otišao s ovoga svijeta, noseći i neku istinu o kojoj se još sve ne zna.

Njegov je život bio znakovit u svakom pogledu, a isto tako i njegove slutnje, koje su se pokazale proročkima. On je gotovo do detalja predvidio, intuicijom svoje duše, mnoge pojave i ljude, ali isto tako i pobjedu istine pa ma kada ona stigla. A ona upravo sada stiže k nama u liku Pape, ali ni ovaj put ne baš bezbolno. Javljaju se neki glasi, mračne sile prosvjeduju protiv mučenika, tamo iz Pariza, Beča, Londona, pa i Zagreba, svima im smeta istina onoga vremena i Istina o čovjeku Stepincu. Zanimljivo je da veliki mislioci uporno tvrde da Đavao postoji, a mnoštvo »naprednih« i polupismenih uvjerava nas da ga nema. Poznati francuski mislilac Denis de Rougemont posvetio je toj inkarnaciji Zla cijelu knjigu, a njemački filozof dr. Robert Spaemann govori o toj pojavi na nov i moderan način. Tako se i sada iz toga mora laži uzdiže drska glava i pita: Zločinac ili svetac? Njih istina ne zanima, oni se nje plaše.

Možemo uzeti samo dva primjera iz života kardinala Stepinca i dokazati kakva je to istina koje se te nečiste sile plaše. Možda da to bude njegova poznata propovijed, koju je održao na blagdan Krista Kralja u hladnom studenom 1943. godine. Dok je bjesnio rat u svijetu punom najmračnijih razbojstava i strahova, naš je svetac govorio o ravnopravnosti rasa i nacija pred Bogom, da Bog ne razlikuje manje vrijedne od izabranih naroda, da ne razlikuje boju kože jer drži da su sva ljudska stvorenja djeca Božja. Ovakvo što izreći u onovremenoj Europi mraka i mržnje, kad se za mnogo manji prekršaj odlazilo u logor, bila je građanska i kršćanska hrabrost, za koju je malo tko imao snage. Nabusiti vojni izaslanik pri NDH Kasche reagirao je tada na poznati način: da se to bilo dogodilo u Njemačkoj, bio bi skinut s propovjedaonice i zatočen, taj Stepinac, kojeg ne bi zaštitila ni njegova titula.

Vjernici su u dubokoj sabranosti pratili obred proglašenja blaženim Alojzija Stepinca

Gledajući njegove portrete uočava se ona prkosna crta usnica koja je iskaz čvrstine karaktera i odrješitosti, kao da čuva i njegovo uzdrhtalo srce dječaka sa zelenih brežuljaka i gustih šuma njegova Žumberka. Što li se to nataloži u jednom čovjeku te on postane sublimirani iskaz osjećaja i misli cijeloga naroda? Kako se neke apsolutne vrijednosti usade u malo biće i s njime rastu do snage koju nitko ne može naslutiti? U tome je njegov slučaj neponovljiv, koliko god nalikovao drugima, jer nema dva

ista slučaja u povijesti, ona se sastoji od samih osobnosti. A ta snaga koju duh posjeduje raste razmjerno godinama udaljavanja od samoga fizičkoga bivanja.

Drugi primjer njegova značaja je čisti, kao žumberački potoci bistri, osjećaj odgovornosti za svoj hrvatski narod. Proživio je zajedno s njim martirij i nije htio napustiti zemlju, iako su mu izrijekom nudili. Mirne savjesti, prkosna duha, sa svim križevima na leđima, znajući da potocima oko Jazovke mjesecima teče krvava voda nevinih, molio je Alojzije i u zatvoru i u zatočeništvu u Krašiću i obračunavao u molitvi sa silama Zla. U tadašnjoj suvremenosti postojale su dvije Europe: jedna koja je bila silovita, grabežljiva, odana ocu laži, sebična, koja gleda samo svoje interese. Ona je i danas živa i šalje nam sumnjive poslenika mira, razne lordove čiji su se preci uzdigli na suzama i krvi kolonija, uhranjeni i njegovani poslenici mira, odgojeni u specijalnom rasadniku ironije i ateizma, koji ne znaju ili ne žele znati istinu o Kardinalu. U tu i takvu Europu ulazila je onda, u doba mučeništva našega učitelja, i ona komunistička, koja je bila u usponu. Ona je ubijala i tijelo i dušu. Onda im je smetao živi kardinal, danas im smeta uspomena i ova svečanost duša, ovaj pomalo paradoksni zanos u većini hrvatskoga naroda, zanos koji žeđa vrijednosti vječne i sadržane u Stepinčevoj osobi: čestitost, pobožnost, istinoljubivost i hrabrost. I sve su ove vrijednosti u istom redu i na početku. Nitko nije znao kakve se sve vrijednosti kriju u tom vitkom i krhkom mladiću, koji je vrlo brzo dobio zadaću da vodi svoj narod u strašnim danima rata. Njegova proročka narav točno je prepoznala vrijeme: on je dane rata zvao »ludilom i divljaštvom« i govorio da će oni proći kao što prolazi uvijek zlo, pa i dobro.

(nastavak na sljedećoj stranici)

Pismo kardinala Joachima Meisnera, nadbiskupa kölnskog

VEOMA POŠTOVANI MONSINJORE BATELJA!

Prošla su već tri tjedna od blagoslovljenoga dana otkada je Alojzije kard. Stepinac proglašen blaženim. Meni su ostali nezaboravni dani susreta s hrvatskim biskupima i hrvatskim vjernicima u Zagrebu i Mariji Bistrici.

Zamolili ste me, da Vam pismeno izrazim svoj unutarnji odnos prema kardinalu Stepincu. To činim rado.

Kako možda znate, moja je obitelj nakon dramatičnog bijega iz Bratislave u siječnju 1945. živjela u Tiringiji u dijaspori. Tiringija je pripadala sovjetskoj opsadnoj zoni Njemačke, kasnije Istočnoj Njemačkoj (DDR). Tamo sam, kao đak, doživio po komunističkim novinama i ilustriranim časopisima inscenirani proces protiv kardinala Stepinca. Još se dobro sjećam fotografije koja prikazuje Kardinala na optuženičkoj klupi. Pod njom su stajale riječi: »Fašist Stepinac očekuje svoju pravednu kaznu.« Odmah sam pomislio, to mora biti svetac kada ga komunisti na taj način definiraju.

Zatim sam izrezao sliku iz časopisa i nalijepio je na zid iznad svog kreveta. Htio sam moliti za Kardinala i htio sam jednom postati kao on.

Čovjek Božji, koji zastupa vjeru i mora trpjeti za Crkvu. Od tada sam sve pozorno pratio štogod je bilo za čitati o kardinalu Stepincu u ikojim crkvenim novinama.

Kada sam postao biskup Berlina, gdje se nalazi i jedna hrvatska zajednica, mogao sam češće u hrvatskoj zajednici slaviti sv. Misu, dijeliti sakramenat potvrde i doživjeti druge susrete.

Svaki put kad se govorilo o kardinalu Stepincu, zasjale su oči njegovih zemljaka. Uvijek sam si pomislio: Kakav je to morao biti divan svećenik i biskup, koji još danas pomaže svojim zemljacima, da u tuđini sačuvaju ljubav prema Bogu i prema domovini. Želio sam postati kao kardinal Stepinac. Nažalost, do sada sam postigao da sam postao kardinal.

Kako je u njemačkim novinama, prigodom proglašenja blaženim, bilo često govora o »osporavanom« kardinalu, tako sam i ja bio godinama označen kao »osporavani« kardinal Kölna. Dakle, imam još jednu drugu sličnost s kardinalom Stepincem.

Nažalost, manjka mi od njega ono najvažnije: svetost. Možda biste mi Vi kod toga mogli malo pomoći svojom molitvom.

Köln, 21. listopada 1998.

U srdačnoj povezanosti pozdravlja Vas

Vaš Joachim kard. Meisner

A postoji i postojala je i ona druga Europa, Europa svetaca i vrijednosti. Ta Europa nas je prepoznala očima Pape, a u liku Stepinca. To je ona Europa koja zna da se može biti slobodan – za dobro ili zlo. Ta ista Europa priznala nas je na pragu naše nove državnosti i pružila ruku za oslonac. Ta Europa sjećala se lika našeg Rabija, njegove hrabrosti i žrtve. Sjećala se njegovih riječi: »Katolička crkva pozna samo rase i narode kao tvorevine Božje, a ako koga više cijeni, to je onaj koji ima plemenitije srce, a ne jaču pesnicu...« To je ono nepropadljivo u srcu i stare i nove Europe, onaj zalog koji nam je ostavio Alojzije.

Godine 1937. posjetio je Kardinal Svetu zemlju. Tamo se susreo sa skupinom hrvatskih učenika koji su pohađali talijansku gimnaziju u Jeruzalemu. Na putu za Emaus – kako li je ovo simbolično – snimljena je fotografija: Alojzije stoji usred skupine mladića i dječaka, drži ruku jednome na glavi i zamišljeno gleda u daljinu. Kao da je znao kako će ta generacija gotovo sasvim nestati u ratnom vihoru, proći tešku kalvariju Bleiburga i križnih puteva. Sjetan je naš Rabi, pogleda uprta u neizvjesnu budućnost. Prošlo je 60 godina od toga vremena, i mnogo se toga prelomilo preko ovoga naroda, ali lik Kardinala je danas živ, življi nego ikada. On nas čeka na vratima trećega tisućljeća, onaj dječak sa Žumberka, plah, nježan, prkosan i svet. On će biti kao u riječima Augustinovim ono drvo Križa kojega se možemo držati mi kršćani plutajući po uzburkanome moru života.

Nevenka Nekić

Teologija pastoralnog lika bl. Alojzija Stepinca

Teoretsko poznavanje i razumijevanje nekog nauka je jedna stvar, a dotični nauk sprovoditi u život je druga stvar. Kod običnih ljudi po pravilu jedno ne slijedi drugo.

U mnoštvu vjernika na proglašenju blaženim A. Stepinca bili su i predstavnici društvenog života

Teoretsko poznavanje i razumijevanje nekog nauka je jedna stvar, a dotični nauk sprovoditi u život je druga stvar. Kod običnih ljudi po pravilu jedno ne slijedi drugo. Kod bl. Stepinca vlada i ovdje savršena harmonija duha, karakteristična za svete ljude. Teološko znanje nije za njega ostala teorijska spoznaja. Ono je prelazilo svaki dan u praktički život. Njegova pismena i usmena riječ je duhovno uvođenje u životno djelovanje kao biskupa i vjernika; ona je istodobno izražaj ili tumačenje toga životnog djelovanja. Odatle možemo pitati, koja teologija stoji iza njegovoga života i rada? Kako on teološki opravdava svoje postupke i svoje djelovanje? Ovo je široka i komplicirana tematika, koja traži posebnu studiju. Ja ću ovdje pokušati ilustrirati na primjeru sv. Pavla Apostola da se rad, postupak i djelovanje bl. Stepinca potpuno poklapaju s biblijskom teologijom. Nakon općenite analize pitanja, što je zapravo teologija, pokušat ću pokazati da je Blaženik zastupao u svom radu i životu onu teologiju, koju treba zastupati i živjeti svaki teolog, osobito danas.

Temelj i izvor istinske teologije je Božji Duh

Kad pokušavamo točnije odrediti što je teologija i tko je teolog, nailazimo na veće poteškoće. Formalno možemo odgovoriti da je teolog onaj čovjek, koji je profesor teologije ili koji je doktor teologije ili jednostavno onaj koji se bavi pitanjem Boga i religije. S obzirom na sadržaj, možemo reći da je teolog ponajprije onaj čovjek, koji ozbiljno i neprestano ponavlja pitanje o Bogu, Božjoj objavi, njezinom sa-

STEPINČEVO '99

Prvi liturgijski blagdan blaženog Alojzija Stepinca proslavljen je 10. veljače u gotovo svim biskupijskim sjedištima Crkve u Hrvata te u brojnim crkvama diljem svijeta gdje se okuplja hrvatski katolički puk.

Blaženi Alojzije Stepinac

U Zagrebačkoj katedrali održana je prigodna trodnevnica u kojoj su sudjelovali brojni vjernici grada Zagreba, bogoslovi, sjemeništarci, kandidati i kandidatice redovničkih zajednica u gradu Zagrebu te brojne časne sestre. Na svojstven su se način u pripremu za Stepinčevo '99. uključile župe Sv. Nikole Tavelića iz Zagreba i sve tri župe grada Velike Gorice, predvođene svojim župnicima.

Uoči samog blagdana kardinal Kuharić donio je u Krašić moći blaženog Alojzija. Kao što su Krašićani u suzama, ganuću i u velikom broju ispratili mrtvo tijelo svoga velikog Sina 12. veljače 1960. na pokop u Zagrebačku katedralu tako su vjerničkim osvjedočenjem i radošću dočekali njegovu nebesku proslavu i prihvatili njegove relikvije.

Na sam je blagdan u Zagrebačkoj katedrali predvodio svečano euharistijsko slavlje i propovijedao mons. Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački. Uz nadbiskupa Bozanića te stotinu i pedeset svećenika, sudjelovali su kardinal Franjo Kuharić, mons. Giulio Einaudi, veleposlanik Svete Stolice u Republici Hrvatskoj, mons. Josip Mrzljak i mons. Vlado Košić, pomoćni biskupi zagrebački, mons. Ante Jurić, nadbiskup splitsko-makarski, mons. Juraj Jezerinac, vojni ordinarij, mons. Franjo Komarica, biskup banjalučki te mons. Ilija Janjić, biskup kotorski.

Stepinčev dan, 10. veljače po prvi put proslavljen je kao blagdan i u njegovom rodnom mjestu. U prepunoj krašićkoj župnoj crkvi misno je slavlje, u nazočnosti velikog broja svećenika, predvodio mons. Josip Mrzljak, pomoćni biskup zagrebački, a u koncelebraciji su sudjelovali mons. Vlado Košić, pomoćni zagrebački biskup, mons. Ilija Janjić, biskup kotorski, mons. Juraj Batelja, postulator kauze za proglašenje svetim kardinala Stepinca te mons. Lovro Cindori, čuvar svetišta u Mariji Bistrici.

Blagdan blaženog Alojzija Stepinca proslavljen je u svim župama Zagrebačke nadbiskupije. Mons. Marko Culej, biskup varaždinski je u koncelebraciji s 30 svećenika i brojnim narodom Stepinčevo proslavio u Varaždinskoj katedrali. Mons. Antun Škvorčević u prijepodnevnim je satima donio Blaženikove moći u župu Stražeman gdje se uz brojne svećenike okupio gotovo sav vjernički narod te župe, a zagovoru blaženog Alojzija, drugotnog zaštitnika biskupije, Požežani su se utekli tijekom svečanosti u potpuno obnovljenoj crkvi sv. Lovre. Svečanosti je predsjedao biskup Škvorčević.

Grad Zadar dvostrukim se svečanostima uključio u ovaj, za Crkvu u Hrvata, važan blagdan. U Zadarskoj katedrali se Božji narod te večeri okupio oko mons. Marijana Oblaka, nadbiskupa u miru, a mons. Ivan Prenđa, nadbiskup, blagoslovio je u zadarskom predgrađu na Bilom Brigu novu župnu crkvu posvećenu bl. A. Stepincu.

Dubrovčani, okupljeni oko svoga biskupa mons. Želimira Puljića sudjelovali su u misnom slavlju u svojoj katedrali te su već tradicionalnim načinom čašćenja svetaca i mučenika iskazivali počast i moćima blaženog Alojzija.

Vlč. Josip Klarić, mlađi, govoreći o blaženom Alojziju Stepincu, u homiliji druge večeri (8. veljače) trodnevnice u Zagrebačkoj katedrali, reče:

Prisjetimo se blaženikove muke kada je čuo da je izabran za novoga biskupa rekao: »Zašto ja kad ima toliko časnijih, starijih i iskusnijih koji bolje poznaju ovu tešku situaciju Crkve?« (...) Nakon što je prihvatio novu dužnost i službu bilo mu je samo jedno na pameti: »Ti, Bože, sve vodiš i zato izabirem geslo vjere: 'U tebe se, Gospodine, pouzdajem!'«

Mons. Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački (u asistenciji s mons. Josipom Mrzljakom i mons. Vladom Košićem, novim pomoćnim biskupima zagrebačkim) podjeljuje završni blagoslov na misi blagdana blaženog Alojzija Stepinca u Zagrebačkoj katedrali, 10. veljače 1999. (foto LEOS)

Nije ga nimalo zahvatila čast i oslijepila mu pogled pred nadolazećim poteškoćama, nego je potpuno uronio u život Crkve vjerničkoga naroda. Kada su mu pokušavali prilijepiti etiketu opasne i provokativne djelatnosti, u smislu nacionalizma, pozivao se na mirnu savjest; već u Čakovcu 1935., na sudu 1946. i u pismu nećaku 1960. A kada su mu, u tijeku sakupljanja potpisa da bude uhićen 1946. godine, vjernici u katedrali, dok je izlazio na propovjedaonicu spontano zapljeskali, kao znak podrške, potpuno svjestan i staložen te čisto usmjeren samo na slavu Božju rekao: »Prije svega, dragi vjernici, molim Vas da se u crkvi okanite svakog pljeskanja jer u ckrvi jedina čast pripada Bogu jedinome i nikome drugom!« Ovo je znak potpune predanosti samo Bogu i njegovoj proslavi po nama. Ovo je znak da se ni najmanje ne oslanja na podršku kojom će ga politički i masovnošću netko podržati, nego jedino: »U tebe se, Gospodine, pouzdajem!«

(...) Braćo i sestre. Blaženi Stepinac nam je sada više zadaća nego znak. Znak smo dobili, a zadaća je pred nama. Potpuno predanje onome koji nije nikada iznevjerio. Potpuno predanje svoje volje i pameti i planova Božjoj zamisli, Crkvi. Svjedočenje nade protiv svake nade. Paljenje svjetla za put u život, omogućavanje da svijetli Božje svjetlo u nama. Ne gasite stijenja, ne zanosite se visokim, nego budite ponizni i onaj koji vidi u tajnosti uzvratit će. Malene i ponižene Bog uzvisuje, a velike skida s prijestolja!

Mons. J. Bozanić, nadbiskup zagrebački, u propovijedi na blagdan bl. Alojzija Stepinca, 10. veljače 1999., istaknuo je slijedeće misli:

Beatifikacija nadbiskupa Stepinca ima posebno značenje. Ona se dogodila na kraju dvadesetoga stoljeća koje je obilježeno dvama svjetskim ratovima, totalitarističkim ideologijama i režimima, čiji su spomenici koncentracioni logori smrti, neobilježene grobnice nasilno ubijenih u jamama i šumama, lažni sudski postupci protiv istine i slobode savjesti. Beatifikacija se dogodila u zadnjem desetljeću ovoga stoljeća i tisućljeća u kojem se na ovim prostorima, osobito u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini te sada na Kosovu, ponovno u strašnim razmjerima očitovala moć zla koristeći iste metode i sredstva totalitarističkih režima i ideologija.

Hodočasnici i krašićki župljani ispunili su župnu crkvu Presvetog Trojstva u Krašiću na prvi blagdan blaženog Alojzija Stepinca, 10. veljače 1999. (foto JASKA)

(...) Danas slavimo blagdan najsvjetlijeg Sina Crkve Božje u hrvatskom narodu. Njegov lik svijetli čitavom katoličkom svijetu.

S ponosom i pobožnošću častimo danas mučenika i našeg zagrebačkog nadbiskupa blaženog Alojzija Stepinca. Zahvaljujemo Bogu za dar njegova života, službe, svjedočenja i mučeništva.

Molimo da nas naš novi blaženik zagovara kod Boga, da ga slijedimo na putu vjere, nade i ljubavi.

Blaženi Alojzije, tvojem nebeskom zagovoru danas povjeravamo tvoj i naš hrvatski narod, našu domovinu Hrvatsku, našu nadbiskupiju, naš grad Zagreb u kojem smo danas ustanovili novu župu i predali ju tvojoj nebeskoj zaštiti.

Neka nam Blažena Djevica Marija, Majka Crkve, bude znak nade i utjehe jer dobro pamtimo riječi Svetog Oca

koji je u marijanskom znaku pohodio Hrvatsku, povezujući dva naša svetišta: nacionalno u Mariji Bistrici i prasvetište u Solinu, te je tom prigodom posvjedočio: »Kada se jedan narod suoči s trenucima muke i križa, vrlo snažno, kao ni u jednoj drugoj zgodi, osjeti povezanost s Kristovom majkom te mu ona postaje znak nade i utjehe. Tako je bilo u mojoj domovini, u Poljskoj, tako je bilo i u Hrvatskoj, i u svakoj drugoj kršćanskoj naciji koja je bila izložena teškim povijesnim iskušenjima« (Bit ćete mi svjedoci, str. 54).

Molimo Gospodine da, po zagovoru Djevice Marije, Odvjetnice Hrvatske, najvjernije Majke, muke i trpljenja, progoni i iskušenja urode novim procvatom crkvenog života u našoj domovini Hrvatskoj. Tako neka bude! Amen.

Kardinal Franjo Kuharić predaje moći blaženog Alojzija Stepinca vlč. Josipu Balogu, župniku krašićkom, u tijeku svečanog Euharistijskog slavlja uoči prvog blagdana blaženog Alojzija Stepinca, u krašićkoj župnoj crkvi, 9. veljače 1999. (foto V. Pintarić)

»Ove svete relikvije povjeravam i vašoj pobožnosti«

Propovijed kardinala Franje Kuharića prigodom predaje relikvija blaženog Alojzija Stepinca župi Krašić, na misi u krašićkoj župnoj crkvi Presvetog Trojstva, 9. veljače 1999.

Mučenik – Tješitelj

Dragi vjernici župe Krašić, Draga braćo i sestre u Isusu Kristu.

Čuli smo riječi sv. Pavla upućene Korinćanima: »Blagoslovljen Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista, Otac milosrđa i Bog svake utjehe. On nas tješi u svakoj našoj nevolji da bismo i mi sve koji su u nevolji mogli tješiti onom utjehom kojom nas same tješi Bog!« (2 Kor 1, 3–4)

Te riječi vraćaju naše misli i dovode pred oči našeg pamćenja blaženoga mučenika Alojzija Stepinca. U njegovim patnjama Bog je bio njegov tješitelj da bi i on mogao tješiti sve koji su živjeli u nevoljama progona i diskriminacije.

Devet je godina živio u vašoj sredini kao zatočenik, na mnogo načina ponižavan i izložen nepravedno mu nanesenim patnjama. Ali njegova je utjeha bila »Otac milosrđa i Bog svake utjehe«. Tom je utjehom tješio ne samo vas koji ste ga slušali s ove propovjedaonice, nego je bio i ustrajan tješitelj biskupâ, svećenikâ, redovnikâ i redovnicâ Crkve u Hrvata. Bio je tješitelj vjernika i svakog čovjeka koji mu se obratio u bilo kojoj nevolji.

Sam utješen Božjom utjehom, kolike je tješio u ovoj ispovjedaonici u vašoj župnoj crkvi, satima ispovijedajući, osobito u hladnim adventskim i prohladnim korizmenim danima!

Stariji među vama se toga dobro sjećaju. Ali on je bio tješitelj ne samo na propovjedaonici, ne samo u ispovjedaonici, ne samo u razgovoru s onima koji su uspjeli probiti se do njega u skromnu sobicu njegova zatočeništva; on je bio tješitelj tisućama svojih pisama koja je upućivao na tolike osobe, svećeničke skupine, redovničke zajednice i biskupe. Koliki su vjernici dobili od njega riječ koja je hrabrila, smirivala, tješila! Zaista je mogao tješeći navesti riječi apostola Pavla: »Bili mi nevoljama pritisnuti, za vašu je to utjehu i spasenje; bili utješeni, za vašu je utjehu – djelotvornu: da strpljivo podnosite iste patnje koje i mi podnosimo« (2 Kor 1, 6).

Mi koji smo bili dionici njegovih utjeha znamo što su nam značili razgovori s njime; znamo što je značilo pismo voljenog nadbiskupa – zatočenika Alojzija Stepinca.

Primali smo ta pisma kao svetu relikviju koja nas obvezuje da s njime dijelimo njegovu vjeru i njegovu nadu; da nas njegova žrtva i njegova ljubav još čvršće vežu uz Isusa Krista, uz Božju Crkvu, uz Petrova nasljednika. Poruke mučenika blaženog Alojzija povezivale su nas međusobno i osvježavale su naš ređenički »promitto« ('Obećajem!') koji smo položili u njegove ruke u dan svećeničkog ređenja, osluškujući već mračnu tutnjavu prijetnje njemu osobno, Crkvi, ljudima vjere i vjernosti.

Svaka njegova riječ, izgovorena ili napisana, učvršćivala je naša obećanja dana preko njega kao svoga reditelja, Isusu Kristu i Crkvi. A koliki su bili tako ohrabreni i tako utješeni!

Zaista je on bio »bedem Crkve u Hrvata« i »najsvjetliji lik«, kako ga je ocijenio sveti otac Ivan Pavao II. u Zagrebu 1994.

U čemu je bila njegova slava, što je privlačilo tom »najsvjetlijem liku« tolike ljude, ne samo vjernike nego i sve ljude dobre volje? Zaista možemo istinski tvrditi za njega što je apostol Pavao pisao Korinćanima: »Ovo je naša slava: svjedočanstvo naše savjesti da smo u svijetu živjeli – osobito pred vama – u svetosti i iskrenosti Božjoj, ne u mudrosti tjelesnoj, nego u Božjoj milosti« (2 Kor 1, 12).

Proglašenjem blaženim mučenika Alojzija Stepinca Sveti Otac je potvrdio da se na blaženog Alojzija mogu primijeniti Isusove riječi i obećanja što smo čuli u današnjem Evanđelju: »Ako mi tko želi služiti, neka ide za mnom! I gdje sam ja, ondje će biti i moj služitelj!« (Iv 12, 26). Sveti otac Ivan Pavao II. govorio je u Mariji Bistrici 3. listopada prošle godine: »Današnji je obred

proglašenja blaženim za sve nas poseban razlog utjehe... Ugledni sin ove blagoslovljene zemlje biva uzdignut na čast oltara, o stotoj obljetnici svojega rođenja. Ovo je povijesni događaj u životu Crkve i vaše nacije. Podnijevši u svojem tijelu i duhu okrutnosti komunističkog sustava, jedan od istaknutih likova Katoličke crkve zagrebački nadbiskup kardinal Alojzije Stepinac sada se povjerava sjećanju svojih sunarodnjaka s blistavim znamenjima mučeništva.«

Dragi vjernici župe Krašić, doživio sam milost, čast i radost da vam danas mogu predati relikvije (moći) blaženog mučenika Alojzija Stepinca. To su čestice kostiju njegova časnog tijela. Time se na simboličan način on uprisutnjuje među vama u vašoj župnoj crkvi i u crkvi svoga krštenja u kojoj je, kao zatočenik, slavio sveta otajstva i satima molio pred prisutnim Gospodinom u svetohraništu.

Ali, nije li i vaša crkva u određenom smislu zbog toga velika relikvija, i u njoj ova propovjedaonica, ova ispovjedaonica, i posebno ovaj oltar Presvetog Trojstva? Sve to neka budi u vama sjećanje na njega, na njegovu pobožnost, svetost i mučeništvo. I vaš stari župni stan je veliki spomen na njegovu prisutnost!

Sve to neka bude označeno ovim svetim relikvijama koje povjeravam ne samo vašem sjećanju i pamćenju nego i vašoj pobožnosti. Neka vas sve to potiče da slijedite njegov primjer i da tu dragocjenu baštinu predajete svojoj djeci i unucima. Govorite im: ovdje je među nama živio i trpio blaženi mučenik Alojzije Stepinac, naš župljanin. Neka vam bude uzor, primjer i poticaj na istinski kršćanski život. Neka vam bude i zagovornik na nebu. On živi u svjetlosti i ljubavi Presvetoga Trojstva, u nebeskoj crkvi, ali svojom je ljubavlju i molitvom za nas s nama u zemaljskoj borbi protiv zloće i Zloga. Sada slavimo njegov blagdan. Njemu se preporučamo!

Sveti Otac je kazao u Mariji Bistrici: »Svojim ljudskim i duhovnim životnim putem blaženi Alojzije Stepinac svojemu narodu pruža svojevrsni kompas da bi se znao orijentirati.«

I Papa nastavlja: »Evo glavnih točaka: vjera u Boga, poštivanje čovjeka, ljubav prema svima sve do praštanja, jedinstvo s Crkvom kojoj je na čelu Petrov nasljednik.«

Dodajmo tim točkama, koje Sveti Otac nadopunja na drugim mjestima svojih govora: »Duboko čašćenje presvete Euharistije u misi i u svetohraništu; sinovsko štovanje Majke Božje; ljubav prema Crkvi i kršćansko rodoljublje; u ljubavi prema svom hrvatskom narodu nije se dao ni od koga nadmašiti.

Vlč. Miljenko Babaić, župnik u Mandaljeni, u Župi Dubrovačkoj, pronosi moći blaženog Alojzija Stepinca ulicama Dubrovnika na svetkovinu Svetoga Vlaha, 3. veljače 1999. (foto P. Dragičević)

»Svojim ljudskim i duhovnim životnim putem blaženi Alojzije Stepinac svojemu narodu pruža svojevrsni kompas da bi se znao orijentirati.«

Na oproštaju u splitskoj zračnoj luci 4. listopada navečer Sveti Otac nam je povjerio svoju posebnu poruku i poticaj koji glasi: »Vidio sam vašu radost kada sam proglasio blaženim kardinala Alojzija Stepinca: njemu iskazana čast na određeni način prelijeva se i na sve vas. Pravo je da se time ponosite. Ali je također pravo i da se osjećate obveznima biti na visini jedne takve baštine, koja vam služi na čast, ali koja vas i obvezuje.«

Pravo štovanje svetaca i mučenika je samo ono koje nas nadahnjuje da svoju vjeru potvrđujemo dostojnim kršćanskim životom. Pravo štovanje blaženoga mučenika Alojzija moramo svjedočiti slijedeći njegov primjer vjere, nade i ljubavi. Čašćenjem svetih Božjih prijatelja mi se s njima družimo u molitvi i razmatranju njihova života. Narodna mudrost kaže: »S kim si, onakav si!« U dobrom ćeš društvu biti dobar, u zlom ćeš društvu biti zao.

Blaženi Alojzije tako je štovao Božje svece i svetice da se utjecao njihovom zagovoru molitvom, da je upravo upijao u svoju dušu njihov primjer i bili su mu uzor svetoga života i strpljivosti u trpljenjima. To ističe i u svojoj oporuci, napisanoj u listopadu 1959., pa navodim završetak te oporuke da nam odjekne u duši njegova riječ poticaja i utjehe:

»Dragom Bogu neizmjerna hvala za milost sv. vjere, u kojoj nikada nisam kolebao, kao i za sve nebrojene milosti kojima me obasipao u životu. Hvala Majci Božjoj za više nego majčinsku zaštitu kroz cijeli život! Hvala Svecima, Sveticama i Anđelima Božjim za njihov zagovor i pomoć u životu.

Sv. Ocu, namjesniku Kristovu, nastojao sam biti vjeran do smrti, a ako sam u svojoj teškoj službi po ljudskoj slaboći što skrivio, neka mi oprosti.

Hrvatskom narodu, iz kojega sam nikao, nastojao sam koristiti, koliko sam mogao, a sada u času smrti, kad se stvari gledaju drugim okom nego inače, stavljam mu ponovno na srce, da ostane uvijek čvrst u sv. vjeri katoličkoj i vjeran sv. Apostolskoj Stolici Petrovoj.

Moje biskupsko geslo glasilo je: 'In te, Domine, speravi!' A sada se ufam u beskrajno milosrđe Božje, da ću iskusiti istinitost onog drugog dijela: 'Non confundar in aeternum!'« (A. Benigar: *Alojzije Stepinac, hrvatski kardinal*, Zagreb, 1993, str. 759–760).

Ta poruka dar je srca blaženog mučenika Alojzija! Neka takne i naše srce! Amen!

Franjo kard. Kuharić
zagrebački nadbiskup u m.

držaju, o odgovorima Boga na naša pitanja o smislu života i svijeta. Onakav čovjek očito posjeduje jednu specijalnu savjest. Što god netko inače radio, čime se god netko inače u životu bavio: on je teolog, ako si postavlja ta pitanja. Uz jedan uvjet: da ta pitanja postavlja egzistencijalno, kao pitanja svoga života, kao najvažnija pitanja svoga života, sa svim njihovim posljedicama. Ta pitanja nisu naučena. Ona nisu pitanja zainteresiranog znanstvenog duha. To su pitanja iz duševne potrebe čovjeka. Zato možemo reći: život jednog čovjeka kao teologa, ukoliko je teolog, posebna je vrst egzistencije, jer jedna neuobičajena egzistencija. Čovjek kao teolog čovjek je vlastita profila. Na čemu se temelji egzistencija čovjeka kao teologa? Što je to što čovjeka osposobljava i »prisiljava« da se bavi pitanjem o Bogu i Božjoj objavi? Ovo su teška pitanja. Psiholog, sociolog, povjesničar, etnolog i filozof mogu dati vlastiti odgovor na ova pitanja, ali to je najboljem slučaju samo djelić istine. Na ova pitanja može odgovoriti adekvatno i istinito jedino teolog, i to onaj teolog, koji se s pravom zove teolog; koji jest teolog, za koga se ima garancija da on jest teolog, i da njegove riječi nisu djelo ljudske mudrosti, nego mudrosti Božje. Tražiti nam je dakle odgovor na naše pitanje u Svetom pismu, kod apostola kao prvih teologa, koji su izvorni nosioci Božje riječi, mudrosti i duhovne spoznaje. Ja nalazim najjasniji i najdublji odgovor na ova pitanja kod Pavla Apostola u 1. Korinćanima 12, 1–11. Pavao nas uči, da je temelj i uzor svake istinite teologije Božji Duh. Riječ mudrosti i spoznaje – to je teologija – jest prije svega dar Duha Svetoga, dar Boga Duha Svetoga kao treće božanske osobe. Čovjek kao teolog je najprije i prije svega čovjek egzistencijalno obdaren darom Mudrosti i spoznaje božanskih istina. Taj dar teologije kao dar Duha Svetoga jedan je od mnogih darova, kojima Duh Sveti obdaruje vjernike, uči sv. Pavao. Jedan među najodličnijim darovima. Teolog dakle ne crpi spoznaje, istine, iz svojih intelektualnih sposobnosti. Prava i istinita teologija je Riječ spoznaje koju je Bog uputio nama ljudima, pojedinim ljudima, prije nego smo je mi izgovorili; prije nego smo je mi »izmislili« i drugima priopćili. Biti teolog znači prije svega primiti duhovnu spoznaju, primiti dar duhovne spoznaje kao dar Duha Svetoga. Drugim riječima: teolog može biti i jest samo čovjek duboke vjere i nitko drugi. Vjera – opet dar Duha Svetoga- *conditio sine qua non* čovjeka teologa, teologije uopće. Teologija bez vjere, ateistička teologija– »teolog bez vjere«– teolog ateist – jesu proturječnosti koje vode do idolopoklonstva, u bezboštvo, ili barem u stanje neznanja o Bogu, k religiji »nepoznatoga Boga«, kojemu su iskreni Atenjani podigli oltar, kako čitamo u Djelima apostolskim 17, 22 sl. Ove misli nas trebaju uznemiriti. Ako su to kriteriji istinita teologa, tko se onda smije bez poteškoće nazvati teologom? Tko se usuđuje jednostavno tvrditi da je baš njegovo teološko shvaćanje, njegova teološka misao, dar Duha Svetoga. I ovdje nas poučava sam Pavao Apostol.

Istiniti teolog ispovijeda i životom svjedoči: Isus je Krist

Pavao Apostol daje jasan kriterij za određivanje tko je istinit teolog. Istinit teolog je onaj čovjek, koji iz dubine svoje egzistencije javno ispovijeda i životom svjedoči Božju istinu: Isus je Krist, Isus je Gospodin. Pavao određuje odrješito da nitko nije u stanju izreći istinu, Isus je Krist, nego samo u Duhu Svetom. Tko prihvaća Isusa Kristom, tko vjeruje da je Isus iz Nazareta Krist, taj ujedno dokazuje i svjedoči da je primio dar Duha Božjega. Ljudskim prirodnim duhom, naime, ne može se nitko od ljudi dovinuti do spoznaje da je Isus iz Nazareta Krist, da je Isus pravi Bog, druga Božanska osoba. Ova istina je temelj i tajna Katoličke crkve i kršćanstva. Ova istina dijeli ljude na vjernike i nevjernike, djecu svijeta i tame, na djecu spasa i propasti. Kako god se moderna svijest bunila i škandalizirala nad ovom istinom, to jest tako.

Zbog ove istine kršćanska je religija sablazni kamen spoticanja za mnoge. Ali je i to istina: snagom ove istine kršćanstvo je religija neizmjerne dubine, širine i snage, jer po njoj nastaje nova stvarnost unutar ove povijesne stvarnosti; snagom ove istine mijenja se čovjek u svojoj duši, mijenjaju se strukture društva, tok povijesti poprima nova usmjerenja. Još jednom, tko s punom ozbiljnošću i ispovijeda zajedno s Crkvom da je Isus iz Nazareta Krist, da je Isus pravi Bog i pravi Čovjek, taj ima udjela u Božjem Duhu, taj posjeduje spremnost primiti Duha mudrosti i istine. Taj je pravi i istiniti teolog. Odatle slijedi i istina da čovjek može biti teolog samo unutar Crkve, samo unutar zajednice novorođenih krštenjem, samo unutar zajednice vjerujućih u Duha i po Duhu. Teologija postoji samo kao djelo Crkve, a teolog samo kao individualni izraz vjere Crkve, kao individualno ostvarenje i oživotvorenje Riječi mudrosti i duhovne spoznaje unutar Crkve i u zajedništvu s njome.

Bl. Stepinac je dosljedno vršio poslanje teologa u svom vremenu

Biti teolog predstavlja, dakle, jednu dinamičnu stvarnost, jedan život pun zaduženja. To slijedi već iz činjenice da je telogija dar, da je biti teolog isto što i biti obdaren darom Duha Svetog. Teolog kao obdareni je po sebi određen na životnu aktivnost, na djelovanje u njegovoj duhovno-socijalnoj sredini. Ova praktična dimenzija teološke egzistencije je ujedno i svjedočanstvo njezine istinitosti. Istiniti teolog živi teologiju, djeluje u ime teologije, i u skladu s teologijom. On je dužan ovaj primljeni dar od Duha Svetoga darovati drugima, svojim suvremenicima. Na koji način? I u tome nas poučava Pavao Apostol. Pogledajmo u Djelima apostolskim 17, 21–23. Pavao otkriva u Atenjanima ljude religije, religiozne ljude, jer štuju bogove, istodobno priznajući s intelektualnim poštenjem da se kod toga zapravo osjećaju jako neugodno. Njihova

svijest naslućuje da Bog zapravo može biti smo jedan. Mnogo bogova je kontradikcija u sebi. U to su Atenjani sigurni, i zbog toga podižu oltar tom jednom ali »nepoznatom Bogu«, za kojim teže i kojega ne poznaju. Pavao je odmah shvatio situaciju i razumio što se događa u dušama Atenjana. Pavao se daje na posao kao teolog. Najprije kvalificira Atenjane kao istinske bogotražitelje. Ova težnja Atenjana za »nepoznatim Bogom« je Pavlu ujedno i dokaz da Bog, Pavlov Bog, jest već prisutan u njima jer oni u njemu već žive, kreću se i jesu. To Pavao znade, ali Atenjanima je ovo skriveno. Pavao ide odmah u bit stvari i upravo agresivno kaže Atenjanima u lice: ja naviještam tog »nepoznatoga Boga« kojemu ste vi podigli i oltar. Vaši bogovi, koje inače častite, krivi su bogovi. Vi se morate od njih oprostiti jednom zauvijek, jer je vjera u mnoge bogove nedostojna vaše intelektualne svijesti i jer mnogoboštvo vrijeđa ljudsku razumnu narav. Vi se morate odreći vaših bogova ako se želite spasiti. Ovako je postupao Pavao Apostol s poganima; analogno je postupao bl. Stepinac s modernim poganima. Pavao nastupa agresivno. Ne poljepšava situaciju Atenjana time da ih tješi sociološkim ili psihološkim tumačenjem kako je, tobože, njihova religija izraz njihove kulture te je zbog toga treba poštivati i čuvati. Uostalom svaka religija je put Bogu i spasu ako se iskreno obdržava. Pavao ne govori tako. To je naš današnji način govora; misleći da to traže od nas znaci vremena, pluralizam, multikulturalizam, prava čovjeka. Današnji teolozi su, kako izgleda, mnogo širokogrudniji u procjenjivanju nekršćanskih religija nego je to bio Pavao. Ali da li su time istinitiji i iskreniji? Treba sumnjati. Ne misle li današnji teolozi sociološki i politološki kada naučavaju da su sve religije zapravo putovi k Bogu? Ako je tako, onda ne treba misija s ciljem obraćenja od krivih bogova. Pavao Apostol je bio siguran, da je samo njegova vjera u Krista raspetoga istinita i spasonosna, i zato sve druge religije predstavljaju zabludu od koje treba ljude osloboditi. Ako neka religija traži žrtvovanja djece ili udovica bogu, onda se ona ne može prihvatiti kao mogući put k Bogu. Drugo je pitanje da li se

Odatle možemo pitati, koja teologija stoji iza njegovoga života i rada?

On se otvoreno, hrabro i odlučno – ali s ljubavlju – borio protiv svega što nije bilo u skladu s Evanđeljem.

dotična religija može tolerirati u ime ljudskih prava na slobodu religije. Ja razumijem Pavla Apostola na Areopagu kao teologa koji otkriva krive bogove u kulturi jednog naroda i u dušama pojedinaca. Pavao razotkriva te bogove kao krive bogove, kao opasne bogove za čovjeka i društvo. On to čini snagom teologa, snagom Riječi mudrosti i duhovne spoznaje, koju je primio kao izabrana posuda Duha Svetoga, postavši tim izabranjem Apostolom, svjedokom Krista.

Današnja teologija i današnji teolog imaju ovu istu zadaću koju je vršio sv. Pavao. Blaženi Stepinac je vršio ovu zadaću na izvrstan način. Pavao pokazuje pravo držanje teologa: teolog ne raspravlja za volju neke teorije ili nekog kompromisa. Teolog treba i danas voditi teološku polemiku u smislu duhovnog suda nad bogovima, nad idolima ove civilizacije. On treba ljudima reći, da ovi bogovi nisu pravi Bog nego falsifikacija slike pravoga Boga u misli i praksi. Ovdje ne može biti prilagođivanja modernom mentalitetu iz bilo kojih razloga. Teolog katoličke vjere stoji na bezuvjetnom temelju, postavljenom u Prvoj zapovijedi Božjoj: Ja sam Gospodin Bog tvoj, nemoj imati drugih bogova pokraj mene. Ovo je mjerilo i kriterij za prosuđivanje i vrednovanje svake pojedine religije, pa i kršćanske, ukoliko religiju shvaćamo kao oživotvorenje objektiviranih oblika vjere, to će reći kao dio nacionalne kulture. Između Boga Abrahamova, Izakova i Jakobova; između Boga Isusa Krista, s jedne strane, i između boga ili bogova ljudske kulture i civilizacije, s druge strane, ne može biti niti sinteza niti kompromisa. Ovo održavati u svijesti jedna je od bitnih zadaća teologa i teologije. Tako je činio Pavao Apostol. Tako je živio i djelovao bl. Stepinac. On se otvoreno, hrabro i odlučno – ali s ljubavlju – borio protiv svega što nije bilo u skladu s Evanđeljem, s Kristovim Duhom. U dijalogu s ljudima drugih uvjerenja nikada nije tražio u bitnim stvarima kompromis, sociološko ili psihološko tumačenje stvari, diplomatsku strategiju. Blaženik je konfrontirao svakog partnera u dijalogu s istinom, s Božjom istinom, o kojoj je znao iz Evanđelja i Učiteljstva Crkve. On je to uvijek činio iz ljubavi prema čovjeku i iz poštovanja slobodne volje čovjeka. Čovjeku zatajiti istinu, Božju istinu, smatrao je bl. Stepinac neposlušnošću Bogu i povredom slobode ljudske osobe. Točno po uzoru i primjeru sv. Pavla. To je istinska teologija, to je istinska vjera. Takvu teologiju i takve teologe treba današnji čovjek više nego ikada, baš u doba pluralizma, koji omogućuje da svatko živi svoju »istinu«, nasljeduje »svoga boga«. Istinitu teologiju i hrabro ispovijedanje jedne Istine jedinoga Boga po primjeru bl. Stepinca treba današnja politeistička civilizacija, koja u mnoštvu bogova ipak naslućuje »nepoznatoga Boga«, pravoga Boga, ali si je sama postavila mnogostruke zapreke da dođe do Njega. O tom »nepoznatom Bogu« treba danas javno govoriti cijela Crkva, s biskupima i teolozima na čelu. Svi trebamo neprestano naviještati: Isus Krist, Sin Božji i sin Marije, iz Nazareta, pravi je Bog i pravi Čovjek, jedini Bog i jedini Čovjek. U Njemu je spas, i samo u Njemu.

prof. dr. Josip Sabol

Svjedočanstvo i životopis

Zovem se Ljudevit Stein, i rođen sam 23. 05. 1935. godine u Zagrebu, od oca Bela i majke Margite rođene Glass.

Živjeli smo u Zagrebu, u Vlaškoj ulici 63, gdje je moj otac imao svoju limarsko-vodoinstalatersku radionicu. Otac je bio poznati zagrebački obrtnik, imao je svoje izume koje je patentirao.

Mirno smo živjeli do proljeća 1941. godine, kada je stvorena tako zvana NDH. Tada su počeli nemiri i progoni Židova. Mnogi su, da bi spasili život pobjegli i nagovarali moga tatu da i on ode, a on im je odgovarao: Ja sam obrtnik, imam svoju radionicu, pa neće valjda i mene – zanatlija uvijek treba.

U rano ljeto iste 1941. godine moji roditelji, ja, i mnogi Židovi koji su ostali u Zagrebu odlazili smo u Katedralu na Kaptol na vjeronauk, kako bismo bili pod zaštitom Katoličke crkve i izbjegli progon kao Židovi. To je sve organizirao tada nadbiskup zagrebački Alojzije Stepinac. Međutim, to nije uspjelo. Jedini rezultat je bio da mi djeca nismo više trebali nositi oko rukava žutu traku sa slovom Ž.

Početkom jeseni 1941. godine počela su velika hapšenja i progon Židova. Prvo su odveli moju baku Reginu Stein, staricu od 70 godina, u Staru Gradišku, i od tada se za nju više ništa ne zna. Par dana kasnije došli su po moga tatu Bela Steina i njegova brata Filipa Steina i odveli ih u logor Jasenovac, a moju mamu i mene istjerali su iz stana; majka je smjela uzeti samo ono što je mogla u rukama ponijeti. U onoj uzbuđenosti uzela je dokumente koji su već biti priređeni, i dva mala svijećnjaka koja imam još i danas.

Moj tata i njegov brat bili su u Jasenovcu od 1941. do 1945. godine i radili su u zatočeničkoj grupi I. Lančarija. Bili su živi sve do pokušaja oslobođenja logora i dolaska partizanske vojske u Jasenovac. Mamu i mene prihvatila je sestra moga tate Margita Stilinović, koja se udala za katolika, a živjela je u Zagrebu, na Trešnjevki, u Pazinskoj ulici 52.

U proljeće 1942. godine mama je htjela otići kod svojih roditelja i sestara u Suboticu, koja je bila pod mađarskom okupacijom, jer tamo još nije bilo progona Židova. No prilikom prelaska hrvatsko-mađarske granice, bili smo uhićeni od strane mađarskih graničara i predani ondašnjim hrvatskim graničarima i smješteni u zatvor u Petrovaradinu. Mama je pisala mojoj teti Margiti Stilinović da dođe po mene u Petrovaradin, jer mene puštaju iz zatvora, što je teta i učinila, te me odvela u Zagreb. Ondje sam zadnji puta vidio moju mamu, i više nikada nisam čuo za nju. Želim napomenuti da od mnogobrojne mamine obitelji, 1943. godine su svi uhapšeni, odvedeni i nestali, samo se pukim slučajem iz logora Auschwitz uspjela spasiti najmlađa sestra Barbara Kereshi, koja je 1949. godine otišla u Izrael i umrla ove godine.

U noći između 14-og i 15-og svibnja 1943. godine uhapšen sam i odveden u zatvor na Savskoj cesti. Te noći bila su velika i masovna hapšenja preostalih Židova, za koje su tadašnje vlasti znale. Iz zatvora sam pušten 18-og svibnja 1943. godine, za što posjedujem izvornu otpusnicu. Za vrijeme suđenja nadbiskupu Alojziju Stepincu, koje je bilo prenošeno preko radija, teta Margita Stilinović mi je rekla: »Kod njega sam išla moliti da nešto učini za tebe, da te puste iz zatvora.« Uvijek sam u sebi nosio poštovanje prema Kardinalu, sada blaženom Alojziju Stepincu, da spasi moje roditelje i mene, što je i uspio.

Moja supruga Zlatica i ja bili smo u 8. mjesecu 1990. godine u Krašiću, u kući i sobi u kojoj je blaženi Alojzije Stepinac boravio i živio. Soba je bila tako uređena i pospremljena, kao da je on na trenutak izašao i svaki tren će se vratiti. Dodirnuli smo ono što je i blaženi Alojzije Stepinac doticao i upotrebljavao; stol za kojim je radio, stolicu na kojoj je sjedio, molitvenik iz kojeg je molio, krevet na kojem je ležao i s kojeg je otišao, da bi zauvijek bio s nama.

Hodočasnici u narodnim nošnjama zauzeli su posebno mjesto na novouređenom prostoru svetišta Majke Božje Bistričke, te su pjesmom i molitvom pratili sveto Bogoslužje

Dok sam išao u pučku školu, dva puta tjedno bio je vjeronauk. Svake nedjelje imali smo misu u crkvi Sv. Marka na Selskoj cesti, naučio sam sve molitve i zapovijedi Božje.

Moji roditelji krstili su me u Sinagogi. Moja je želja da ta sinagoga opet bude u nekadašnjem izdanju i mjestu na kojem je i bila, u Praškoj ulici, gdje bi crkve bile jedna pored druge i u koje bi dolazili svi ljudi dobre volje. Znam da to ne bi vratilo moje roditelje i na stotine nestalih za koje se ni grob ne zna, a bili su među nama, jer mi živimo kako naši mrtvi i dragi ne bi bili zaboravljeni (...).

U Zagrebu, 25. 10. 1998.
Ljudevit Stein, B. Magovca 55

Svjedočanstvo jedne redovnice

Moja ljubav i pobožnost prema blaženom kardinalu Alojziju Stepincu

Papa nije mogao svakome pružiti ruku, ali je nastojao svakom hodočasniku otvoriti svoje srce

Još kao dijete čula sam govoriti o Alojziju Stepincu, da je osuđen i da je u zatvoru. To nisam mogla razumijeti. Za mene je bio pojam veličine Bog na nebu i biskup na zemlji. Taj pojam, da je biskup u zatvoru, bio mi je neshvatljiv. Ni sama ne znam kako je do toga došlo, ja sam željela što više čuti o Stepincu. U školi sam čula o njemu u negativnim slikama. Nisam se s tim mogla složiti, u meni se nešto protivilo, i željela sam saznati istinu o Stepincu. Tek ulaskom u samostan 1963. g. počela sam više pitati, tražiti i čitati, da bih saznala pravu istinu. Oduševljavao me njegov svetački lik. Počela sam mu se moliti. Sve više je rasla pobožnost prema Stepincu. 1966. god. od jedne gospođe iz Zagreba dobila sam fotografiju Alojzija Stepinca sa suđenja. Tu sam fotografiju držala u časoslovu. Jednom prigodom, kad sam bila dežurna u bolnici u Dubrovniku, 1976., ugledao je tu fotografiju jedan liječnik, koji je bio predsjednik partije. Dr. M. M. uzeo je u ruke i čudno me pogledao i zapitao: »Znadeš li ti tko je bio Alojzije Stepinac?« Odgovorila sam: »Znadem – svetac!« Rekao mi je da mogu radi toga izgubiti pisao i imati neprilika. Odlučno sam odgovorila neka izgubim, ali iz mog srca nitko ne može iščupati ljubav, pobožnost i uvjerenje da je svetac. Kad god sam se našla u teškim situacijama, njemu sam se molila i uvijek sam bila uslišana. Sve bi dobro završilo, pa i onda kad je po ljudskom sudu bilo nemoguće.

Gdje god sam mogla, i drugima sam govorila o svetosti njegove osobe, preporučivala da mu se mole. Ispričala bih neke detalje iz vlastitog života, gdje sam opipljivo osjećala njegovu pomoć i zagovor.

1. Kad je umro kardinal Franjo Šeper, bila sam u Zagrebu. Spremale smo se na sv. misu i sprovod. Međutim, je pozvonilo zvonce, na ulazu, ja sam otvorila vrata, a sestra Esterina Olujić ulazi u kuću i drži dlanove prema meni, te govori da ih poljubim. Pitala sam zašto, a ona je rekla da je dlanovima dotakla kapsu kardinala Alojzija Stepinca. Poljubila sam joj dlanove i uskliknula: »Blago tebi!«

2. Nisam mogla ni pomisliti da ću i ja imati tu mogućnost. Pošle smo ranije u Katedralu, radi mjesta, stale smo blizu oltara, sa strane sakristije. Dolazi k nama jedan gospodin i kaže: »Sestre, sigurno biste željele poći pogledati kapsu (lijes) Stepinčevu dok je otvoren ulaz. Ja sam uskliknula: »Je li moguće!« Nemoguće je opisati taj sretni trenutak, koji je ispunio radošću moju dušu. Klekla sam uz kapsu, naslonila glavu na lijes, i ostala tako 2–3 minute. Moju je dušu preplavila neka neopisiva radost, taj doživljaj i te trenutke ne mogu nikada zaboraviti. Ispunilo me nekom neopisivom radošću.

3. Svakim je danom rasla moja ljubav i pobožnost prema njemu. Posebno sam željela pročitati njegov životopis. Uspjela sam ga pronaći. Obistinjuje se ona Isusova rečenica: »Tražite i naći ćete, kucajte i otvorit će vam se, molite i dobit ćete.« Čitala sam životopis do kasno u noći, htjela sam ga što prije pročitati i zapisati sebi pojedine »bisere« iz tog životopisa. Morala sam ga strogo čuvati u tajnosti, radi osobe koja mi ga je posudila. Kratko vrijeme iza toga ja dobivam na poklon jedan životopis od župnika, počele su neke sumnje o premetačini knjiga, i njemu sinula misao da on to meni dade na poklon. Za mene je to bilo veliko iznenađenje, otkuda mu ta ideja? Zar to nije milost? Svi ovi detalji su se odvijali u godinama od 1975–1988. Zatim u kolovozu 1989. jedan gospodin iz Njemačke, Hrvat koji je tamo radio i toga ljeta kod nas u Dubrovnik navratio, na polasku mi daje relikviju Alojzija Stepinca, kardinala.

4. Najveća radost bi mi bila kad bih dobila neku sličicu, da je mogu za zgodnu prigodu nekome pokloniti i tako širiti pobožnost prema njemu. Na završetku svake godine bih zahvaljivala Bogu za sve milosti, koje sam primila po zagovoru Sveca, i molila milost na Novu da što prije dođe na oltar. Ovu sam godinu s posebnom radošću zahvaljivala Bogu da nam je dao novog blaženika, Alojzija Stepinca, i usrdno se molila da što prije bude proglašen svetim. Kardinal Alojzije Stepinac je moj najdraži Svetac!

sr. Terezija Raguž

Župa Krašić u 1998. godini

Ivan Pavao II. moli pred relikvijama blaženog Alojzija Stepinca

Za nama je 1998. godina. Ona je u životu pojedinaca, kao i raznih zajednica, ostavila svoj trag, radostan ili tužan. I mnoge će vjerničke zajednice – župe upisati u svoje spomenice proteklu godinu zbog raznih događanja na materijalnom ili duhovnom planu.

Župa Presvetog Trojstva u Krašiću sigurno će 1998. godinu trajno pamtiti, jer nam je donijela mnogo duhovne radosti. Kao i svih prethodnih godina, svečanim smo misnim slavljem, koje je predvodio uzoriti kard. Franjo Kuharić, obilježili 38. godišnjicu svetog preminuća Sluge Božjega Alojzija Stepinca. S tom je obljetnicom Krašić godinama živio, čuvajući napose u bivšem komunističkom sustavu uspomenu na svoga sina Alojzija, nepokolebljivo vjerujući u njegovu nevinost i svetost. Još su u krašićkoj župi živi mnogi svjedoci njegove žrtve, kao i vlastitih trpljenja zbog njegova imena. Narod ustrajan u vjernosti Bogu i odan Crkvi Kristovoj, a tu je odanost učio upravo na Stepinčevu primjeru, strpljivo je desetljećima čekao trenutak proslave svoga sina. 8. svibnja u Krašić se slilo veliko mnoštvo iz svih krajeva Domovine, na proslavu 100. obljetnice Stepinčeva rođenja. U nazočnosti 17 biskupa, oko 300 svećenika, velikog broja redovnica, te predstavnika političkog života i raznih društvenih udruga, nadbiskup zagrebački mons. Josip Bozanić prvi put službeno objavljuje radosnu vijest za sav narod, da će Sveti otac Ivan Pavao II. po drugi put pohoditi Hrvatsku, i u Mariji Bistrici slugu Božjega Alojzija Stepinca proglasiti blaženim. Crkva je, dakle, nakon pomna i stroga ispitivanja u njemu prepoznala Kristova mučenika, u kojemu je pobijedio križ Isusov. Toga je dana nakon misnoga slavlja otkriven spomenik kard. Stepincu pred krašićkom crkvom. Blaženi se Alojzije vratio u Krašić kao pobjednik. S velikom radošću i neskrivenim ponosom spremali smo se i hodočastili 3. listopada u susret Papi na Mariju Bistricu. Naš je Alojzije uzdignut na čast oltara. Oblačno je nebo obasjalo sunce. Bože, koje li radosti i ushita! Sreća koja nas je u tom času ispunila, prekrila je tjeskobu zbog neprimjerenog mjesta koje smo kao blaženikova rodna župa na Bistrici dobili. Naš je Alojzije na oltaru, i to je jedino važno. Kad se na večer vratismo u Krašić, pred Stepinčevim je spomenikom gorjelo mnoštvo svijeća zapaljenih, od onih koji nisu mogli na Bistricu poći. Ušavši u crkvu, pred blaženikovom novom slikom, koja je rad slikara Zorana Homena iz Križevaca, zapjevali smo zanosno: »Budi hvaljeno, budi slavljeno Božje ime po tebi« i »Tebe Boga hvalimo!« Blaženi nas je Alojzije gledao s pobjedničkom palmom u ruci. S njegovih usana kao da su Krašićanci ponovo čuli riječi toliko puta izrečene s naše propovjedaonice: Krist pobjeđuje! Ostanite vjerni Bogu! Ljubite Crkvu Božju! Ne bojte se! Kao da smo ga vidjeli kako izlazi iz ispovjedaonice, kako na oltaru prikazuje nekrvnu žrtvu, kleči udubljen u molitvu pred svetohraništem, moli pred lurdskom špiljom... Iz njegova nesuđena groba u krašićkoj crkvi kao da izbija uskrsno svjetlo. Mnoge su krašićke oči te blagoslovljene večeri bile orošene suzama. Velik je Bog!

Posebnu radost donio nam je Sv. Otac svojim vlastoručnim potpisom u našoj župnoj spomenici pod slijedeći tekst:

»Župi Presvetog Trojstva – Krašić, u kojoj je rođen i gdje je dovršio svoju žrtvu vjernosti Isusu Kristu i Crkvi Božjoj, zagrebački nadbiskup – kardinal i mučenik Alojzije Stepinac, prigodom njegova uzdignuća na čast oltara, podjeljujem apostolski blagoslov.

Joannes Paulus II.«

Hvala ti, Sveti Oče!

Zahvalu Bogu naša je župa izrekla svečanim misnim slavljem 18. listopada. Euharistiju je, uz nazočnost svećenika i časnih sestara rođenih u Krašiću, te svih župnika jaskanskog dekanata, predvodio vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac. S Božjim narodom slavili su Gospodina i dragi sjemeništarci sa Šalate, predvođeni rektorom mons. Jurajem Bateljom – vrijednim i za-

službnim promicateljem Stepinčeve kauze, kome i ovom prilikom izričemo iskrenu zahvalnost. Blagoslovljena je i slika novoga blaženika, pred kojom od sada molimo njegov moćni zagovor i pomoć za vjernost.

Uoči Stepinčeve beatifikacije, našu je crkvu i župni dvor 26. rujna pohodio predsjednik Republike Hrvatske dr. Franjo Tuđman u pratnji kard. Kuharića i članova vlade. S velikim je zanimanjem saslušao izlaganje krašićkog župnika, te se upisao u knjigu posjetilaca, napisavši među ostalim:

»Stepinčeva beatifikacija prilog je podizanju ugleda i hrvatske Crkve i hrvatskog naroda i hrvatske države u svijetu.«

Tijekom cijele protekle godine, a napose nakon 8. svibnja, u Krašić su pristizali mnogi hodočasnici sa svih strana Domovine, pa i svijeta. Uz svesrdnu pomoć časnih sestara s. Bonfilije, s. Lucije i s. Valerije primili smo oko 230 autobusa, te bezbrojne pojedince i manje grupe, koji dolaze gotovo svakodnevno. Radosno svakoga primamo želeći da dolaznici, učeći na primjeru blaženoga Alojzija, svojim životom budu Božji svjedoci.

Kao svećenik kome je upravo sada Božja providnost povjerila župničku službu u Krašiću, zahvaljujem Gospodinu za obilje milosti kojom nas je obdario, i što sam imao čast pored Stepinčeva imena u matici krštenih upisati datum njegova proglašenja blaženim. Blago onome tko će imati milost upisati tu i datum Alojzijeve kanonizacije.

Neka Krist pobjednik po zagovoru blaženog Alojzija Stepinca i dalje prati župu Krašić svojim blagoslovom. Neka nam udijeli snagu njegove vjere, nade i ljubavi!

Josip Balog – župnik krašićki

Predavanje o blaženom Alojziju Stepincu u Đakovu

Đakovo – 24. studenoga 1998. održana je u Đakovu prva Bogoslovska tribina u akademskoj godini 1998./99. U nazočnosti dijecezanskog biskupa mons. Marina Srakića, pomoćnog biskupa mons. Đure Gašparovića i umirovljenog biskupa Ćirila Kosa, te profesora, bogoslova, svećenika, časnih sestara i brojnih vjernika, održao je dr. Juraj Batelja predavanje na temu »Alojzije Stepinac – 'osporavani' svetac«. Tijekom svog izlaganja dr. Batelja je upoznao nazočne sa životom i djelom kardinala Stepinca, od njegova djetinjstva sve do mučeničke smrti.

Predavač je činjenicama prikazao, kako je zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac u svim državnim ustrojstvima i totalitarnim režimima koji su se izmijenili za njegova biskupovanja, a to su Kraljevina Jugoslavija, Nezavisna Država Hrvatska i FNRJ, uvijek ustrajao na putu svetosti, boreći se za ljudska prava svih stanovnika kako njegove nadbiskupije tako i svih drugih, bez obzira na njihovu vjeroispovijest i narodnost.

Nadbiskup Stepinac bio je svjestan ispravnosti svih svojih djela, i za njih je bio spreman podnijeti i kaznu zatvora i samu smrt.

Na tribini o blaženom Alojziju Stepincu u Đakovu bila su nazočna sva tri đakovačko-srijemska biskupa: mons. Marin Srakić, mons. Đuro Gašparović i mons. Ćiril Kos (biskup u miru)

Čuvši brojne podatke o njegovu radu za vrijeme burnih godina u kojima se on odvijao, slušateljstvo se moglo uvjeriti da se u Stepinčevu svetost ne može sumnjati, a mogu je osporavati samo zlonamjerni ili neupućeni ljudi. Nakon predavanja uslijedila je poduža rasprava, u tijeku koje su se nazočni najviše zanimali o načinu prikupljanja dokumenata te o kanonskom postupku proglašenja blaženim kardinala Stepinca, čija je beatifikacija zajamčena i putem mučeništva i putem kreposna života.

Većeslav Tumir

Otvorenje izložbe o životu i radu blaženoga Alojzija Stepinca u Karlovcu

Budući da je naš novi blaženik kardinal Stepinac bio usko vezan uz naš grad Karlovac, upriličili smo 17. studenoga ove godine predavanje i izložbu o njegovu životu i radu, njegovoj mučeničkoj smrti i proslavi.

26. rujna 1998.

Učenici srednjih škola na kvizu o kardinalu Alojziju Stepincu, koji je pod pokroviteljstvom nadbiskupa Josipa Bozanića, u prostorijama Dječačkog sjemeništa i Nadbiskupske klasične gimnazije na Šalati u Zagrebu, za osmoškolce i srednjoškolce grada Zagreba i okolice pripremila župa Sv. Josipa u Zagrebu. Gimnazijalci iz Ogulina bili su najbolji među srednjoškolcima

Zato je u organizaciji župa Karlovačkog dekanata (vlč. F. Vražić), Zapovjedništva 1. zbornog područja OS RH Karlovac (Josip Čondić-Begov, bojnik) i doma HV »Zrinski« (Zdravko Vidak, natporučnik), postulator – voditelj postupka za proglašenje blaženim i svetim kardinala Stepinca mons. dr. Juraj Batelja, održao predavanje o Blaženiku u punoj dvorani Doma Hrvatske vojske 17. studenoga 1998. Nazočni su bili vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac, brojni svećenici, časnici, dočasnici, vojnici HV, te velik broj vjernika. Predavanju je prethodila prigodna akademija, na kojoj su sudjelovali pjevači župe Švarča, »Karlovački oktet«, te recitatori. U tom uvodnom dijelu programa župni je zbor župe Švarča izveo pjesmu o blaženom Alojziju Stepincu, koju je na riječi vlč. Josipa Baloga, župnika u Krašiću, uglazbio Karlovčanin Dražen Car, koji se pojavio i u ulozi dirigenta zbora.

Na otvorenju izložbe o životu blaženog Alojzija Stepinca, u Domu Hrvatske vojske u Karlovcu, 17. studenoga 1998. bili su nazočni crkveni dostojanstvenici, vojni časnici, te predstavnici kulturnog i političkog života grada Karlovca

Nakon predavanja je mons. Jezerinac u izložbenom prostoru doma Hrvatske vojske, u Galeriji »Zrinski«, otvorio izložbu o kard. Stepincu, koju je pripremila Postulatura za proglašenje svetim blaženog kardinala Alojzija Stepinca. Izložba je ostala otvorena do 1. prosinca, a posjetilo ju je mnogo vjernika, osobito školske djece, koju su doveli njihovi vjeroučitelji.

V. Mikšić

KARMEL MAJKE BOŽJE BISTRIČKE I BLAŽENOG ALOJZIJA STEPINCA

U Mariji Bistrici je 14. prosinca 1998. službeno otvoren novi karmel M. B. Bistričke i blaženoga Alojzija Stepinca. Naš se blaženik, vjerujemo, u nebu raduje što je Marija Bistrica dobila novo molitveno središte, gdje će se trajno Bogu prinositi molitve hvale za sve dobro koje od Njega primamo i molitve prošnje za potrebe hrvatskog naroda, za njegove pastire i stado.

Karmelićanke - radošću su ispunile novosagrađeni Karmel u Mariji Bistrici

U Mariji Bistrici je 14. prosinca 1998. službeno otvoren novi karmel M. B. Bistričke i blaženoga Alojzija Stepinca. Naš se blaženik, vjerujemo, u nebu raduje što je Marija Bistrica dobila novo molitveno središte, gdje će se trajno Bogu prinositi molitve hvale za sve dobro koje od Njega primamo i molitve prošnje za potrebe hrvatskog naroda, za njegove pastire i stado.

Svetište Majke Božje Bistričke i karmel dvije su velike ljubavi bl. A. Stepinca, dva su mjesta u koja je on rado dolazio i u njihovu okrilju crpio snagu, Božju snagu, za svoje poslanje, za vjernost Bogu i svome narodu.

Svake je godine, otkad je postao nadbiskup koadjutor, pješice predvodio hodočasnike u to naše marijansko svetište, i tu se molio pred Gospinim crnim likom za povjerene mu duše. Na srcu mu je bilo, također, i uređenje samog Svetišta i prostora oko njega. Godine 1940. on piše o. Stjepanu Sakaču u Rim: »Marija Bistrica bi mogla postati uz pomoć Majke Božje naš veliki moralni kapital, i mogla bi igrati veliku ulogu u moralnom preporodu naroda, koji nam je najpotrebniji...« (A. Benigar, *Alojzije Stepinac hrvatski kardinal*, Glas koncila, Zagreb, 1993., str. 285)

Kardinal je želio u Mariju Bistricu dovesti pavline ili benediktince, i povjeriti im upravu Svetišta, župe i duhovnu skrb za hodočasnike, ali u ono vrijeme okolnosti nisu dopuštale, da se taj njegov naum ostvari. Danas je u blizini Svetišta sagrađen karmel, druga velika ljubav Blaženikova. On je u Hrvatsku pozvao četiri Hrvatice karmelićanke, koje su bile živjele u austrijskim karmelima. Najprije ih je smjestio u dvorcu Brezovica kraj Zagreba, a potom je počeo graditi za njih samostan po svim propisima karmelskog reda. S ljubavlju i pravom očinskom zauzetošću borio se za izgradnju samostana i za duhovni napredak prvih sestara. »Kad su se u temelje stavljale cigle, blagoslivljao je upravo svaku ciglu.« (isto, str. 326) »U teškim vremenima se nadbiskup, čovjek molitve, duboko osvjedočen da se molitvom stječe Božja milost, povlačio od vremena do vremena u karmel, osobito prije važnih odluka i nastupa, da mu se u molitvi i sabranosti duša otvori Božjem svjetlu.« (isto, str. 327) U Spomen-knjigu brezovičkog karmela zabilježio je: »Onima, koje su osnovale hrvatski karmel, današnji pastir nadbiskupije zagrebačke dovikuje: Učinite što možete milošću Božjom, da se hrvatski narod potpuno preporodi u Kristu, i da sve bude prožeto duhom Božjim, i pastiri i stado! Za današnjeg pastira, vi, koje ste žive, molite da vjerno ispuni svoju dužnost! A kad zaklopi oči, one, koje budu žive, da se mole za pokoj njegove duše, da se smiri kod onog, kojega jedino traži, vječnoga i dobroga Boga.« Želio je da u karmelu bude sahranjen, pa je sve pripremio za ukop i pohranio kod sestara. Izjavio je da neki smatraju da mu je životno djelo osnivanje novih župa, ali njegovo životno djelo je karmel. (usp. isto, str. 327)

U pismu fra Anti Antiću, sada sluzi Božjem, od 15. rujna 1943., piše da ima vruću želju osnovati još tri karmela u svojoj nadbiskupiji na različitim mjestima, »da budu kao

Kristove tvrđave koje će štititi nadbiskupiju duhovnim oružjem molitve, odricanja i žrtve u duhovnim bitkama«. (isto, str. 328) Prošle godine, u godini njegove 100. obljetnice rođenja, ta mu je želja ispunjena, jer je osnovan treći karmel. Tjedan dana prije dolaska Svetog Oca i proglašenja blaženim kardinala Stepinca devet je sestara prešlo iz brezovičkog karmela i zauvijek se nastanilo u novom karmelu, koji nosi njegovo ime, a smješten je u blizini njemu tako dragog Svetišta i ispod 12. postaje bistričke Kalvarije, koju je on s velikom pažnjom uređivao.

Gradnja karmela u Mariji Bistrici započeta je 1994. godine. Sveti je otac Ivan Pavao II. 11. rujna 1994. blagoslovio na zagrebačkom hipodromu kamen temeljac za novo zdanje, a godinu dana kasnije postavio ga je zagrebački nadbiskup Franjo kard. Kuharić i blagoslovio čitavo gradilište. Radovi su zastali zbog financijskih poteškoća, a sestre i u nedovršenom karmelu žive vedro svoje poslanje moliteljica i žele biti uzorne karmelićanke, kakve je bl. Kardinal želio. Zahvaljujemo i ovom prilikom svima koji su svojim prilozima podupirali gradnju, te živimo u nadi da će se po zagovoru bl. A. Stepinca i revnim dobročiniteljima dovršiti ovo započeto djelo, na slavu Božju i duhovno dobro našeg naroda.

s. M. Petra od Presvete Euharistije, OCD

Uz izvješća o predavanjima u Karlovcu (17. studenoga 1998.) i u Đakovu (24. studenoga 1998.) dr. Juraj Batelja, promicatelj postupka za proglašenje blaženim i svetim održao je predavanja o blaženom Alojziju Stepincu, s određenim temema, i u sljedećim mjestima, gradovima i župama:

- u Rovinju, 31. siječnja 1998.: »Kardinal Stepinac i progon Crkve u Hrvatskoj nakon 2. svjetskog rata«
- u Šibeniku, 13. srpnja 1998.: »Duhovna veličina i mučeništvo kardinala Stepinca prema dokumentima progonitelja Crkve«
- u Čakovcu, 13. rujna 1998.: »Značenje beatifikacije kardinala Alojzija Stepinca u domovini i u svijetu«
- u Rijeci, 28. rujna 1998.: »Zbog čega je bio progonjen i zašto je mučen Alojzije Stepinac?«
- u Generalskom stolu, 22. listopada 1998.: »Blaženi Alojzije Stepinac - ispovjedalac vjere«
- u Senju, 31. listopada 1998.: »Mučeništvo Alojzija Stepinca - znamen Crkve šutnje«
- u Koprivnici, 4. prosinca 1998.: »Blaženi Alojzije Stepinac - poziv na duhovnu obnovu«
- u vojarni »Croatia« u Zagrebu, 4. prosinca 1998., za 1. gardijsku brigadu »Tigrovi«: »Alojzije Stepinac pred izazovima događaja koji su obilježili 20. stoljeće«
- u Puli, za vojnike u časnike Hrvatske vojske, 9. prosinca 1998.: »S blaženim Alojzijem Stepincem ususret boljoj budućnosti Crkve i hrvatskog naroda«
- u Petrinji, 17. prosinca 1998., za 2. gardijsku brigadu »Gromovi« i građanstvo: »Kršćanin današnjice u ogledalu Stepinčeva mučeništva«
- u Umagu, 19. prosinca 1998.: »Alojzije Stepinac - 'znak kome će se protiviti'«
- u Dubrovniku, 14. siječnja 1999.: »Blaženi Alojzije Stepinac prema svjedočenju komunističkih prvaka«
- u Ljubljani, 18. siječnja 1999.: »Alojzije Stepinac svjedok ljubavi prema slovenskom narodu«

MOLITVA U ČAST BLAŽENOG ALOJZIJA STEPINCA, BISKUPA I MUČENIKA

Gospodine, Bože naš,
Ti si blaženom Alojziju Stepincu dao milost
čvrsto vjerovati u Isusa Krista
i spremnost trpjeti za njega sve do mučeničke smrti.
Pomozi nam slijediti njegov primjer i njegov nauk
da bismo ljubili Krista kako ga je on ljubio
i služiti Crkvi kako joj je on služio
sve do darivanja vlastitog života za nju.
Njegova živa vjera u Isusa Krista i postojana ljubav prema Crkvi
neka nas učvrste u borbama života
na putu vječnoga spasenja.
/Po njegovom zagovoru udijeli mi milost... /
Po Kristu Gospodinu našem. Amen.
Oče naš, Zdravo Marijo, Sveta Marijo, Slava Ocu...

Vjernici koji na zagovor sluge Božjega budu uslišani, zadobiju tjelesno ili duhovno ozdravljenje ili koju osobitu milost, neka opis uslišanja i kompletnu liječničku dokumentaciju dostave na adresu:

Dr. Juraj Batelja, postulator
Voćarska 106, pp. 110, 10001 ZAGREB

»Štetno je ako kršćanin ne njeguje pobožnost u čast Duha Svetoga i ne govori o njemu«.

Prisutnost i djelovanje Duha Svetoga u životu i nauku blaženoga Alojzija Stepinca (2)

(Prvi dio članka objavljen je u broju 3/1998/ 59-64)

Euharistija

»U središtu euharistijskog slavlja nalaze se kruh i vino, koji, izgovaranjem riječi i zazivom Duha Svetoga, postaju Kristovo Tijelo i Krv.« (Katekizam Katoličke Crkve (KKC), 1333) U Euharistiji Krist je prisutan »snagom njegove Riječi i njegova Duha«. (KKC, 1358)

Tu vjeru Crkve ispovijeda i živi nadbiskup Stepinac. Tumačeći u propovijedi na Veliki četvrtak godine 1958. simboliku mane u pustinji, reče: »Ova mana s neba, Presveta Euharistija, došla nam je ne od anđela nego od Duha Svetoga, kojemu se pripisuje utjelovljenje Sina Božjega u krilu Djevice Marije. To tijelo Kristovo bilo je samljeveno u mukama i ispečeno u ognju boli na drvetu križa, da bude dušama našim za hranu, ne moramo li i mi samljeti srce u bolima kajanja, da omogućimo na dostojan način primiti ovu nebesku manu?«

Nadbiskup Stepinac povezuje otajstvo Euharistije s otajstvom utjelovljenja. Duh Sveti ostvaruje i jedno i drugo čudo: utjelovljenje Sina Božjega i njegovu prisutnost pod prilikama kruha i vina. Dalje, »Tijelo« i »Krv« Isusova čovještva su Marijino tijelo i krv. Nadbiskup ispovijeda, da su u Euharistiji proslavljeno Tijelo i Krv koje je Krist uzeo od Djevice Majke. I konačno, za dostojno primanje svete pričesti, potrebno je kajanje za grijehe, a što je isto dar Duha Svetoga.

Alojzije Stepinac bijaše veliki poklonik euharistijskog Isusa, veliki apostol širenja štovanja Presvete euharistije, posebno po brojnim euharistijskim kongresima. Njegova pobožnost prema euharistiji, služenje svete mise, njegove adoracije, njegove teoforičke procesije, ostavljale su u srcima vjernika, kao i mladih bogoslova i svećenika, dubok utisak vjere i ljubavi u euharistijskog Spasitelja, kojeg on gleda, sluša, s kojim razgovara zanosno dok slavi euharistijska slavlja.

Sakrament pokore

»Nakon Uskrsa Duh Sveti je onaj koji 'dokazuje svijetu što je grijeh' (Iv 16, 8-9). (...) Ali taj isti Duh, koji otkriva grijeh, jest Tješitelj koji čovjekovu srcu daje milost kajanja i obraćenja.« (KKC, 1433)

Ovu vjeru Crkve nadbiskup Stepinac naučava i živi. U katehetskoj propovijedi o sv. Pokori, govoreći o učincima pokore, veli da se u sakramentu pokore daje oproštenje grijeha, dolazi Duh Sveti i vraća izgubljenu milost, utjeha se vraća i mir u dušu, snaga protiv grijeha. (KP, sv. II., str. 76)

U pripremi djece na svetu ispovijed, ističe kao prvi korak potrebu da se pokornik pomoli Duhu Svetom, da mu prosvijetli pamet, da upozna što je sagriješio. (KP, sv. II., str. 157)

Nadbiskup Stepinac visoko je cijenio svetu ispovijed. Na koljenima pred ispovjednikom rješavao je svoje životne probleme: da li ima svećenički poziv, da li da prihvati teško breme biskupske službe.

Na euharistijskim kongresima ispovijedao bi i dugo u noć. A posebno se pokazao kao apostol svete ispovijedi u svom zatočeništvu u Krašiću. Već prve godine svoga zatočeništva u Krašiću ispovijedao je nedjeljom po potrebi i od 5, 30 do 11 sati. Posebno u vrijeme adventa i korizme, kada nisu mogli dolaziti susjedni župnici na ispomoć. Iako je bio u kasnijim godinama teško bolestan, proveo neprospavane noći, za ispovijed se znao pridići i ispovijedati do četiri i više sati. Župnik bilježi u svojem dnevniku: »Neposredno prije i poslije svakog ispovijedanja njegovo je stanje zabrinjavalo, ali kad je trebalo nastupiti, on nastupa.« (VJD, sv. IV, str. 45) On sam to pripisuje zagovoru duša u čistilištu, kojima bi se preporučio svetom misom. (nav. mj., str. 41)

Nakon višesatnog ispovijedanja, na pitanje župnika: »No, jeste li se umorili?«, odgovorio bi: »Ni najmanje. Veseli me da su vjernici ovako shvatili uskrsnu dužnost. Dobri Bog će pogledati na taj narod, koji toliko strada, a ipak čuva svoju vjeru.« (VJD, sv. II, str. 179)

Sakrament sv. Reda

»Podjeljuje dar Duha Svetoga koji omogućava vršenje 'svete vlasti'.«(KKC, 1538) »Snaga Duha Svetoga ne jamči na isti način za sve čine službenika. Dok je u sakramentalnim činima to jamstvo dano tako da čak ni grijeh službenika ne može zapriječiti učinke milosti, postoje mnogi drugi čini, u kojima ljudski biljeg službenika ostavlja tragove koji nisu uvijek znak vjernosti Evanđelju i koji prema tome mogu štetiti apostolskoj plodnosti Crkve.« (Isto, br. 1550) »Milost Duha Svetoga vlastita sakramentu reda suobličuje ređenika Kristu Svećeniku, Učitelju i Pastiru, kojemu je postao službenik.« (Isto, br. 1585)

Ovu istinu vjere Alojzije Stepinac, kao svećenik i nadbiskup, provodi u svom životu i radu.

Na srcu mu je bilo jedinstvo prezbiterija. Na tome je radio dok je u punoj slobodi mogao vršiti svoju nadbiskupsku službu, kao i u doba svoga zatočeništva u Krašiću. Podupirao je i tražio jedinstvo unutar dijecezanskog klera, kao i između dijecezanskog i redovničkog svećenstva. Kao sužanj u Krašiću pisao je jednoj redovnici, 13. srpnja 1957.,: »I sami znate, kako je božanski Spasitelj na Posljednjoj Večeri vruće molio, da oni, koji su Njegovi, budu uvijek jedno srce i jedna duša, i to ne kakogod nego: 'Oče Sveti, sačuvaj ih u svoje ime, koje si mi dao, da budu jedno kao i mi'. I da se lakše uzdrži to jedinstvo srdaca u čitavoj Crkvi Njegovoj, zato je i osnovao Primat u Crkvi.«

To jedinstvo ostvaruje Duh Sveti, koji je ljubav Oca i Sina. Da sačuva to jedinstvo u Crkvi u Hrvata, nadbiskup Stepinac bio je suđen i osuđen prema svjedočanstvu samih tadašnjih prvaka u Komunističkoj partiji Jugoslavije, Milovana Đilasa i Vladimira Popovića.

Nadbiskup se veseli, kad se dijecezanski i redovnički svećenici nađu okupljeni na rekolekcijama. U pismu franjevcu o. Stanku Baniću, 16. prosinca 1958., Kardinal piše: »Ako ikada, a ono je danas potrebno, da svećenici budu jednoga srca i jedne duše, i da neprestano rade na svom usavršavanju.«

Istom je naslovniku, nakon izvješća o međusobnoj slozi svećenstva napisao 28. srpnja 1957.: »To je Duh Božji. *Ubi caritas et amor, Deus ibi est.*«

U pismu o. Alfonsu Andrašecu, franjevcu, zlatomisniku, 28. srpnja 1957., Kardinal je ustvrdio kako ga je neugodno dirnuo prigovor nekih mladih svećenika na račun franjevaca u Samoboru. Nerazborite su to pojave, a »moramo biti danas više nego ikada ujedinjeni protiv sotone i njegova kraljevstva, da se uspostavi Božje Kraljevstvo«.

Zatim je nastavio: »Nije naime bez temelja ona riječ svetog arškog župnika Vianeja: 'Svećenik nije za sebe svećenik, ne podjeljuje sebi odrješenja, ne upravlja sakramentima za sebe; on nije za sebe tu, nego za vas... Kad bismo imali vjere, vidjeli bismo Boga sakrivenoga u svećeniku kao svjetlo iza stakla, kao vino pomiješano s vodom.' I to vrijedi za svakoga svećenika, pripadao on svjetovnom, dominikanskom, franjevačkom, isusovačkom ili kojem mu drago kleru. Kroz svakog od njih, po riječima svečevim, proviruje Bog koji ih je pozvao u svoju službu. I zato je razumljivo, da svi moraju biti jedno srce i jedna duša, kad su svi sluge Boga Višnjega.«

Kardinali Vlk, Korec, Ambrozič i Schönborn prate obred proglašenja blaženim A. Stepinca

U navedenom pismu o. Stanku, 16. prosinca 1958., Kardinal je istaknuo: »A onda, možda ne bi škodilo, da svi zajedno malo više gajimo pobožnost prema Duhu Svetome. Znate iz Svetoga pisma, da je on Vatra, koja spaljuje rđu grijeha. Znate, da je On silni vihor, koji je porušio gorde kule poganstva širom sijeta. Njegova moć i snaga nije ni danas umanjena, samo su kršćani postali mlitaviji u gajenju pobožnosti prema Njemu.«

Značajna je okružnica nadbiskupa Stepinca (br. 3568) od 14. ožujka 1942., na latinskom, upravljena svećenicima o četiri molitve Bogu Duhu Svetom:

1. Molitva za sedam darova: dar mudrosti, razuma, savjeta, jakosti, znanja, pobožnosti i straha Gospodnjeg;

2. Molitva za dvanaest plodova Duha Svetoga: ljubav, radost, mir, strpljivost, uslužnost, dobrota, dugotrpljivost, blagost, vjernost, čednost, uzdržljivost i čistoća.

3. Molitva za četiri stožerne kreposti: razboritost, pravednost, jakost i umjerenost.

4. Molitva za bogoslovne kreposti: vjera, ufanje i ljubav.

Nadbiskup Stepinac je 14. srpnja 1954. izrekao ove značajne riječi: »Da nam je samo svećenika Božjeg Duha, spasit ćemo jadni naš narod.« (VJD, sv. II., str. 298)

Čestitajući isusovačkom mladomisniku o. Edomiru Ciku, na svećeništvu i na redovničkom pozivu, stavlja mu na srce: »*Bonum depositum custodi per Spiritum Sanctum qui habitat in nobis!* – Dobar poklad čuvaj po Duhu Svetom koji boravi u nama.«

I briga za svećenički podmladak, koja je bila veoma naglašena, radi nestašice svećenika u Zagrebačkoj nadbiskupiji, nosi značajku svetosti, dobrote svećenika. U Katehetskim propovijedima kardinal Stepinac naglašava: »Pozvani mora revno moliti Duha Svetoga za svjetlost u izboru tako važnog zvanja.« (KP, sv. I, str. 116)

Jedna od posljednjih Nadbiskupovih okružnica, od 19. srpnja 1946., određuje »da se svake godi-

ne u župi u pojedinom dekanatu, koja se određuje *per turnum* (po redu), služi sv. Misa na čast Duhu Svetom za svećenički podmladak«.

Sakrament ženidbe

»Među krštenima Krist Gospodin uzdignuo je ženidbu na dostojanstvo sakramenta.« (KKC, br. 1660) »Sakramenat ženidbe znak je sjedinjenja Krista i Crkve.« (Isto, br. 1661). »Obitelj se s pravom zove 'domaća Crkva', zajednica milosti i molitve, škola ljudskih kreposti i kršćanske ljubavi.« (Isto, br. 1666)

Alojzije Stepinac je u svojoj rodnoj obitelji, u braku svojih roditelja, doživio gotovo ideal sakramenta svete ženidbe, koja postaje »domaća Crkva« i vježbalište kreposti. Kad je osobno razmišljao o osnivanju svoje vlastite obitelji, u pismima Mariji Horvat, kojoj je ponudio brak, ističe taj uzvišeni ljudski i kršćanski pojam ženidbe.

Kada je postao nadbiskup, dokazao se kao branitelj kršćanskog braka i obitelji. Kao nadbiskup koadjutor otvorio je zazivom Duha Svetoga Drugi hrvatski socijalni tjedan, 25. listopada 1937., zatim kao nadbiskup zagrebački Treći (21. listopada 1938.) i Četvrti hrvatski socijalni tjedan (3. studenoga 1940.). Otvarao je svaki tjedan svojim uvodnim govorom u kojemu bi istaknuo važnost obitelji. Na Četvrtom hrvatskom socijalnom tjednu reče: »Kako god se danas viče, da nam nedostaje kruha, vjerujem da Hrvatska može smoći kruha za svu svoju djecu, samo ako bude u njoj poštenja i straha Božjega.«

»Strah Božji« je dar Duha Svetoga. O tom će daru govoriti vrlo često u okružnicama i u osobnim pismima. Hvalio je obitelji koje svojoj djeci ostavljaju u baštinu taj dar, kao najdragocjeniji miraz, »najljepšu i najbogatiju baštinu«.

Nadbiskup Stepinac je provodeći zaključke Drugog socijalnog tjedna, 9. siječnja 1938., posebnom okružnicom proglasio godinu 1938. »Godinom obitelji«. Odredio je da glavna tema u korizmenim propovijedima te godine bude o naravi i dostojanstvu kršćanske obitelji. Osim toga je potaknuo da se u svakoj župi proslavi »dan obitelji«, te preporučio zajedničku molitvu krunice u obiteljima.

U propovijedi prigodom vjenčanja dr. Lava Znidarčića i Helle prof. Tišljarić, u svetištu sv. Franje Ksaverskog u Zagrebu, 19. rujna 1943., Nadbiskup je rekao i ovo: »Ovome Vašem koraku veseli se i Bog Duh Sveti Posvetitelj, koji će Vas milošću svetog sakramenta posvetiti, ojačati, da uzmognete dostojanstvo i veličinu kršćanskog braka ostvariti u novom zajedničkom životu...

Osiguran vam je dakle blagoslov Boga Stvoritelja, Boga Otkupitelja i Boga Posvetitelja, Duha Svetoga, za kojega sigurno nema milije stvari, negoli kad može sjeme, koje je u vrtu svete Crkve zasijano, oploditi svojom svetom milošću, da donese stostruki rod.«

Drugi Vatikanski koncil naglasio je ponovno otačku misao, da kršćanska obitelj mora biti »domaća Crkva«. To je bila omiljela misao nadbiskupa Stepinca. Na blagdan Krista Kralja, 29. listopada 1939., koji označuje početak radne godine 1939./1940., kao radni program Katoličke akcije odredio je obnovu obitelji, da bi ona opet postala školom i vježbalištem kršćanskih kreposti i tople pobožnosti. Naglasio je: »Duhovna narodna obnova, koja će nas pripraviti za proslavu jubileja 1300-godišnjice veza sa Svetom Stolicom, mora da započme s obnovom hrvatske obitelji.

Uz strah Božji treba da kuće naših obitelji ispunja duh tople pobožnosti, koja će se pokazati osobito u zajedničkoj molitvi svete krunice, pa u nedjeljnoj pobožnosti, kod koje će se uz prikladne molitve čitati Sveto pismo, kršćanski nauk ili koje drugo pobožno štivo (...). U svakoj hrvatskoj kući neka se stvori Božji kutić, urešen raspelom, slikama Majke Božje i svetaca, osobito naših blaženika. Pod zaštitom toga Božjeg kutića neka se skupe svi članovi obitelji na pobožnu molitvu, osobito po večerima, a po nedjeljama na molitvu i na pobožno štivo.«

Obitelj je Crkva u malom, i to se mora odraziti u životu i pobožnosti. Nadbiskupu je to veoma na srcu. U svojim pismima iz Krašića i razgovorima poticao je župnike da nastoje raspoložiti obitelji na dnevnu zajedničku molitvu svete krunice. Znao je reći i napisati: Tko u tome uspije osigurao je duhovni rast župe za sto godina.

Obnova u Duhu Svetom

Duh Sveti obnavlja lice zemlje

Crkva kliče: »Pošalji Duha svojega, Gospodine, i obnovi lice zemlje.«

Na Duhove godine 1957. Kardinal je započeo propovijed poklikom: »Tako je Bog ljubio svijet, da je poslao Duha Svetoga svoga.«

Kome? Apostolima, Židovima, svim narodima, progonitelju Pavlu, svakom raskajanom grešniku.

To nas mora ispuniti pouzdanjem u Boga, da će nam dati Duha Svetoga, ispuniti nas darovima Duha: darom mudrosti, razuma, savjeta, darom jakosti, jer ako je ikad aktualan u Crkvi, to je danas, darom znanja, pobožnosti i straha Božjega.

U propovijedi na Duhovski ponedjeljak iste godine reče: »Duh Sveti nije vezan na vrijeme: može doći na blagdan, po danu, po noći, u Crkvi, na potoku, rijeci, kod čitanja knjige, za kakvim poslom, gledajući slike, u neugodnostima životnim, na izvanredan način. Kad čujete glas Njegov, nemojte otvrdnuti srca.«

Na Duhove 1959., Kardinal počima propovijed s jednom pričom: kralj Manitobe u određeni

dan šalje »kraljevski oganj« u svaku kuću. Sva ognjišta u kraljevstvu su pogašena. I ponovo se pale »kraljevskim ognjem«.

»Na današnji dan, tj. pedeseti dan iza Uzašašća, Kralj Kraljeva, Krist Gospodin poslao je na zemlju obećanoga Duha Svetoga, pravu 'kaljevsku vatru' nad glave svih apostola, da ju prenesu u cijeli svijet, da se pogasi prokleta vatra u srcima ljudi, a zapali vatra Božja u srcima.

Zla vatra bila je planula u srcima ljudi: vatra strasti, grijeha i opačine, kako nam svjedoči žalosna povijest poganstva prije toga... vatra beskrajne oholosti, koja je dovela do tolikog ludila na pr. rimske careve, da su sebe, najpokvarenije ljude, dali štovati kao bogove... vatra lakomosti... bludnih pohota... vatra zavisti i mržnje... vatra neumjerenosti, pijanstva, žderanja.

Na današnji dan: Kralj Kraljeva, Krist Gospodin, poslao je pravu kraljevsku vatru nad ovaj žalosni svijet, kraljevsku vatru Duha Svetoga, koji je u slici ognjenih jezika sišao nad apostole i razaslao ih po svem svijetu, da pođu i gase paklenu vatru grijeha i opačina u srcima ljudi, a mjesto nje nanovo zapale vatru Duha Svetoga, vatru ljubavi... vatru svete čistoće, vatru posta i molitve, vatru poniznosti... vatru darežljivosti i gostoljubivosti, vatru revnosti u službi Božjoj.

Povijest Crkve nam svjedoči da su se prvi kršćani ljubili među sobom bratskom ljubavi, da su pogani, odani mržnji, udivljeno govorili: gle kako se ljube međusobno...

Umjesto bučnih bezbožnih pijanki i zabava procvala je na zemlji ljubav prema samoći, postu i molitvi.«

Crkva ne moli: »Poslao si...« nego moli: »Pošalji Duha Svetoga i stvorit ćeš i obnoviti ćeš lice zemlje.« Moli sada.

»Ljudi su mimo Božje volje opet pripustili u svoja srca paklenu vatru strasti i grijeha, pa je potrebno da 'kraljevska vatra' Duha Svetoga opet siđe na zemlju u srca ljudska.

Zar nismo mnogo puta slušali Hitlera kako podjaruje na mržnju; kako ju je nacionalsocijalizam smatrao pravom krepošću? Zar nismo ne jednom iz ustiju i poklonika komunističke nauke slušali nauku o mržnji protivnika? Na sve to odgovara 'kraljevska vatra' Duha Sveoga: Ne mrziti, nego ljubiti, ljubiti bližnjega pa makar nam bio i neprijatelj...

Ivan Pavao II. u radosnom susretu s štovateljima blaženog Alojzija Stepinca u Mariji Bistrici 3. listopada 1998.

Kao nikada od Kristovih vremena, kad se toliko izrugivalo čistoći, poštenju, kao u ove naše dane, a slavila se nečistoća, slobodna ljubav kao nešto lijepo, dopušteno, korisno?... (čistoću moramo cijeniti) ako nećemo da ovaj žalosni svijet spali druga vatra, kakova je spalila Sodomu i Gomoru radi njihovih opačina.«

I drugom zgodom, tumačeći poruku Duhova, veli: »Kao što oganj spaljuje rđu na željezu, tako i Duh Sveti uništava rđu grijeha u srcu čovjekovu: oholost, škrtost, zavist, neumjerenost, srditost, duhovnu lijenost i sve druge opačine, koje izviru iz glavnih grijeha. Kao što oganj rasvjetljuje tminu, tako i Duh Sveti tjera iz duše tminu neznanja, koja je jedan od velikih izvora grijeha.« (*Homilije za sve nedjelje i blagdane u godini* (HNB), sv. I, str. 149)

Bog Duh Sveti omogućuje vjerniku bolje shvatiti i u život s uspjehom primijeniti riječ Božju. On daje snagu da kršćanin može ustrajati u neprevarljivom nauku Crkve. Duh Sveti je zalog koji oživljuje kršćaninovu vjeru, i njome ojačan i hranjen može izdržati sve kušnje i moguća progonstva zbog vjere i ustrajati u pravoj vjeri, čineći dobra djela, Bogu ugodna. (Usp. *Katehetske propovijedi*, sv. II, str. 118)

Stoga »jao onom čovjeku koji odbija milost Duha Svetoga«. (nav. mj., str. 5)

Molitva Duhu Svetom

Nadbiskup Stepinac u homilijama ističe, kako »je štetno ako kršćanin ne njeguje pobožnost u čast Duha Svetoga i ne govori o njemu«. (*Homilije prema poslanicama* /HP/, str. 177) Dapače, »ne bi smjelo biti dana u našem životu da se ne preporučimo Bogu Duhu Svetomu da nas krijepi u borbi protiv grijeha i zla i da nam pomogne do pobjede nad neprijateljima naše duše. Strašna je stvar opirati se milosti Duha Svetoga«. (Isto, str. 29)

»Napreduje se u savršenosti samo ako se uvećavaju milosti po sedam darova Duha Svetoga.« (HNB, sv. I, str. 155) Stoga je važno da »trajno oživljavamo našu vjeru, ufanje i ljubav prema Duhu Svetome, da se učinci njegove milosti odraze što bolje i u našim dušama.«(HP, str. 128)

Izvanredna vremena

U govoru akademskoj mladeži na završetku uskrsnih konferencija, 28. ožujka 1943., govoreći »O potrebi čestitih ljudi«, nadbiskup Stepinac je naveo misli iz jednog članka objavljenog u *Osservatore Romano*: »Ovo naše vrijeme nije vrijeme redovite administracije, nego izuzetak, u kojem se zahtijeva plemenština i to radikalna, herojske geste, pa čak, ako hoćete, i ludosti svetaca, pred kojima će svijet ostati zapanjen nad preobražavajućom snagom Crkve. U tim časovima velike kršćanske revnosti Duh Sveti je na poseban način budan i prisutan među nama. Zastrašujući primjer Ananije i Safire, koji su lagali Duhu Svetome, htijući se prilagoditi nekom srednjem putu, može nam svima biti tragičan znamen, da će kršćanina, koji ne zna biti na visini kraščanina, danas sutra stići kazna Božja.«

Na Duhove 1959., Kardinal naveo je misli iz časopisa *Die Hoffnung*, (br. 10, 1958.), i članka »Mjesto Duha Svetoga«, istaknuvši ovu misao: »Izvanredna vremena zahtijevaju i izvanredna sredstva. Da mi živimo u neobičnim poteškoćama, za to ne treba nikakva dokaza. Raspuštenost je već slična općem potopu. Protivnici kršćanstva spremaju Novi Veliki Petak. Boga se mora ubiti. Ne radi se samo o pojedinom članku vjere ili pojedinoj zapovijedi morala, radi se o svemu. Radi se o svemu tako, da danas biti kršćanin znači biti mučenik. I to bi moglo biti brzo za svakoga od nas. Tko je danas kršten ili potvrđen, mora biti spreman, da bude junak. Ili junak ili izdajnik.

Izvanredna vremena traže izvanredna sredstva. Ako je govor o izvanrednim sredstvima, mi sada pomišljamo na katoličku štampu, organizaciju, politiku. Tko bi poricao njihove zasluge kroz ovo nekoliko decenija? Ali... nisu bile u stanju da spriječe otpad masa od Boga, moralnu podivljalost, gospodarsku bijedu u tolikim dijelovima svijeta i revolucionarno vrijeme zaustaviti.

Moderno dušobrižništvo osobito se masovno služilo izvanrednim sredstvima. Ali usprkos radosnih rezultata, ni ono nije bilo u stanju pridobiti natrag za Krista narode, koje je zaveo liberalizam ili socijalizam. Ni u izvanrednom dušobrižništvu nije bilo u stanju ispuniti velike nade, koje su se u izvanredna sredstva stavljale.

»Zazivajmo ga zato u molitvi svaki dan, da sa svojom svetom božanskom vatrom sađe u dušu svakoga pojedinoga od nas, u duše svake pojedine obitelji naše župe, u duše čitavoga hrvatskoga naroda, u duše svega čovječanstva i donese mu mir, čistoću, poniznost, ljubav, blagost, dobrohotnost, sreću, koju samo Bog može dati.«

Prevarili smo se. Mi smo izvanredna pomoćna sredstva previše tražili od ljudi, a premalo kod Boga. Mi smo premalo računali s Duhom Svetim. Već se je Duh Sveti nazvalo nepoznatim Bogom. Pa i izvanredna pomoćna i spasiteljska sredstva, Duh Sveti može se računati nepoznatim sredstvom. Mi smo pokazali izvanredne stvari na području naravnih otkrića. Ali mi jedva znademo, da u svijetu Duha ima isto tako čudesnih snaga, kao na primjer na području elekriciteta (ili atoma) u svijetu.

Mi trebamo u ovim izvanrednim teškim vremenima izvanrednih pomoćnih sredstava. Ali mi ih moramo tražiti na pravom mjestu. A to su prije svega ona, koja nazivamo darovima Duha Svetoga... Kršćanstvo će u navali revolucionarnog bezboštva i pokvarenosti stajati čvrsto u onolikoj mjeri, u koliko će se darovi Duha Svetoga u njemu pokazati djelatnim.«

I završava: »Zazivajmo ga zato u molitvi svaki dan, da sa svojom svetom božanskom vatrom sađe u dušu svakoga pojedinoga od nas, u duše svake pojedine obitelji naše župe, u duše čitavoga hrvatskoga naroda, u duše svega čovječanstva i donese mu mir, čistoću, poniznost, ljubav, blagost, dobrohotnost, sreću, koju samo Bog može dati.«

Na Duhovski ponedjeljak 1959., Kardinal je upravo zanosno govorio o Duhu Svetom. Spomenuo je nekakav stroj Ramae, kombinaciju radija i mašine za računanje, koja bi u 11 jezika govorila podatke svjetske povijesti. Bila je velika atrakcija na prošlogodišnjoj svjetskoj izložbi u Belgiji-Bruxellesu. Čudo nije, ali je majstorsko djelo kao i divna muzička djela, divne umjetnine od kamena, divne slike itd. Ipak ti geniji blijedi su odraz »Beskrajnog, Nepojmljivog, koji iz svojih svemoćnih ruku daje da proizlaze sunčevi sistemi i svaka pojedina čovječja duša. On je jedini Duh, koji sve stvara i pokreće, i svi učenjaci, konstruktori i umjetnici svijeta su Njegovi radnici.«

»Rekli smo jučer, kao što se sjećate, da su vremena u kojima živimo obilježena u cijelom svijetu nebrojenim moralnim zlima. Vjera je u mnogim dušama ili oslabila ili potpuno umrla... Čistoća je ustupila mjesto takvoj nečistoći, kakove ne nalazimo ni kod nijemih životinja... goleme prijevare... Obiteljski život je stradao. Ima li tim velikim zlima više lijeka?

Ima... To je Duh Sveti, čiji silazak nad apostole, jučer i danas slavimo.«

Potom je donio primjer: Godine 1957. u Rimu je održan svjetski kongres za laički apostolat. Kao govornik nastupio je Kinez, sveučilišni profesor dr. John C. H. Wu. Napeto su očekivali da će u tančine opisati strašno progonstvo Crkve od strane komunista. A on je progovorio o obnovi unutarnjeg života. Reče: »Mi živimo u vremenu, koje krije u sebi najveće opasnosti, ali ujedno i najveće nade. Više nego ikada moramo zazivati Duha Svetoga, naša srca zapaliti največom vatrom ljubavi, naš duh obasjati najsjajnijim svjetlom mudrosti... Probleme i opasnosti atomskog doba možemo dočekati samo s vatrom Duha Svetoga, s vatrom koja sjajnije gori od svih atomskih bombi.«

Tu je propovijed Kardinal završio riječima: »Ima dakle lijeka

svima zlima, ma kako ona strašna bila u ove naše dane. To je Duh Sveti... On je i danas u stanju preobraziti i najtvrđa srca ljudska.«

U pismu franjevcu o. Stanku Baniću, 16. prosinca 1958., Kardinal je opet prenio nekoliko misli iz časopisa *Die Hoffnung*. Izvanredna vremena traže izvanredna sredstva. Imali smo štampu, organizacije, katoličku politiku, i ništa nije uspjelo. Moderno dušobrižništvo raspolaže izvanrednim sredstvima, pa opet ništa. Prevarili smo se: »Tražili smo pomoć i spasenje duša kod ljudi a ne kod Boga. Malo smo računali sa Svetim Duhom.« Završava pismo velikim optimizmom: Katolička Crkva ostala je bez tiska, kina, udruženja, bez izvanrednih pomagala, još uvijek je »ne samo neosvojiva tvrđava nego i takova udarna snaga, da je u stanju porušiti sve babilonske kule modernog poganstva, kao što je srušila i stare, podržavane svom snagom oružja rimskog ili kojeg drugog imperija.

Nema dakle mjesta malodušnosti u našim redovima... Ima samo mjesta žilavom radu uz neograničeno pouzdanje u Gospoda.«

Pismo dr. Živkoviću, 14. srpnja 1959., Kardinal je završio riječima: »Kruta sila nije spasila ni silnoga rimskog carstva, ni turskoga, ni mongolskog ni toliko drugih. Duh je koji oživljuje, veli Gospodin, tijelo ne koristi ništa.«

Zaključak

Godina 1998., druga godina pripremne faze velikog Jubileja, Sveti Otac želi da bude na poseban način posvećena Duhu Svetom i njegovoj posvetiteljskoj prisutnosti. Prije svega »ponovno otkriće prisutnosti i djelovanja Duha«, koji je i »glavni djelatnik nove evangelizacije«. Kršćani su pozvani da obnove »svoju nadu u konačni dolazak Kraljevstva Božjega«. I konačno o »vrijednosti jedinstva unutar Crkve«.

Misli i razmatranja Sluge Božjega Alojzija Stepinca pomoći će nam uvelike u ostvarenju ovih velikih zadataka u godinama koje nadolaze.

U njegovim spisima, propovijedima, pismima, otkrivamo djelatnu prisutnost Duha, koji mora biti uvijek »glavni djelatnik nove evangelizacije«. Posebno naglašena je nada u pobjedu Kristova kraljevstva, iako su vremena u kojima živi i djeluje Sluga Božji izvanredno teška, kruta, izvaredna, vremena progonstva i rušenja svega što je kršćansko, osobito katoličko u maloj zemlji Hrvatskoj. Njegova ljubav za jedinstvo unutar Crkve bila je uzrok i povod njegova suđenja i nepravedne presude i mučeničke smrti.

»... Nema dakle mjesta malodušnosti u našim redovima... Ima samo mjesta žilavom radu uz neograničeno pouzdanje u Gospoda.«

Sveti Otac veli dalje: Marija »bit će promatrana i nasljedovana u tijeku ove godine, prije svega kao žena poslušna glasu Duha, kao žena šutnje i poslušnosti... Ona je donijela do punog izražaja čežnju Jahvinih siromaha, sjajeći kao model onima koji se povjeravaju svim srcem Božjim obećanjima.« (*Nadolaskom Trećeg tisućljeća*, br. 48)

Golemu nam je i bogatu baštinu ostavio u svojim propovijedima i pismima o Majci Božjoj. Čitajući i razmatrajući te spise, otkrit ćemo Mariju kao ženu »šutnje i poslušnosti«. »Duh Sveti je Mariju okrunio kao svoju predragu Zaručnicu.« »'Duh Sveti', veli sv. Ljudevit Marija Grignon, 'nazivlje na usta svetih otaca Mariju: istočna vrata, na koja veliki svećenik Isus Krist ulazi u svijet i izlazi iz njega, jer je zbilja preko Nje On ušao prvi put u svijet, a preko Nje će u nj doći i drugi put'«. (*Marija posrednica milosti*, str. 102) Kardinal Stepinac je neumorni navjestitelj Marijinog i Kristovog vijeka, što potvrđuju brojna pisma iz vremena njegova zatočenja u Krašiću. Napisao je franjevcu o. Ciprijanu, 18. travnja 1958., osjećajući teškoće bolesti koja će ga te godine dovesti do ruba smrti u svibnju, ali će se čudesno izbaviti kako sam reče, piše: »Lik neokaljane Matere Božje sve više se diže na obzorju našeg narodnog života, a gdje je *Aurora*-Zora imamo pravo vjerovati da ni *Sol justitiae, Christus Deus noster* – Sunce pravde, Krist naš Gospodin neće dugo oklijevati da se pojavi.«

Marija, ponizna službenica, uvijek je uz ponizne, prezrene, potlačene, potištene, ojađene. Ona je njihova »nada«, i budi u njima nadu u pobjedu Božjeg dobra i konačnog Božjeg kraljevstva u slavnom Kristovom dolasku. Draga pjesma što izvire iz vjerničke duše glasi: »Čuj nas Majko, nado naša!« A najdraža pjesma Sluge Božjega: *Ljiljane bijeli*, ima u trećoj kitici riječi:

»Ispred tvog kipa
drhtavih grudi,

roneći suze mi
vapimo svi:

hvala ti Majko,
uz nas vijek budi,

tko će nam pomoć,
ako ne ti!«

Celestin Tomić
OFMConv.

Svaki dopis na Postulaturu blaženog Alojzija Stepinca, kojim se priopćuje primljeno uslišanje ili uspomena neka bude potpisan te obilježen nadnevkom i mjestom pisanja.

Anonimna pisma se ne arhiviraju. Vjernici koji žele ostati anonimni neka to napomenu u dopisu.

Zapisi iz knjige dojmova:

Dana 24. listopada 1998., blaženom Alojziju hodočastili su vjernici iz Zadarske nadbiskupije, iz župa: Posedarje, Podgradina, Islam Latinski i Ražanac.
Broj hodočasnika bio je 150.

Predstavnici svih staleža vjernika prinose k oltaru moći blaženog Alojzija Stepinca

Blaženi kardinale Alojzije, kad si se preselio sa ovoga svijeta, fra Bonaventura Duda je rekao: »Hoće li naš hrvatski narod sada osjetiti sveca?« Ispunilo se ovo pitanje i proroštvo u našem narodu.

Blaženi Alojzije! Zagovaraj naš narod i cijelu Crkvu, da bude vjerna Bogu i da zna poput tebe oduprijeti se svakom zlu! – Don Mijo STIJEPIĆ, župnik: Posedarja, Podgradine i Islama Latinskog

Milošću Božjom i zagovorom Blaženog Alojzija Stepinca, krizmanici župe Margečan, njih 61, pohodili smo Katedralu i ovo mjesto; godine Gospodnje 1998. 25. listopada. »U Tebe se Gospodine uzdamo!« – Vlč. Alojzije PAKRAC, s. Klaudija i Barbara Tumpić, vjeroučiteljica.

Blaženiče! Zakon za koji se Crkva zalaže zapisan je ne na raspadljivom papiru već u savjesti ljudskoj – upisan prstom Božjim. Vaše riječi neka i nama učenicima i profesorima Medicinske škole Rijeka budu svjedočanstvo. U zahvalu učenici i profesori – 25. listopada 1998.

Predragi Alojzije Stepinac, Blaženi kardinale, molim Te da izmoliš kod Isusa tako čvrstu i jaku vjeru kao što si je imao Ti, a sve to za moju Martinu, koju na današnji dan predajem na odgoj Tvojoj Svetoj Crkvi koju si tako volio. Zahvalna mama Lidija ČULEK – 29. listopada 1998.

Hvala Ti, dragi Kardinale, za sve milosti što sam ih primila po Tvom moćnom zagovoru! – s. Severina MATAUŠIĆ, 29. listopada 1998.

Blaženi moj Oče kardinale, hvala Ti za sve milosti s kojima si me obdario. Molim Te sačuvaj mi vjeru, nadu i ljubav u mom zvanju i poslanju. Pomozi mojoj želji da te nasljedujem u svetosti.

Blagoslovi moje vjeroučenike, da zavole Božju riječ koju im predajem. Očuvaj moju prognaničku obitelj i učvrsti je u vjeri. Neka Ti ostane vjerna ma gdje bila. Čuvaj Anušiće i Orlovce u vjernosti Isusu i Katoličkoj Crkvi. Blagoslovi obitelj Ćuk da ih Duh Sveti uči i vodi. Moli se za nas u nebu i prati nas u ovozemnom životnom hodu. Hvala za očinsko srce. – Vjeroučiteljica O.Š. Novska, 7. studenoga 1998. – s. M. Miroslava ANUŠIĆ

Zapisi u knjizi dojmova s izložbe o Sluzi Božjemu Alojziju Stepincu, koju su u prostorijama Biskupskog ordinarijata u Varaždinu, od 1. do 12. srpnja 1998., organizirali Biskupija Varaždinska i Postulatura za proglašenje blaženim Sluge Božjega Alojzija Stepinca:

S ponosom uvijek ćemo nositi u srcu svoga Varaždinca, našeg najvećeg sina, rodoljuba i Slugu Božjega. Varaždin 26. lipnja 1998. – Hrvoje VOJVODA, gradonačelnik Varaždina.

Oduševljena sam izložbom, i neka nas ona potakne na još revnije služenje Bogu. Varaždin, 5. srpnja 1998., Mara KVESIĆ, izbjegl. iz Bos. Broda.

Doista smo sretni što je hrvatski narod dočekao tu veliku počast Svetog Oca i Crkve proglašenjem blaženim mučenika i borca za čovjeka, uzoritog kardinala i nadbiskupa dra Alojzija Stepinca. Varaždin, 5. srpnja 1998. – Mr. Milivoj RIHTARIĆ; Monika VORIH.

Kao bivši politički zatvorenik iz 1945. godine, drago mi je što sam doživjela da naš dragi suputnik kardinal Alojzije Stepinac bude proglašen blaženim – Branka ŠARGAČ.

Hvala Ti, dragi Bože, na tako velikom i svetom čovjeku. Molimo Te da nam još podariš tako svetih ljudi, kako bi svijet izgledao ljepše i bio pun blagoslova – baka Ljiljana.

Hvalim Gospodinu našemu za divan život i ustrajnost u muci našeg velikana svete Crkve, Dr. Alojzija Stepinca. Hvala ljudima koji su upriličili ovu divnu izložbu i približili nam još više život i mučeništvo Dr. Alojzija Stepinca. Daj nam Gospodine što više takovih muževa, da naša Crkva bude svakim danom jača i čvršća. Varaždin, 12. srpnja 1998. – Z. G.

Ivan Pavao II. u pratnji nadbiskupa A. Jurića moli na grobu svetoga Dujma u Splitu, 4. listopada 1998.

Darovi za pokriće troškova u postupku proglašenja blaženim kard. Alojzija Stepinca

Uz popis prijatelja i štovatelja blaženog Alojzija Stepinca, koji su uz molitvu poslali i novčani dar, sa zahvalnošću se sjećamo svih darovatelja koji su uz svoj dar izričito napomenuli da se ne objavljuje njihovo ime. Raduje činjenica što su među darovateljima zastupljeni gotovo svi staleži, nastanjeni diljem svijeta, što potvrđuje općenarodnu želju za proglašenjem blaženim kardinala Stepinca.

Nakon objavljivanja zadnjeg broja Glasnika svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje blaženim i već započeti postupak za proglašenje svetim kard. Alojzija Stepinca uručili su ovi darovatelji: Biskupski Ordinarijat Dubrovnik (mons. Ž. PULJIĆ); Stanislava BALAŽIN – Zagreb; Terezija POPOVIĆ – Zagreb; obitelj Mirka BAJIĆA – Hamilton (Canada); N.N. – Zagreb; Hrvatska katolička župa Sv. Pavla – Cleveland (vlč. Mirko HLADNI); obitelj Ivana KRAJAČA – Cleveland; prof. Georg PRPIĆ – S.A.D.; Vinko VUKADIN – Makarska; Župni ured Markuševec (vlč. Zlatko GOLUBIĆ) – Zagreb; Z. M. – Zagreb; Jelka MALETIĆ (katedrala) – Zagreb; vlč. Alojzije BURJA – Repušnica; Marija BIŠĆEVIĆ – Zabok; Župni ured – Medulin; Dr. D. JELAVIĆ – Madrid; N. N. – Madrid; N. N. – Zagreb; Kancelarija Ženidbenog suda – Zagreb; Janja BUŠIĆ – Zagreb; Ankica VALENTA – Zagreb; Vlč. Mato SAKAČ – Zagreb; Anica MELJNJAK – Gojanec; N.N. preko kard. Kuharića; N.N. – Katedrala; Vladimir PAVIŠIĆ – Velika Gorica; Jozef PRISTAVŠEK – Slovenija; Ankica i Milan VULINEC – Zagreb; N.N. – Katedrala; Dr. Stjepan SIROVEC – Zagreb; Amalija KLEMENČIĆ – Zagreb; Zvonimir HORVAT – Daruvar; Danica IVANČIĆ – Zagreb; Mira PEZER – Zagreb; Anica GLAVAČ – Katedrala; Antun TRSTENJAK – Sidney; N.N. (udovica pravoslavka); SS. Salezijanke – Njemačka; Josip BALKOVIĆ – Australija; Franjo BREBRIĆ – Jaska; Ankica KOVAČEVIĆ – Novska; Matija BURJA – Krapina; Mons. Ivan VRAGOVIĆ – Zagreb (2x); Mihajlo G. – Zagreb.

Svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje blaženim i svetim kardinala Alojzija Stepinca možete poslati preko Zagrebačke banke na ime: Postulatura kard. Stepinca
devizni račun: 012101-01-2421741339
kunski račun: 012101-12-2320444313

Časopis **Blaženi Alojzije Stepinac** glasnik je Postulature za proglašenje blaženim i svetim kardinala Alojzija Stepinca te časopis svih njegovih štovatelja, Kristovih vjernika i ljudi dobre volje.

God. 6 (1999) Broj 1–2

Cijena: 5 kn; za inozemstvo 3 DEM ili 3 USD

Glasnik izlazi četiri puta godišnje s dozvolom crkvenih poglavara.

Izdavač: Postulatura Blaženog Alojzija Stepinca

Voćarska 106, pp. 110

10001 Zagreb

Uređuje i odgovara: Dr. Juraj Batelja, Voćarska 106, pp. 110, 10001 Zagreb,

Adresa uredništva: Postulatura Blaženog Alojzija Stepinca, Voćarska 106, pp. 110; 10001 Zagreb, telefon/fax: **46 80 426**; »Spomen-zbirka iz ostavštine blaženog Alojzija Stepinca«, Kaptol 31, 10000 Zagreb, telefon: **48 11 781**

Sve što se u našem Glasniku navodi ili naziva »čudo«, »svetost«, »svetac« i slično, sve to, u duhu crkvenih propisa, treba uzeti i razumjeti u našem običnom ljudskom načinu izražavanja. O svemu će tomu konačni sud izreći Crkva.

Rješenjem Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske, br. 532-03-1-7-94-01, časopis »*Blaženi Alojzije Stepinac*« oslobođen je plaćanja poreza na promet.

Lektor: prof. dr. Ante STAMAĆ

Slog: Mario Rogić, LASERplus

Tisak: Tiskara PULJKO

KAZALO

Blaženi Alojzije Stepinac i Dubrovnik

Poznato je da su Dubrovčani uzorni štovatelji relikvija sveta-ca. To su pokazali i tijekom ovogodišnjih svečanosti u čast Sv. Vlaha kada su jednakom ljubavlju prihvatili i častili moći blaženoga Alojzija Stepinca koje je na molbu mons. Želimira Puljića, biskupa dubrovačkoga, kao dar mons. Josipa Bozanića, nadbiskupa zagrebačkoga, donio kard. Franjo Kuharić, a bit će položene u oltar novog pastoralnog središta u Župi dubrovačkoj.

Na slici lijevo: *Kardinal Franjo Kuharić predaje moći blaženog Alojzija Stepinca mons. Želimiru Puljiću, biskupu dubrovačkom, uoči svetkovine sv. Vlaha, 2. veljače 1999.*

Na zadnjoj stranici: *U mnoštvu Božjega naroda i ove su dvije hodočasnice bile svjedocima uzdignuća na čast oltara blaženog Alojzija Stepinca*

Svećenici i biskupi uzlaze prema oltaru pripremljenom za euharistijsku žrtvu prigodom beatifikacije kardinala Alojzija Stepinca

Mons. Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački, u pratnji mons. Jurja Batelje, postulatora, moli Svetoga Oca da proglasi blaženim Slugu Božjega Alojzija Stepinca

